

SCIENCE
FICTION

ТРИЛЪР 31

ХУМОР И ФАНТАСТИКА

ЗЛАТНИТЕ
БУБОЛЕЧКИ

ЗЛАТНИТЕ БУБОЛЕЧКИ ХУМОР И ФАНТАСТИКА

Превод: Григор Попхристов

chitanka.info

АЙЗЪК АЗИМОВ

СПАСЯВАНЕ НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

— Имам един приятел, който е клътц — каза ми, въздишайки печално една вечер, моят приятел Джордж.

— Краставите магарета се привличат — отвърнах аз и кимнах мъдро.

Джордж учудено ме погледна.

— Какво общо имат тук магаретата? — попита той. — Имаш забележителна способност да се изплъзваш от някоя тема. Предполагам, че това се дължи на твоя напълно неадекватен интелект. Споменавам го със съжаление, а не като порицание.

— Добре де! — казах аз. — Нека оставим нещата такива, каквито са. За Азazel ли говориш, когато споменаваш твоя приятел Клтц?

Азazel беше двусантиметровото дяволче или извънземното създание (по ваш избор), за което Джордж непрекъснато говореше, спирайки само, за да отговори на директен въпрос.

— Азazel не е тема за разговор — отвърна хладно той — и аз не разбирам как се е случило да чуеш за него.

— Ами един ден се случи да бъда на по-малко от една миля от теб — отвърнах аз.

Джордж не ми обърна никакво внимание, а каза:

— Фактически, за пръв път се сетих за неблагозвучната дума „клтц“, по време на разговор с моя приятел Менандер Блок. Боя се, че никога не си го срещал, защото е университетски човек и следователно твърде старателно подбира приятелствата си, за което, като наблюдавам теб, едва ли бих могъл да го упреквам. Думата „клтц“ се отнася, според него, за непохватен, тромав човек.

— И това съм аз — каза той. — Тя идва от идишката^[1] дума, която буквално означава парче дърво, пън, блок. А, разбира се, както виждаш, моята фамилия е Блок. — Той дълбоко въздъхна. — И все пак аз не съм клтц в точния смисъл на думата. В мен няма нищо дървено,

пъново или блоково. Танцувам леко като зефир и грациозно като водно конче. Изящно е всяко мое движение и множество млади жени биха могли да го потвърдят, ако сметнеш за безопасно да им позволя да го сторят. Аз съм по-скоро клътц в далечна перспектива. Без аз самият да бъда засегнат, всичко около мен става клътцово. Самата Вселена изглежда се препъва в своите собствени космически стъпала. Предполагам, ако искаш да смесваш езици и комбинираш гръцки с идиш, че аз съм един „телеклътц“.

— Колко дълго продължава това, Менандер? — попитах го аз.

— През целия ми живот, но разбира се едва като възрастен осъзнах това странно качество което притежавах. Докато все още бях млад, предполагах, че всичко, което ми се случваше, е нормалното състояние на нещата.

— Дискутира ли с някого този проблем?

— Разбира се, че не, Джордж, стари приятелю. Биха ме взели за луд. Можеш ли, например, да отидеш на психоаналитик и да му представиш феномена телеклътцизъм? Той би ме взел в клиниката за душевно болни още по средата на първия преглед и би написал статия за своето откритие на нов вид психоза, в резултат на което вероятно би станал милионер. Нямам намерение да попадам в лудницата само за да направя богат някой психиатър. На *никого* не мога да кажа това.

— Защо тогава го казваш на мен, Менандер?

— Защото, от друга страна, ми се струва, че трябва да го кажа на някого, ако искам да остана работоспособен. Тебе поне те познавам.

Не можах да схвана неговото основание, но разбрах, че отново ще бъда подложен на нежеланото доверие на мои приятели. Добре знаех, че това е цената на факта да съм пословичен с моето разбиране, съчувствие и най-много от всичко с моята мълчаливост. Никоя поверена ми тайна не би достигнала до ушите на някой друг. В твой случай, разбира се, правя изключение, тъй като добре се знае, че имаш период на внимание пет секунди, а на запаметяване твърде по-малко.

Сигнализирах за още едно питие и показах, с определен тайнствен знак, че само аз знам, че то трябва да бъде вписано в сметката на Менандер. Един работник, в края на краищата, заслужава възнаграждението си.

— Как точно се проявява самият този телеклътцизъм, Менандер? — попитах аз.

— В най-простата си форма, и по начина, по който за пръв път привлече вниманието ми, той се прояви в особените климатични условия, което съпътстваха моите пътувания. Не пътувам твърде често, но, когато го правя, е с кола. И точно тогава вали дъжд, независимо от прогнозата на времето и колко силно грее слънцето, когато тръгвам. Струпват се облаци, притъмнява, започва да ръми и после да вали като из ведро. Когато моят телекълтцизъм е в особено състояние, температурите падат и имаме снежна буря. Аз разбира се внимавам да не постъпвам глупаво. Отказвам да пътувам с кола до Ню Ингленд преди да е изтекъл месец март. На шести април пътувах до Бостън, където ме свари първата в историята на Бостънската метеорологична служба априлска снежна виелица. Веднъж пътувах до Уилиямсбърг на 28 март, допускайки че ще ми бъдат позволени няколко дни добро време, като се имаше предвид, че навлизам в Дикси. Ха! Този ден Уилиямсбърг бе покрит с девет инча сняг, а местните жители се опитваха да разтрият малко от него между пръстите си и се питаха помежду си какво е това бяло вещество. Често си мисля, че ако си въобразим, че Вселената е под персоналното управление на Бог, бихме могли да си представим картината как Габриел влиза тичешком в божествените покои и крещи: „Свети Боже, съществува опасност от сблъскването на две големи галактики, което би предизвикало невъобразимо огромна катастрофа“, а Бог отговаря: „Не ме безпокой сега, Габриел. Зает съм с изсипването на дъжд върху Менандер“.

— Менандер — казах аз, — ти би могъл да извлечеш полза от тази ситуация. Защо не предлагаш своите услуги, за баснословна сума, като борец против сушата?

— Мислих по този въпрос, но самата мисъл предотвратяваше всякакъв дъжд, който би могъл да падне по време на пътуването ми. Освен това, ако дъждът дойдеше, когато е необходим, той вероятно би предизвикал наводнение. И не става дума само за дъжд, задръстване на трафика или изчезване на ориентири. Случваха се хиляди други неща. Скъпи предмети се чупеха самопроизволно в мое присъствие или бяха изпускани от други, без обяснима за мен причина. В Батавия, Илинойс, има действащ ускорител на частици. Един ден бе провален експеримент от огромна важност, поради нарушаване на неговия вакуум, което бе напълно необяснимо. Само аз знаех (т.е. следващия ден, когато прочетох във вестника за инцидента), че в самия момент на

аварията съм минавал с автобус през покрайнините на Батавия. Разбира се, валеше дъжд. Точно в този момент, стари приятелю, част от финото петдневно вино в мазето на това чудесно заведение, старейки в пластмаса, става кисело. Някой минаващ в този момент в непосредствена близост покрай нашата маса ще открие, когато се прибере у дома си, че бъчвите в неговото мазе са се пръснали в точния момент на преминаването му покрай мен. Само че той няма да знае, че белята е станала точно в този момент и че причината е това преминаване. И така ще бъде с хиляди инциденти, т.е., с очаквани инциденти.

Сърцето ме заболя за моя млад приятел. И кръвта ми се смрази при мисълта, че седях близо до него и че моите предпазливи намеци може би предизвикват невъобразими катастрофи.

— Накратко, ти си кутсуз човек — казах аз.

Менандер отметна глава назад и ме погледна покрай носа си по един много неприятен начин.

— Кутсуз — заяви той — е общия термин; телеклътц е научният.

— Ами, кутсуз или телеклътц, мисля че ти казах, че вероятно бих могъл да отстраня това проклетие от теб.

— Проклетие е правилната дума — отвърна мрачно Менандер. — Често съм мислил върху него. По време на моето раждане на една лоша фея ѝ станало неприятно, че не била поканена на кръщенето ми... Да не се опитваш да ми кажеш, че можеш да отменяш проклетия, защото си добра фея?

— Не съм никакъв вид фея — отрекох сериозно аз. — Просто предполагам, че ще мога да отстраня това прокл... твое състояние.

— Но как, в името на Земята, би могъл да го направиш?

— Не точно на Земята — отвърнах аз. — Какво ще кажеш?

— Какво ще спечелиш от това? — попита подозрително той.

— Топлото чувство, че съм помогнал за спасяването на приятел от ужасен живот.

Менандер помисли малко и после решително тръсна глава.

— Не е достатъчно.

— Разбира се, ако желаете да ми предложите някоя малка сума...

— Не, не. Не бих и помислил да те обидя по този начин. Да предложи някаква сума пари на *приятел*? Да поставя фискална стойност на приятелството? Как можеш да си помислиш такова нещо

за мен, Джордж? Имах предвид, че отстраняването на моят телекльтцизъм не е достатъчно. Трябва да направиш още нещо.

— Как някой може да направи нещо повече?

— Помисли! През целият си живот съм бил отговорен за всичко от неудобството до катастрофата на може би милиони невинни хора. Дори от този момент нататък да не донеса нещастие на нито един единствен човек, злото, което съм причинил досега — макар и никаква част от него доброволно или като моя грешка — е повече, отколкото бих могъл да понеса. Трябва да направя нещо, което да отстрани всичко това.

— Като например?

— Аз трябва да бъда в състояние да спася човечеството.

— Да спасиш човечеството ли?

— Какво друго може да компенсира неизмеримите вреди, които съм причинил? Джордж, настоявам. Ако възнамеряваш да отстраниш моето проклятие, замени го със способност да спасявам човечеството по време на някои големи кризи.

— Не съм сигурен, че ще мога.

— *Опитай*, Джордж, не се оттегляй в този решителен момент. Винаги казвам, че ако възнамеряваш да свършиш една работа, то направи го добре. Помисли за човечеството, стари приятелю.

— Чакай малко — казах разтревожен аз, — ти товариш цялата тази задача на моите рамена.

— Разбира се, Джордж — каза топло той. — Широки рамена! Добри рамена! Създадени да носят товари! Иди си у дома, Джордж и уреди да бъде махнато от мен това проклятие. Благодарното човечество ще те обсипе с благословии, освен, разбира се, че те никога няма да научат за това, защото няма да го кажа на никого. Твоите добри дела не трябва да бъдат опозорявани като се изваждат на показ. Но, разчитай на мен, аз никога няма да го сторя.

В безкористното приятелство има нещо чудесно, което не може да бъде приписано на нищо друго на Земята. Аз станях веднага, за да се заема със своята задача и напуснах така бързо, че пропуснах да платя моята половина от сметката за вечерята. За щастие Менандер не забеляза това, докато не излязох благополучно от ресторанта.

Имах известно затруднение да вляза в контакт с Азazel и с отварянето на хипердименсионната врата между неговия свят и нашия.

На него изобщо не му хареса. Високото му два сантиметра тяло беше обвито в розово сияние, а пискливият му глас каза:

— Не ти ли хрумна, че може би си взимам душ?

И наистина около него се носеше слаб мирис на амоняк.

— Спешността на случая е твърде голяма, о, Всемогъщи-за-когото-думите-са-недостатъчни! — отвърнах скромно аз.

— Ами, тогава говори, но помни, не ми отнемай целия ден.

— Разбира се! — обещах аз и изложих проблема с похвална сбитост.

— Хмм — каза Азazel. — По изключение ми представяш един интересен проблем.

— Наистина ли? Имаш предвид, че наистина съществува телекълтцизъм?

— О, да. Той е нещо обичайно в моя свят и обикновено се отстранява чрез ваксиниране в детска възраст. От квантовата механика се вижда съвсем ясно, че Вселената зависи, в известна степен, от наблюдателя. Точно както тя оказва влияние върху него, така също и той оказва влияние върху нея. Някои наблюдатели влияят неблагоприятно на Вселената или поне неблагоприятно по отношение на някои други наблюдатели. Така един от тях може да ускори суперновостта на някоя звезда което би ядосало други, намиращи се по същото време неприятно близо до нея.

— Разбирам. Е, можеш ли да ваксинираш моя приятел Менандер и да отстраниш този негов квантовонаблюдаем ефект?

— О, разбира се! Просто е! Ще ми отнеме десет секунди и после ще мога да се върна към моя душ и към обряда ласкорати, който ще започна с две невъобразимо красиви самини.

— Чакай! Чакай! Това не е достатъчно.

— Не ставай глупав. Две самини са *напълно* достатъчни. Само развратник би поискал три.

— Искam да кажа, че отстраняването на телекълтцизма не е достатъчно. Менандер иска също да бъде в състояние да спасява човечеството.

За момент помислих, че Азazel възнамерява да забрави нашето дълго приятелство и всичко, което бях направил за него, снабдявайки го с интересни проблеми, развиващи навярно неговия ум и научните му способности. Не разбрах всичко, което каза, защото повечето от

думите бяха на неговия собствен език, а те звучаха подобно на стържене на трион върху ръждиви гвоздеи.

— Как сега ще направя това? — попита накрая той, охладил се до тъмно червено.

— Има ли нещо, което да не е по силите за Апостола-на-невероятното?

— Разбира се! Но нека видим! — Той мисли известно време и внезапно възкликна: — Но кой във Вселената би искал да спасява човечеството? Къде е ползата? Ти усмърдяваш целия този сектор... Добре, добре. Мисля, че това може да бъде направено.

Работата не отне десет секунди, а много неприятен половин час, през част от който Азazel пышкаше, а през останалото време спираше, за да се чуди, дали самините ще го почакат.

Накрая той приключи и разбира се това означаваше, че ще трябва да тествам работата върху Менандер Блок.

* * *

— Вече си излекуван — казах аз следващия път, когато видях Менандер.

— Знаеш ли, че ме измами със сметката за вечерята онази вечер? — попита той, гледайки ме враждебно.

— Това със сигурност е нищо в сравнение с факта, че си излекуван.

— Не се чувствам излекуван.

— Ами, хайде, нека пътуваме заедно в колата. Ти ще караш.

— Вече изглежда облачно. Хубаво излекуване!

— Карай! Какво ще загубим?

Той изкара на заден ход колата от гаража си. Един минувач на отсрещния тротоар не се спъна в препълнената боклукчийска кофа.

Менандер потегли по улицата. Светлината не стана червена, когато се приближи, а две коли, носещи се една срещу друга през една пресечка, се разминаха на достатъчно разстояние помежду си.

Докато стигнахме на моста, облаците се разкъсаха и топло слънце огря колата. То не блестеше в очите му.

Когато накрая пристигнахме у дома, той плачеше без да се срамува, а аз паркирах колата вместо него. Леко я одрасках, но не аз бях излекуван от телекълтцизъм. Освен това, можеше да бъде и по-лошо. Можеше да одраскам собствената си кола.

През следващите няколко дни той ме търсеше непрекъснато. В края на краищата, аз бях единственият, който можеше да разбере станалото чудо.

Той щеше да каже:

— Бях на танци и никоя двойка танцуващи не преплете краката си, не падна и не счупи една или две ключици. Аз можах да танцувам като зефир с крайно увлечение, без на моята партньорка изобщо да ѝ прилошее, въпреки че беше яла неразумно много. — Или: — В службата инсталирах нов климатичен шкаф и той нито веднъж не падна върху пръстите на работника, за да ги счупи непоправимо. — Или дори: — Посетих приятел в една болница, нещо което някога не бих помислил да направя, и в никоя от стаите, покрай които минах, иглата на венозната инжекция не изскочи от вената и дори една единствена спринцовка не пропусна своята цел.

Понякога той щеше да ме пита на пресекулки:

— Сигурен ли си, че съм в състояние да спасявам човечеството?

— Абсолютно — щях да отвърщам аз. — Това е част от лечението.

Един ден обаче Менандер дойде намръщен при мен.

— Слушай — каза той, — точно отидох в банката, за да задам един въпрос относно моята банкова сметка, която е малко по-ниска отколкото би трябвало да бъде поради начина, по който успя да се измъкнеш от ресторанта, но не можах да получа отговора, защото в момента на влизането ми се повреди компютъра. Всички бяха озадачени. Дали лечението постепенно не изчезва?

— Това е невъзможно — отвърнах аз. — Може би тази работа няма нищо общо с теб. Може наоколо да е имало някой друг телекълтц, който не е бил излекуван. Вероятно той е влязъл едновременно с теб.

Но това не беше така. Банковият компютър бе излязъл от строя и при други два случая, когато той се е опитал да провери банковата си сметка. (Неговата нервност, предизвикана от незначителната сума, за която бях пропуснал да се погрижа, бе напълно осъдителна за

възрастен човек). Накрая, когато компютърът в неговата фирма излязъл от строя при преминаването му покрай компютърното помещение, той дойде при мен в състояние, което можеше да се определи само като паническо.

— Той се върна, казвам ти. Той се върна! — извика Менандер. — Този път не мога да понеса това. Сега, когато вече свикнах с нормалното си състояние, не мога да се върна към моя стар начин на живот. Ще трябва да се самоубия.

— Не, не, Менандер. Така отиваш твърде далеч.

Той сякаш се сдържа на ръба на друг вик и помисли върху моята разумна забележка.

— Прав си — съгласи се той. — Така *ще отида* твърде далеч. Предлагам в замяна да убия теб. В края на краищата, няма да липсваш на никого, а това ще ме направи да се почувствам *малко* по-добре.

Разбрах неговата гледна точка, но само до известна степен.

— Преди да предприемеш каквото и да било, нека проверя тази работа — предложих аз. — Все пак, засега това се случва само с компютрите, а кой го е грижа за тях?

Аз бързо излязох, преди да успее да ме попита, как се очаква от него да се добере до своята банкова сметка, ако компютрите винаги отказват да работят при неговото приближаване. Той беше наистина един мономаниак на тази тема.

* * *

Такъв беше и Азazel, но на друга тема. Този път той изглежда бе наистина замесен в онова, което правеше с двете самини и все още правеше салта, когато пристигна. До днес не разбрах какво общо имаха салтата с тази работа.

Не мисля, че той някога, всъщност, оставаше спокоен, но успя да ми обясни какво се беше случило и после аз трябваше да го обясня на Менандер.

Настоях да се срещнем в парка. Избрах една доста многолюдна част, тъй като трябваше да разчитам на мигновено спасение, ако той загубеше главата си в преносен смисъл и се опиташе да ме накара да загубя моята в буквален.

— Менандер — казах аз, — твоят телекълтцизъм продължава да действа, но само за компютри. *Само за компютри.* Имаш моята дума. Ти си излекуван завинаги от всичко друго.

— Ами тогава излекувай ме и за компютрите.

— За съжаление, Менандер, това не може да бъде сторено. Ти не си излекуван за компютри и то завинаги. — По-скоро прошепнах последната дума, но той ме чу.

— Защо? Що за лекомислен, идиотски, смешен, тромав задник на болна двугърба камила си ти?

— Правиш това да звучи, сякаш има много видове, Менандер, което няма смисъл. Не разбираш ли, че причина за това е твоето искане да спасиш света?

— Не, не разбирам. Обясни ми го. Разполагаш с петнадесет секунди.

— Бъди разумен! Човечеството се сблъсква с нашествие на компютрите. Те бързо стават все по-универсални, по-способни и по-интелигентни. Човешките създания ще зависят все повече от тях. Накрая ще бъде построен един компютър, който ще завладее света и няма да остави на човечеството нищо за правене. После може да реши да го заличи като ненужно. Разбира се ние ще си казваме тайно, че винаги ще можем да „дръпнем щепсела“, но ти знаеш, че няма да бъдем в състояние да го сторим. Компютър, който е достатъчно умен да върши работата на света без нас, ще бъде в състояние да защитава своя собствен щепсел и, всъщност, своето електричество. Той ще бъде непобедим, а човечеството обречено на гибел. И точно в този момент, приятелю мой, се появяваш ти. Ти ще бъдеш заведен при компютъра или просто ще бъде уредено само да минеш на няколко мили покрай него, и той моментално ще излезе от строя. Така човечеството ще бъде спасено. *Човечеството ще бъде спасено!* Помисли за това!

Менандер помисли. Не изглеждаше щастлив. Накрая каза:

— Но междувременно аз не мога да се приближавам до компютри.

— Ами, компютърният клътцизъм трябва да стане задължителен и да бъде направен абсолютно постоянен, за да сме сигурни, когато му дойде времето, че нещо няма да се обърка и че компютърът няма да може да се защити срещу теб. Тази цена ще платиш за големия дар, за

който сам помоли и за който ще бъдеш прославян през цялата бъдеща история.

— А кога ще се състои това спасяване? — попита той.

— Според Азаз... мои източници, то ще се състои след около шестдесет години. Но погледни на тази работа по следния начин. Сега знаеш, че ще живееш поне до деветдесетгодишна възраст.

— И междувременно — каза Менандер на висок глас, незабелязващ начина, по който хората се обръщаха да ни поглеждат — светът все повече ще се компютъризира и аз няма да мога да се приближавам до все повече места. Няма да мога да правя все повече неща и ще бъда в изграден от самия мен тотален затвор.

— Но накрая ще спасиш човечеството! Това което искаше!

— По дяволите човечеството! — извика Менандер и се нахвърли върху мен.

Успях да се измъкна само защото наоколо имаше много хора, които хванаха бедния приятел.

Днес Менандер е подложен на дълбок анализ от един психиатър-фройдист от най-висока класа. Това със сигурност ще му струва цяло състояние и разбира се няма с нищо да му помогне.

Джордж, завършвайки разказа си, погледна в своето канче бира, за която знаех, че ще трябва аз да платя.

— Знаеш ли, този разказ е поучителен — каза той.

— А каква е поуката?

— У хората просто няма никаква благодарност!

---

[1] Еврейски диалект — Б.пр. ↑

КЛИФЪРД САЙМЪК

ЗЛАТНИТЕ БУБОЛЕЧКИ

Този ден започна отвратително.

От другата страна на алеята Артър Белсън включи своя оркестър в шест часа и ме накара да се надигна и седна в леглото.

Казвам ви, Белсън си изкарваше хляба като инженер, но неговата страст беше музиката. И тъй като бе инженер, той не можеше да седи мирно. Трябваше да създава безпорядък наоколо.

Преди година или две му хрумна идеята за симфоничен оркестър от работи, а човекът имаше талант. Това никой не можеше да отрече. Той започна да работи върху тази идея и конструира машини, които можеха да четат (не само да изпълняват, но и да четат) музиката от лента и построи машина за транскрибиране на лентите. После построи много от тези музикални машини в своята работилница в сутерена.

И започна да ги изпробва!

Работата бе експериментална, което е съвсем разбираемо, и налагаше реконструиране и настройване, а Белсън беше взискателен относно изпълнението на всяка отделна машина. Така той ги изпробваше продължително (и громко), не оставайки доволен докато не получеше оркестровката точно по начина, по който мислеше, че трябва да се постигне.

В съседство се чуваха приказки за образуване на група на линча, но нищо не излезе. Това е една от неприятностите, които имахме с нашите съседи — ще те измъчат с приказки, но никога няма да направят нищо.

Засега поне никой не виждаше края на цялата тази белсънска врява. Изработването на секцията ударни инструменти му отне повече от година, а това бе достатъчно лошо. Но сега, когато започна със струнните инструменти, стана дори по-лошо.

Хелън седна до мен в леглото и постави ръце на ушите си, но не можеше да не чува. Белсън беше пуснал звука с пълна сила, за да го почувства, както казваше той.

Може би вече е събудил всички съседи, помислих си аз.

— Е, това е то — казах аз и тръгнах да ставам.

— Искаш от мен да приготвя закуската ли?

— Би могла — отвърнах аз. — Никой не е в състояние да спи, когато е включено това нещо.

Когато тя започна да приготвя закуската, аз се отправих към градината зад гаража, за да видя как вървят моите гергини. Нямам нищо против да ви кажа, че бях очарован от тези гергини. Времето беше благоприятно и някои от тях щяха да са в най-добрия стадий на цъфтежа си точно за изложбата.

Тръгнах за градината, но изобщо не стигнах до нея. Така е в нашия квартал. Човек ще тръгне да върши нещо и изобщо няма да го свърши, защото някой вече го е срещнал и иска малко да си поговорят.

Този път беше Доби. Доби е доктор Дарби Уелс многоуважаван стар чудак с бели бакенбарди, който живееше точно до нас. Всички го наричахме Доби, а той нямаше нищо против, защото в известен смисъл това бе символ за уважение към човека. Някога Доби е бил с известно реноме в университета и този прякор^[1] бяха му дали неговите студенти. Прякорът не изопачаваше името му, а по-скоро подчертаваше някогашния му интерес към блатните насекоми.

Сега Доби беше пенсионер, който няма какво друго да прави, освен да води дълги и безцелни разговори с всеки, който успее да хване.

Щом го зърнах, вече знаех, че съм станал негова жертва.

— Мисля, че човек, който има хоби, е за възхищение — каза Доби, облягайки се на оградата и впускайки се в дълга дискусия веднага щом се оказах на разстояние, на което може да го чувам. — Но твърдя най-учтиво, че е егоистично от негова страна да го практикува така шумно още с пукването на зората.

— Имате предвид това — казах аз, посочвайки с палец дома на Белсън, от който пищенето и мяукането продължаваше да излиза с пълна сила.

— Точно така — отвърна Доби, чешейки сериозно замислен белите си бакенбарди. — Сега, обърни внимание, нито за миг не бих отказал на човека най-голямото си възхищение...

— Възхищение ли? — попитах аз.

Имаше случаи, когато ми беше трудно да разбера Доби. Не толкова поради надутия начин, по който говореше, а поради начина, по който мислеше.

— Точно така — ми каза Доби. — Не заради машините му, макар да са чудо на електрониката, а заради начина по който е проектирал своите ленти. Машината, която е пригледил да върти тези ленти е най-универсалната измишльотина. Понякога дори прилича на човешко същество.

— Когато бях момче — казах аз, — ние свирехме на пиано, което се задействаше от лента.

— Да, Рандъл, имаш право — призна Доби. — Принципът е този, но изпълнението... помисли за изпълнението! Всички тези стари пиана само са дрънкали, а Белсън е вложил в своите ленти най-нежните нюанси.

— Трябва да съм ги пропуснал — отвърнах безмилостно аз. — Чух само шум.

Говорихме за Белсън и оркестъра му, докато Хелън ме извика за закуска.

Едва седнах и тя извади листа с оплакванията.

— Рандъл — каза решително тя, — кухнята отново гъмжи от мравки. Те са толкова малки, че едва се виждат и внезапно попадат във всичко.

— Мислех, че си се избавила от тях — отвърнах аз.

— Избавих се. Проследих ги до гнездото и ги залях с вряла вода, но този път е твой ред.

— Разбира се — обещах аз. — Веднага ще свърша тази работа.

— Така каза и последния път.

— Бях готов да я свърша — отвърнах аз, — но ти ме изпревари.

— И това не е всичко — продължи тя. — Горе, на таванското прозорче, има оси. Онзи ден ужилиха малкото момиче на Монтгомери.

Хелън се готвеше да каже още нещо, когато Били, нашето единадесетгодишно момче, изтрополи надолу по стълбите.

— Татко, виж! — извика възбудено той, протягайки към мен малка пластмасова кутийка. — Тук имам нещо, което никога преди не съм виждал.

Не попитах какво е това нещо. Знаех, че е поредното насекомо. Миналата година събираше марки, а тази — насекоми. Все си е друго

да имаш за най-близък съсед ентомолог без работа.

Взех кутията без ентусиазъм.

— Божа кравица — казах аз.

— Не, не е това — отвърна Били. — Твърде е голяма, за да бъде калинка. Точките са различни, а и цветът съвсем не е същият. Той е златист, докато на божата кравица е оранжев.

— Я гледай — казах нетърпеливо аз. — Хлапето прави всичко само да не чете.

— Четох — възрази Били. — Прегледах цялата книга, но не можах да открия такава буболечка.

— О, за Бога — отсече Хелън, сядай и закусвай. Достатъчно лошо е, че гъмжим от мравки и оси и без да си губиш цялото време да ловиш други буболечки.

— Но, мамо, това е с образователна цел — възрази Били. — Така казва доктор Уелс. Той казва, че съществуват седемстотин хиляди известни семейства насекоми...

— Къде я намери, синко? — попитах аз малко засрамен от начина, по който се нахвърлихме върху него.

— Точно в моята стая — отвърна Били.

— В къщата! — изпищя Хелън. — Мравките не са достатъчно зло...

— Веднага, след като закуся, ще ги покажа на доктор Уелс.

— Не досаждай на Доби, де.

— Надявам се, че много му досажда — каза със стиснати устни Хелън. — Точно Доби е причина, Били да започне да се занимава с тази глупост.

Подадох кутията обратно на Били. Той я постави до чинията си и започна да яде.

— Рандъл — продължи Хелън с третото си оплакване, — не знаей какво да правя с Нора.

Нора беше чистачката, която идваше два пъти седмично.

— Какво е направила този път?

— Става дума за това, което не е направила. Тя просто не избърсва праха. Само размахва парцала и толкова. Не помества нито лампа, нито ваза.

— Ами тогава намери някоя друга — предложих аз.

— Рандъл, ти не се чуваш какво говориш. Чистачки се намират трудно и човек не може да зависи от тях. Говорих с Ейми...

Слушах я и давах подходящите отговори. Всичко това бях слушал и преди.

Веднага щом привърших закуската, потеглих за работа. Беше рано да видя някой клиент, но имах да описвам няколко полици и малко друга работа и можех да използвам тези един-два часа повече.

Хелън ми телефонира малко след обяд. Беше разгневена.

— Рандъл — започна без предисловие тя, — някой е хвърлил камък в средата на градината.

— Пак ли?

— Голяма скала с овална форма. Смачкала е всички гергини.

— Гергините! — изкрещях аз.

— И най-странното нещо е, че няма никакви следи. Необходим е товарен камион, за да пренесе една така голяма скала и...

— Хайде, нека не се притесняваме. Колко точно е голяма скалата?

— Висока е почти колкото мен.

— Невъзможно! — разгорещих се аз и после се опитах да се успокоя. — Сигурно някой се е пошегувал.

Помъчих се да се сетя, кой би могъл да направи това, па макар и на шега, но не можах. Може би Джордж Монтгомери, но той бе сериозен човек. Или Белсън, но инженерът бе твърде погълнат от музиката, за да прави шеги. Колкото до Доби бе немислимо някога да се е пошегувал.

— Някаква шега! — извика Хелън.

Никой от съседите, казах си аз, не би ми погодил подобен номер. Всички знаеха, че разчитам тези гергини да ми донесат още няколко първи награди.

— Ще си дойда рано — й казах аз — и ще видя какво може да се направи.

Казах го просто така, макар да знаех, че можеше да се направи твърде малко.

— Ще бъда у Ейми — каза Хелън. Ще се опитам да се прибера рано.

Положих всички усилия и приех още един предполагаем клиент, но не свърших работата твърде добре. През цялото време мислех за

гергините.

Преустанових работа рано след обяд и купих от санитарния магазин препарат за унищожение на насекоми. На табелката пишеше, че е ефективен срещу мравки, хлебарки, оси, листни въшки и множество други вредители.

В къщи Били седеше на стълбището.

— Здравей, синко. Няма ли какво да правиш?

— Играхме с Томи известно време на войници, но се уморих.

Поставих препарата на кухненската маса и се отправих към градината. Били равнодушно ме последва.

Камъкът беше там, точно в средата на мястото с гергините и точно толкова голям, колкото бе казала Хелън. Изглеждаше странно. Той не само представляваше голям скален къс, но и целият бе на точки. На цвят бе бледочервен и имаше форма на почти съвършено кълбо.

Обиколих го, преценявайки вредите. По-голямата част от гергините бяха унищожени. Останали бяха само няколко. Нямаше нито следи, нито някакъв друг признак, които да указват как скалата е попаднала на това място. Лежеше на цели тридесет фута от алеята, сякаш някой бе използвал кран, за да я вдигне от каросерията на камиона. Това обаче не бе правдоподобно, защото по дължината на алеята имаше много жици от комуникационната мрежа.

Приблжих се до скалата и внимателно я огледах. Цялата ѝ повърхност бе покрита с малки несиметрични отвори (всеки от които не много по-дълбок от половин инч). Тук-там имаше и по-гладки места с по-тъмен отблясък, сякаш някои части от първоначалната повърхност бяха махнати. По-тъмните и по-гладки места имаха блясъка на добре полирана восъчна повърхност и аз си спомних нещо от много отдавна, когато един мой едновременно приятел беше за кратко време колекционер на минерали.

Наведох се малко по-близо до гладката восъчна повърхност и ми се стори, че виждам в камъка едва забележими вълнообразни линии.

— Били, можеш ли да познаеш, дали един камък е ахат?

— Бога ми, татко, не мога. Но Томи може. Той е един вид колекционер на минерали. По цял ден търси различни видове камъчета.

Били се приближи и погледна една от полираните повърхности. Навлажни пръста си с език и го потърка върху восъчната повърхност,

за да разкрие лъскавината на камъка.

— Не зная — каза той, — но мисля, че е ахат.

Били се отдръпна на известно разстояние и погледна скалата с уважение.

— Слушай, татко, ако това наистина е ахат, той е твърде голям. Искам да кажа, би струвал много пари, нали?

— Не зная. Може би.

— Сигурно един милион долара.

— Не чак толкова много — поклатих отрицателно глава аз.

— Веднага ще намеря Томи — каза Били.

Той изчезна като светкавица зад гаража и аз го чух да тича по шосето към дома на Томи.

Обиколих скалата няколко пъти и се опитах да преценя теглото ѝ, но няхах необходимите познания да го сторя.

Върнах се в къщи и прочетох указанията върху кутията на препарата. Отворих я и опитах пръскачката дали работи.

И така, коленичих пред прага на кухнята и се опитах да открия пътя, който ползваха мравките, за да влязат в нея. Не можах да видя нито една, но от опит знаех, че са като точици и на всичко отгоре прозрачни, поради което трудно можеха да бъдат забелязани.

Вниманието ми привлече движението на нещо лъскаво в един от ъглите на кухнята. Обърнах се. По пода, придържаща се близо до перваза на дюшемето и насочваща се към сандъчето под мивката, се движеше златна бляскава точка.

Това бе още една от необичайно големите калинки.

Насочих пръскачката на препарата към нея и пуснах струята, но тя продължи да се движи и изчезна под сандъчето.

След като буболечката се скри, продължих да търся мравките, но не открих и следа от тях. Нито една не влизаше под вратата. Всъщност нито една и не излизаше. Върху мивката и върху плота за храна нямаше никакви мравки.

Тогава свих зад ъгъла, за да започна операция „Оса“. Знаех, че ще бъде опасна. Гнездото се намираше на прозорчето на таванското помещение и бе трудно за достигане. Както стоях на разстояние и наблюдавах, реших, че единственото нещо, което мога да направя е да чакам да се стъмни. Така щях да съм сигурен, че всички оси са в

гнездото. После щях да поставя стълба, да се кача по нея, да ги напръскам с препаратата и да се махна възможно най-бързо.

Това беше работа, за която, честно казано, нямах кураж, но знаех от тона в гласа на Хелън по време на закуската, че няма отърваване от нея.

Около гнездото летяха няколко оси и докато ги наблюдавах част от тях паднаха на земята.

Чудейки се какво става, пристъпих по-близо и тогава видях, че земята е покрита с мъртви и умиращи оси. Докато ги наблюдавах, падна още една оса и започна да се гърчи.

Повъртах се малко около гнездото, като се опитвах да видя по-добре какво става, но нищо не успях да забележа, освен че от време на време долу падаше по някоя оса.

Казах си, че това е добре дошло за мен. Ако нещо убиваше осите, то ми спестяваше труда да се освобождавам от тях.

Тъкмо се обърнах, за да занеса препаратата в кухнята, когато Били и Томи дотърчаха задъхани от възбуда откъм задния двор.

— Господин Марсдън — каза Томи, — тази скала там е ахат. Ивичест ахат.

— Ами това е чудесно — казах аз.

— Но вие не разбирате! — извика Томи. — Никой ахат не е толкова голям. Особено ивичестият. Никога не надминава големината на юмрук.

Последното имаше ефект. Вниманието ми бе привлечено и аз изтичах зад къщата, за да погледна още веднъж скалата в градината. Момчетата дойдоха, топуркайки зад мен.

Скалата беше красива. Протегнах ръка и я погалих. Помислих си, какъв късмет имам, че някой я е тупнал в моята градина. Изобщо бях забравил за гергините.

— Обзалагам се — ми каза Томи със светнали от възбуда очи, — че за нея можете да получите много пари.

Не отричам, че приблизително същата мисъл бе минала и през ума ми.

Протегнах ръка и побутнах скалата ей така, само да почувствам масивността и реалността ѝ.

Щом я побутнах, тя леко се разлюля от натиска!

Учуден, аз я побутнах малко по-силно и тя отново се залюля.

Томи стоеше с ококорени очи.

— Странно, господин Марсдън — рече той. — По правило тя не би трябвало да се помръдне. Сигурно тежи няколко тона. Вие трябва да сте ужасно силен.

— Не съм силен — отвърнах аз. — Не чак толкова.

Отправих се с несигурна крачка към къщата и прибрах препарата против вредители. После излязох и седнах угрижен на стъпалата.

От момчетата нямаше и следа. Вероятно бяха незабавно офейкали, за да разпространят новината сред съседите.

Ако това нещо беше ахат, както каза Томи; Ако скалата наистина беше един огромен ахат, тогава той представляваше фантастичен музеен експонат и можеше да донесе пари. Но в такъв случай защо бе толкова лек? Каквото и да е било десет души не би трябвало да могат да го помръднат.

Питах се също, какви бяха моите права, ако това нещо наистина беше ахат. Намираще се в мой имот и трябваше да бъде моя собственост. Но какво щеше да стане, ако се появеше някой и предявеше своите права?

Имаше и още нещо: Как бе попаднал тук?

Бях погълнат изцяло от безпокойството си, когато иззад ъгъла на къщата се появи Доби и седна на стъпалата до мене.

— Стават твърде странни неща — каза той. — Чух, че си имал в градината огромен ахат.

— Така ми каза Томи Хендерсън. Допускам, че е прав. От Били зная, че е колекционер на минерали.

— Велико нещо са хобитата — каза Доби, почесвайки се по бакенбардите. — Особено за децата. Научават много от тях.

— Да — съгласих се без ентусиазъм аз.

— Тази сутрин след закуска твоят син ми донесе едно насекомо за идентифициране.

— Казал съм му да не те безпокои.

— Радостен съм, че го донесе — каза Доби. — Никога досега не бях виждал такова.

— Прилича на калинка.

— Да — съгласи се Доби, — има *малка* прилика. Но не съм съвсем сигурен. Е, всъщност не съм дори сигурен, че изобщо е насекомо. Да си кажа правичката, много повече прилича на

костенурка. Категорично липсва сегментация на тялото му, каквато се среща при всяко насекомо. Външната му обвивка е изключително твърда, а главата и краката му могат да се скриват под нея. Освен това няма никакви мустачки. — Той поклати малко смутен глава. — Разбира се, че не мога да съм сигурен. Ще е необходимо много по-обширно изследване, преди да се направи опит да бъде класифицирано. Не си намерил повече от тях, нали?

— Преди малко видях едно да се движи по пода.

— Би ли имал нещо против следващия път, когато видиш някое, да го хванеш за мен?

— Разбира се, че не. Ще се опитам да ти уловя едно.

Удържах на думата си. След като си отиде, слязох в сутерена и потърсих за него една буболечка. Видях няколко, но не можах да хвана нито една. Отказах се с отвращение.

След вечеря дойде Артър Белсън, появявайки се внезапно на отсрещната страна на алеята. Трепереше от възбуда, но това не беше нещо необикновено за него. Той беше неспокоен като птица човек и не му трябваше много, за да се разстрои.

— Чух, че скалата в градината ти е ахат — ми каза той. — Какво възнамеряваш да правиш с нея?

— Ами, не зная. Предполагам, че ще я продам, ако някой пожелае да я купи.

— Може би струва много пари — каза Белсън. — Не може току-така да я оставиш навън. Може да мине някой и да я открадне.

— Мисля, че не мога да направя нищо по-добро — отвърнах аз. — Определено не мога да я преместя, а нямам намерение да не спя цяла нощ, за да я пазя.

— Не е необходимо да си буден цяла нощ — каза Белсън. — Аз мога да ти помогна. Ще поставим около нея мрежа от жици и ще ги свържем със звънец.

Не бях особено впечатлен от предложението му и се опитах да го разубедя, но той беше упорит като орел на заешка следа. Отиде до своя сутерен и се върна с кълбо жици и куфарче с инструменти. Впрегнахме се на работа.

Работихме почти докато стана време за лягане. Инсталирахме жиците и от вътрешната страна на кухненската врата поставихме

звънец. Хелън го погледна кисело. Ахат или не, не ѝ хареса идеята да ѝ се бъркаме в кухнята.

Посред нощ дрънкането на звънеца ме накара да скоча от леглото си, чудейки се какъв е целия този шум. После си спомних и изтичах по стълбите. На третото стъпало отдолу нещо се търкулна под крака ми и ме изпрати с главата напред във всекидневната. Проснах се и плъзгайки се налетях на една лампа, която падна върху мен и ме удари по главата. Оплетен от шнура ѝ, се дотътрих до един стол.

Топче за игра, помислих си аз. Това проклето дете пак е пръснало топчетата си по цялата къща! Твърде голям е за това. Вече знае, че не трябва да оставя топчета по стълбите.

На проникващата през прозореца ярка лунна светлина видях топчето бързо да се премества. *Не се търкаляше, преместваше се!* По пода се местеха и други топчета. На лунната светлина се движеха бързо искрящи златни топчета.

И това не беше всичко. В средата на всекидневната стоеше хладилника!

Аларменият звънец продължаваше силно да звъни. Аз станах, освободих се от шнура на лампата и побързах към вратата на кухнята. Чух зад себе си Хелън да ме вика от площадката на стълбището.

Отворих вратата, излязох и, тичайки бос през мократа от росата трева, свих зад ъгъла на къщата.

До скалата стоеше едно объркано куче. Бе успяло да заплете един от краката си в глупавите жици на Белсън и сега стоеше там на три крака, мъчейки се да се освободи.

Извиках му и се наведох, за да потърся нещо, което да хвърля по него. Кучето внезапно се хвърли на една страна и успя да се освободи. После побегна панически по алеята.

Звънецът зад мен млъкна.

Обърнах се и са затътрих към къщата, чувствайки се като глупак.

Внезапно си спомних, че бях видял хладилника да стои във всекидневната. Но това не може да бъде, си казах аз. Хладилникът се намирал в кухнята, където му беше мястото, и никой не го беше местил. В края на краищата, нямаше причина да е другаде. Никой не би искал да го премества и дори да се бе опитал, щеше да вдигне достатъчно шум, за да събуди къщата.

Скалата и буболечките са ме разстроили и ми се привиждат разни неща, си казах аз.

Но това не беше вярно.

Хладилникът продължаваше да стои в средата на всекидневната. Щепселът бе изтръгнат от контакта и шнурът се бе влачил по пода. Локвичка вода от бавно топящия се лед попиваше в килима.

— Това ще го повреди! — ми извика Хелън, която стоеше в един от ъглите и бе вторачила поглед в странстващия хладилник. — А храната ще се развали и...

Били, още полуспящ, слезе, препъвайки се, по стълбите.

— Какво става? — попита той.

За малко щях да му кажа за буболечките, които бях видял да лазят из къщата, но навреме се сдържах. Нямаше смисъл да тревожа повече Хелън.

— Нека преместим този сандък обратно на мястото му — предложих аз. — Тримата ще можем.

С влачене, бутане, теглене и повдигане успяхме да го върнем на мястото му и отново го включихме. Хелън намери няколко парцала и започна да бърше мокрият килим.

— Татко, имаше ли нещо при скалата? — попита Били.

— Някакво куче — отвърнах аз. — Нищо друго.

— Още от самото начало бях против това — заяви Хелън, която бе коленичила и яростно бършеше килима. — Беше голяма глупост. Никой нямаше да открадне скалата. Тя не е нещо, което можеш просто да вдигнеш и отнесеш. Този Артър Белсън е луд!

— Съгласен съм с теб — казах мрачно аз. — Но той е добросъвестен и решителен човек, мислещ от гледна точка на приспособленията...

— Не ще можем да мигнем — продължи тя. — Ще трябва цяла нощ да ставаме час по час, за да преследваме заблудени кучета и котки. Не вярвам скалата да е ахат. За всичко е виновен Томи Хендерсън.

— Томи е колекционер на минерали — възрази Били, защитавайки непоколебимо своя приятел. — Когато види ахат, може да го познае. Има пълна кутия от обувки с намерени от него ахати.

И сега, помислих си аз, тримата стоим тук и спорим за скалата, когато онова, което ни засяга (случило се по най-невероятен начин) е

преместването на хладилника.

Тогава през главата ми мина една случайна мисъл, която дойде бърмчаща незнайно откъде и рикошира в мозъка ми.

Потреперих от нея, а тя отново се върна, зарови се в мен и остана там:

Ами, ако имаше някаква връзка между хладилника и буболечките?

Хелън стана от пода.

— Ето, това е най-доброто, което мога да направя — каза тя. — Надявам се, че килима не се е повредил.

Но никаква буболечка, си казах аз, не би могла да помести хладилник. Нито хиляда буболечки. И още повече, никоя не би поискала. Никоя буболечка не я е грижа, дали хладилника е във всекидневната или в кухнята.

Хелън беше много делова. Тя просна парцала на мивката да съхне, а после отиде във всекидневната и загаси лампата.

— Няма да е лошо да се върнем в леглата — каза тя. — Ако имаме късмет, ще можем да поспим.

Отидох при алармения звънец зад кухненската врата и прекъснах връзката му с жицата, която водеше навън към скалата.

— Сега — казах аз на Хелън — ще можем да поспим.

Не очаквах, че ще бъда в състояние да дремна. Очаквах да остана буден и през остатъка от нощта, безпокоейки се за хладилника. Но заспах, макар и не за дълго.

В шест и тридесет Белсън включи своя оркестър и ме вдигна от леглото.

Хелън се надигна и седна с ръце на ушите.

— О, пак ли! — извика тя.

Станах и затворих прозорците. Това малко намали шума.

— Сложи си възглавницата върху главата — посъветвах я аз.

Облякох се и слязох по стълбите. Хладилникът беше в кухнята и всичко изглеждаше, че е наред. Наоколо пълзяха няколко буболечки, но те с нищо не пречеха.

Направих малка закуска и после отидох на работа. Течеше вторият ден, в който отивах рано на работа. Ако това продължава, казах си аз, кварталът ще трябва да се обедини и направи нещо относно Белсън и неговия оркестър.

Работата вървеше отлично. Сутринта продадох две полици и подготвих третата.

Когато се върнах в службата рано след обяд, там ме чакаше някакъв индивид с безумен поглед.

— Вие сте Марсдън, нали? — попита той. — Вие сте човека, сдобил се с ахатова скала.

— Такава ми казаха, че е — отвърнах аз. Човекът беше дребен. Носеше развлечен сиво-кафяв панталон и високи обувки. На колана му висеше геоложко чукче.

— Чух за скалата-ахат — каза възбудено и малко войнствено той — и не можах да повярвам. Изобщо няма ахат, който да е достигал такава големина.

Не харесах държането му.

— Ако сте дошъл да спорите...

— Не е това причината — каза мъжът. — Казвам се Крисчън Бар. Разбирате, че съм колекционер на минерали. С това съм се занимавал през целия си живот. Имам голяма колекция. Президент съм на нашия клуб по минералогия. Печелил съм награди почти на всички изложби. И мисля, че ако имате такава скала...

— Да?

— Ами, ако имате подобна скала, мога да ви направя за нея едно предложение. Но първо бих желал да я видя.

Бутнах шапката си на тила и казах:

— Да вървим.

В градината Бар обикаляше очарован около скалата. Той навлажни палеца си и потри гладките места по повърхността ѝ. После се наведе близо до нея и я разгледа внимателно. Прекара замислено ръка по повърхността ѝ и промърмори нещо под нос.

— Е? — попитах аз.

— Ахат е — ми отговори със затаен дъх Бар. — Очевидно уникален, перфектен ахат. Погледнете този вид осеяна с точки повърхност... ами, това е отпечатъка на вулканичната шупла, вътре в която се е оформил. Има очакваната характерна пъстрота на повърхността, а отчупванията, където е нащърбена, показват субраковинно деление. И разбира се има признаци за ивично нашарване.

Той измъкна геоложкото чукче от колана си и небрежно удари скалата. Тя звънна като чудовищно голяма камбана.

Бар замръзна с отворена от учудване уста.

— Не би трябвало да прави това — обясни той веднага, щом дойде малко на себе си. — Звучи, сякаш е куха.

Отново чукна и скалата отново екна.

— Ахатът е странно вещество — каза той. — По-твърд е и от най-добрата стомана. Предполагам, че от него би могло да се направи камбана, ако можеше да се изработи.

Бар втъкна геоложкото чукче обратно в пояса си и започна да обикаля около скалата.

— Може да е гръмотевично яйце^[2] — промърмори той. — Но не, не може да бъде. Гръмотевичното яйце има ахат в центъра, а не на повърхността. Още повече, че ахатът е ивичен и не се среща заедно с гръмотевично яйце.

— Какво представлява едно гръмотевично яйце? — попита аз, но той не ми отговори. Беше клекнал и изследваше долната част на скалата.

— Марсдън, колко бихте искал за този ахат? — попита Бар.

— Би трябвало вие да знаете цената му — отвърнах аз. — Нямам представа.

— При това положение ще ви дам хиляда.

— Не съм съгласен — казах аз. Не че смятах сумата за малка, а просто по принцип, че не трябва да се приема веднага още първото предложение.

— Ако не беше кух, би струвал много повече.

— Не можете да сте сигурен, че е кух.

— Чухте, когато го ударих.

— Може би звукът му е избощо такъв.

Бар поклати отрицателно глава.

— Всичко това е погрешно — изказа недоволството си той. — Ивичният ахат никога не може да стане толкова голям. Никой ахат не може да бъде кух. А вие не знаете откъде е дошъл този.

Не му отговорих. Нямаше какво да му кажа.

— Вижте — каза след малко той, в ахата има отвор. Ето тук, близо до основата му.

Клекнах, за да видя къде сочеше с пръста си. Там имаше равен кръгъл отвор с диаметър не повече от половин инч. Не случаен отвор, а кръгъл и точно изрязан, сякаш пробит с бормашина.

Докато обикаляше наоколо, Бар намери едно голямо стъбло от бурен и окастри листата му. Дългото около два фута стъбло потъна плавно в отвора.

Бар клекна отново и погледна намръщено скалата.

— Сигурно е, както две и две е равно четири, че скалата е куха.

Не му обърнах голямо внимание. Бях започнал леко да се потя, защото една друга безумна мисъл бе дошла и се бе загнездила в мен:

Този отвор беше точно толкова голям, колкото през него да може да мине една от онези буболечки!

— Слушайте какво ще ви кажа — рече Бар. — Коригирам предложението си на две хиляди и ще взема ахата.

Поклатих отрицателно глава. Отказах се да свързвам буболечките със скалата, дори пробитият в нея отвор да беше с техния размер. Спомних си, че по същия начин бях свързал буболечките с хладилника, а трябва да беше очевидно за всеки, че те не можеха да имат нищо общо нито с него, нито със скалата.

Те бяха само обикновени буболечки... е, може би не съвсем обикновени, но все пак буболечки. Доби беше озадачен от тях, но той бе първият, знаех това, който щеше да каже, че все още съществуват голям брой неклассифицирани насекоми. Може би бяха вид, който внезапно се беше появил благодарение на някакъв странен каприз на екологията, след като години наред е бил непознат.

— Искате да кажете, че се отказвате от две хиляди? — попита учудено Бар.

— Ъ? — казах аз, слизайки отново на земята.

— Току-що ви предложих две хиляди за скалата.

Погледнах го внимателно. Не приличаше да е от сорта хора, които биха похарчили две хиляди за едно хоби. Повече от сигурно е, си казах аз, че познава хубавото, когато го види и бе дошъл да го получи. Той искаше да отмъкне скалата, преди да разбере истинската и стойност.

— Искате ми се да помисля върху предложението ви — отвърнах предпазливо аз. — Как бих могъл да се свържа с вас, ако го приема?

Бар ми каза накратко и грубо се сбогува. Беше обиден, че не приех неговите две хиляди. Той шумно отиде зад гаража и миг покъсно го чух да пали колата си и да потегля. Седнах до скалата и се запитах, дали не трябваше да приема тези две хиляди. Бяха много пари и щяха да ми бъдат от полза. Но човекът беше твърде любопитен и имаше алчен поглед.

Сега обаче едно нещо беше сигурно. Не можех да оставя скалата навън в градината. Бе твърде ценна, за да бъде оставена без надзор. Трябваше да намеря начин да я вкарам в гаража, където можех да я заключа. Джордж Монтгомъри имаше скрипец и полиспаст. Можех да ги заема и използвам за преместването на скалата.

Тръгнах към къщата, за да съобщя на Хелън добрите новини, макар да бях съвсем сигурен, че ще ми прочете лекция да не я продавам за две хиляди.

Тя ме срещна на прага на кухненската врата, обви ръце около врата ми и ме целуна.

— Рандъл — изчурулика тя, — това е повече от чудесно!

— Аз също мисля така — отвърнах аз, чудейки се как е успяла да узнае всичко.

— Само влез и ги виж! — извика тя. — Буболечките са изчистили къщата!

— Какво са направили?

— Ела и виж — убеждаваше ме тя, теглейки ме за ръката. — Виждал ли си някога подобно нещо? Всичко просто свети!

Препъвайки се след нея, влязох във всекидневната и се втренчих с невярващи очи в откритата се пред мен гледка.

Те работеха на батальони и съвсем целенасочено. Една група се движеше върху облегалката на креслото четири редици лазеха нагоре по нея. Долната половина на облегалката бе така чиста, че изглеждаше като нова, докато горната бе мръсна.

Друга група почистваше праха от една поставка, трета група работеше върху перваза на дюшемето в ъгъла, а малка армия буболечки полираше телевизора.

— Почистиха целия килим! — изписка Хелън. — Тази част от стаята е покрита с прах и някои от тях се отправят към камината. Вече не се нуждаем от Нора. Рандъл, осъзнаваш ли, че тези буболечки ни спестяват двадесетте долара седмично, които плащаме на Нора? Питам

се, дали не би ми дал тези пари за мои лични нужди. Нуждая се от толкова неща. От години не съм имала нова рокля, нужна ми е друга шапка, а онзи ден видях най-хубавия чифт обувки...

— Но буболечките! — извиках аз. — Ти се страхуваш от буболечки. Отвращават те. Освен това не почистват килима, а само го ядат.

— Тези буболечки са умни — възпротиви се Хелън, сияеща от щастие — и аз не се страхувам от тях. Не са като мравките или паяците. Не те изпълват с неприятно чувство. Самите те са толкова чисти, така приятелски настроени и така весели! Дори са красиви. Обичам просто да седя и ги наблюдавам как работят. Не е ли симпатичен начинът, по който работят на групи? Като прахосмукачка са. Само се движат върху нещо, а прахът и мърсотията изчезват от него.

Стоях там, гледайки ги как усилено работят, и почувствах ледени тръпки да лазят по гърба ми, защото, без значение как това бе в разрез със здравия разум, сега аз знаех, че нещата, които мислех относно хладилника и скалата, не са и наполовина така безумни, както може би изглеждаха.

— Ще се обадя на Ейми — каза Хелън, тръгвайки към кухнята. — Това е твърде хубаво, за да го пазим в тайна. Може би ще мога да ѝ дам малко от буболечките. Какво ще кажеш, Рандъл? Само колкото да започнат почистването на къщата ѝ.

— Хей, чакай малко! — извиках аз. — Тези същества не са буболечки.

— Не ме е грижа какво са, щом почистват къщата — отвърна безгрижно Хелън, набирайки вече номера на Ейми.

— Но, Хелън, само ако би ме изслушала...

— Ш-ш-т — отвърна закачливо тя. — Как ще мога да говоря с Ейми, ако продължаваш... О, ало, Ейми, ти ли си...?

Видях, че това беше безнадеждно. Оттеглих се напълно победен.

Запътих се към гаража с намерение да преместя някои неща, за да направя място за скалата в задната му част.

Вратата на гаража беше отворена. Вътре Били майстореше нещо на масата.

— Здравей, синко — казах аз толкова весело, колкото успях. — Какво става?

— Правя няколко капана, татко, за да хвана малко от буболечките, които почистват къщата. Томи ще ми бъде съдружник. Отиде до тях за малко стръв.

— Стръв ли?

— Разбира се. Разбрахме, че обичат ахат.

Хванах се за една дървена стойка, за да не падна. Нещата се развиваха малко по-бързо, отколкото можеха да се възприемат.

— Ще поставим капана долу в сутерена — каза ми Били. — Там има буболечки, колкото искаш. Опитахме всякаква стръв: сирене, ябълки, мъртви мухи и много други неща, но буболечките не се полъгаха по нито едно от тях. Томи имаше в джоба си едно малко зрънце ахат. Така опитахме с него.

— Но защо с ахат, синко? Не мога да се сетя за нищо по-неподходящо...

— Ами, виждаш ли, татко, проста така стана. Бяхме опитали всичко...

— Да — съгласих се аз, — виждам логика в това.

— Неприятното е — продължи Били, — че за капаните трябва да ползваме пластмаса. Това е единствената материя, която може да задържи буболечките. Те веднага се измъкват от капана, направен от какъвто и да е друг материал.

— Чакай малко — казах аз. — Какво възнамеряваш да правиш с тези буболечки, след като ги хванеш?

— Естествено, че ще ги продам — отвърна Били. — Томи и аз преценихме, че всеки би ги пожелал. Щом веднъж хората от околността разберат, че могат да почистят цяла къща, всеки ще поиска да ги има. Ще ги продаваме по пет долара за половин дузина. Много по-евтино е от една прахосмукачка.

— Но само шест буболечки...

— Те се размножават — прекъсна ме Били. — Наистина, трябва да се размножават твърде бързо. Преди един-два дни имахме само няколко, а сега къщата гъмжи от тях.

Били продължи да работи върху капана.

— Може би, татко — каза накрая той, — ще пожелаеш да участваш в сделката? Ще ни е необходим малко първоначален капитал. Ще трябва да купим още пластмаса, за да направим повече и по-добри капани. Може би ще успеем да извлечем големи печалби.

— Слушай, синко. Продад ли си вече от тези буболечки?

— Ами, опитахме се, но никой не ни повярва. Така че ще почакаме, докато мама разгласи малко из квартала за ползата от тях.

— Какво направихте е буболечките, които хванахте?

— Занесохме ги на доктор Уелс. Спомних си, че той искаше няколко. Дадохме му ги безплатно.

— Били, искам да направиш нещо за мен.

— Разбира се, татко. Какво е то?

— Не продавай нито една от буболечките. Поне засега, докато не ти кажа, че всичко е наред.

— Но, татко...

— Синко, имам едно подозрение. Мисля, че буболечките са пришълци от друга планета.

— Ние с Томи преценихме, че това е възможно.

— Вие какво?

— Всичко стана така, татко. Отначало мислехме да ги продадем само като редки екземпляри. Това беше преди да разберем, че могат да почистят цяла къща. Помислихме, че някои хора може да поискат да ги имат, защото са толкова различни и се опитахме да решим на каква цена да ги продаваме. И Томи предложи да казваме, че са от друга планета, например от Марс или нещо подобно. Това ни накара да се замислим и колкото повече мислехме, толкова повече започна да ни се струва, че те наистина може да са от Марс. Те не са насекоми, нито каквото и да било друго, което бихме могли да открием. Не приличат на нищо земно.

— Добре — казах аз. — Добре.

Такива са днешните деца. Не можеш да не си в крак с тях. Мислиш, че само ти знаеш нещо, а се оказва, че те го знаят по-добре от теб. Това непрекъснато се случва.

Казвам ви искрено, тази работа не е за един човек.

— Предполагам — казах аз, — че докато сте размишлявали върху всичко това, вие също сте открили, как може да са попаднали тук.

— Не можем да бъдем сигурни, но имаме една теория — каза Били. — В тази скала там, зад къщата, открихме отвор подходящ точно за големината на тези буболечки. Така стигнахме до извода, че вероятно са я използвали.

— Няма да ми повярваш, синко — му казах аз, — но си помислих същото нещо. Обаче частта, която ме затрудни, е, какво са използвали като енергиен източник. Какво е движило скалата през Космоса?

— Ами, виж, татко, ние знаем това. Но има и нещо друго. Те може да са използвали скалата за храна по време на цялото си пътуване. Най-вероятно, първоначално са били само няколко на брой, а, влезли веднъж вътре в скалата, цялата тази храна би им стигнала може би за много години. И така, като са яли от ахата, издълбавайки скалата отвътре и правейки я по-лека, са могли да пътуват по-бързо... е, ако не по-бързо, то поне малко по-лесно. Но са внимавали много да не я пробият преди да са се приземили и да е дошло време да я напуснат.

— Но ахата е просто скала...

— Татко, ти не ме слушаш — каза нетърпеливо Били. — Обясних ти, че ахатът е единствената стръв, която ги примамва.

— Рандъл — каза Хелън на път за гаража, — ще използвам колата, ако нямаш нищо против, за да отида и видя Ейми. Искане да й разкажа всичко за буболечките.

— Върви — отвърнах аз. — Денят бездруго е загубен за мен, така че мога да си остана и вкъщи.

Тя потегли за дома на Ейми, а аз казах на Били:

— Остави всичко както си е, докато се върна.

— Къде отиваш, татко?

— Да видя Доби.

Намерих го да лежи на пейката под една ябълка с изкривено от тревога лице. Това обаче не му попречи да говори.

— Рандъл — каза той, още щом попаднах в полезрението му, — днешният ден е тъжен за мен. През целият си живот съм бил много горд със своята професионална акуратност. Но този ден наруших охотно, съзнателно и в изблик на яд всички правила на експерименталното наблюдение и лабораторната техника.

— Това е твърде лошо — съгласих се аз, питайки се за какво ли говори, което беше нещо обикновено. Човек често трябваше да се пита, какво иска да каже.

— Причина са твоите проклети буболечки — експлозивно ме обвини Доби.

— Но ти каза, че искаш още няколко от тях. Били си спомни и ти донесе.

— Точно така. Искях да продължа изследванията си върху тях, като направя дисекция на една, за да разбера механизма ѝ на движение. Вероятно си спомняш казаното от мен относно твърдостта на ексоскелетоните^[3].

— Разбира се, че си спомням.

— Рандъл — рече тъжно Доби, — ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че тази външна обвивка бе толкова твърда, че нищо не успях да направя? Не можах да я разрежа, нито да я обеля. И знаеш ли какво направих?

— Нямам представа — заявих аз някак си раздразнен. Надявах се, че скоро ще дойде до същността на разказа си и нямаше нужда да го подканям. Винаги си взимаше своето време.

— Ами, тогава ще ти кажа — рече той, вече кипейки от недоволство. — Взех една от тези буболечки и я сложих на наковалнята. После взех чук и я ударих с него. И да ти кажа правичката, не съм горд от действието си. Това във всяко едно отношение е най-неподходящият лабораторен метод.

— Изобщо не бих се оставил да ме безпокои такова нещо — казах аз. — Просто ще трябва да отдадеш всичко на необичайните обстоятелства. Важното за мен е, какво научи за буболечката... — В този момент през главата ми мина една ужасна мисъл. — Само не ми казвай, че не си успял с чука!

— Нищо подобно — отвърна с известно задоволство Доби. — Чукут свърши работа. Беше направена на прах.

Седнах на пейката до него и се приготвих да чакам. Знаех, че, когато му дойде времето, ще ми каже всичко.

— Изумително — каза Доби. — Да, изумително. Буболечката бе направена от кристали от нещо, което приличаше на най-фин кварц. В нея нямаше протоплазма. Или поне такава, която да мога да открия — благодарному направи уговорка той.

— Но кристална буболечка! Това е невъзможно!

— Невъзможно е — потвърди Доби. — Да, разбира се, по който и да е земен стандарт. Това противоречи на всичко, което някога сме знаели или мислили. Обаче възниква въпросът: Могат ли нашите земни стандарти, дори приблизително, да бъдат универсални?

Седях там без да кажа нищо, но почувствах голямо облекчение, че още някой мислеше същото като мен просто мъничко доказателство, че не съм луд.

— Разбира се — продължи Доби — това все някога трябваше да се случи. Беше почти неизбежно, рано или късно, някой чужд разум да ни издири. И знаейки това, размишлявахме за чудовища и чудовищности, но очакванията ни за нивото на ужас не се оправдаха...

— В момента няма причина да се страхуваме от буболечките — казах бързо аз. — Всъщност, те могат да ни станат полезен съюзник. Дори вече ни сътрудничат. Изглежда сключват с нас някакъв вид сделка. Ние им предоставяме място за живеене, а те на свой ред...

— Имаш грешка, Рандъл — предупреди ме сериозно Доби. Тези същества са извънземни. Нито за миг не си въобразявай, че може да имат обща цел или една единствена обща концепция с човешката раса. Техният начин на живот, какъвто и да е той, ни е съвсем чужд. Чужд трябва да е мирогледът им. Паякът е кръвен брат с теб в сравнение с тях.

— Но ние имаме мравки и оси, а те унищожават тези насекоми.

— Може да ги унищожават, но съм сигурен, че това не е част от усилията да ни сътрудничат. Не е имало опит от тяхна страна да отрупат с ласкателства човека, в чието жилище се е случило да намерят подслон, да установят свой лагер или да създадат предмостие. Кое то и да е от тези неща. Много се съмнявам дали изобщо усещат съществуването ти, освен като някое тайнствено или по-скоро, призрачно чудовище, което засега не ги безпокои. Разбира се, те са убили твоите насекоми, но, това не е нищо повече от действие на обичайното за тяхното съществуване равнище. Насекомите може би са били на пътя им или са разпознали в тях някаква потенциална заплаха или пречка.

— Но дори да е така, можем да ги използваме — отвърнах нетърпеливо аз — да водят борба с нашите насекоми-вредители или носители на заразни болести.

— Дали ще можем? — попита Доби. — Какво те кара да мислиш така? А те няма да убиват само насекомите-вредители, а по-скоро всички насекоми. В такъв случай би ли лишил нашия растителен свят от насекомите, които го опрашват, за да споменем само един от хилядите примери?

— Вероятно си прав — отвърнах аз, — но не можеш да ми казваш, че трябва да се страхуваме от буболечки, дори да са кристални. Даже да се превърнат в заплаха, ще намерим начин да се справим с тях.

— Седях тук и мислих по този въпрос — каза Доби — и ми хрумна, че може би в този случай си имаме работа със социална концепция, с каквато никога не сме се сблъскали на Земята. Убеден съм, че тези пришълци непременно действат на принципа на колективния разум. Ние нямаме пред себе си само една от тях или общия им брой, а съвкупността от тях като едно цяло, като единен разум с общо изразена цел и изпълнение.

— Ако наистина мислиш, че са опасни, какво тогава предлагаш да направим?

— Все още имам наковалнята и чука си.

— Не се шегувай с мен, Доби.

— Прав си — каза Доби. — Работата не е за шега, нито за наковалня и чук. Най-доброто ми предложение е района да бъде евакуиран и да бъде пусната атомна бомба.

Били дойде по пътя, плачейки.

— Татко! — викаше той. — Татко!

— Чакай, спри се — казах аз, сграбчвайки го за ръката. — Какво е станало?

— Разпарят мебелите ни — извика Били — и после ги изхвърлят през вратата!

— Хайде сега, почакай малко. Сигурен ли си?

— Видях ги да го правят — продължи Били. — Боже, как ще се ядоса мама!

Не чаках да чуя нищо повече. По възможно най-бързия начин се отправих към къщата. Били ме следваше по петите, а Доби с щръкнали бели бакенбарди пъхтеше най-отзад.

Вратата на кухнята зееше отворена, сякаш някой я беше подпрял, а навън пред стълбите лежеше купчина разнищана тъкан и части от разчленени кресла.

С един скок изкачих стъпалата и се отправих към вратата. Тъкмо когато достигнах входа видях към мене да лети голям предмет и се дръпнах настрана. През вратата профуча изкормено седалище без

крака и се приземи върху купчината отпадъци. Имаше уродлива прилика с първоначалния си вид.

Междувременно бях силно разгневен. Спуснах се към купчината и сграбчих един крак от кресло. Стиснах го здраво и се втурнах през вратата, пресичайки кухнята в посока към всекидневната. Държах крака от креслото готов за удар и ако имаше някой вътре, щях да го ударя.

Но там нямаше никой никой, който бих могъл да видя.

Хладилникът отново беше в средата на стаята, а навсякъде около него имаше натрупани купчини кухненски съдове. Оплетените пружини от седалището бяха неустойчиво облежани на него, а пръснати навсякъде по килима имаше нитове, болтове, гайки, пирони и жици с различна дължина.

Отнякъде се чуваше странен скрибуцащ звук. Бързо се озърнах, за да видя откъде идва. И разбира се открих!

В един от ъглите бавно, отмерено и по странен начин се разпадаше моето любимо кресло. Пироните бавно излизаха навън от тапицерията (сякаш по своя воля се измъкваха от дървото) и падаха на пода. Докато го гледах, един от болтовете падна, кракът, който крепеше, се подгъна под него и то се прекатури. Пироните продължаваха да излизат от тапицерията.

И, докато стоях и гледах, почувствах гневът ми да се изпарява и на негово място да нахлува страхът. Започна да ми става студено и усетих, че настръхвам.

Тръгнах да се измъквам навън. Не смеех да се обърна и затова отстъпвах заднешком и стисках здраво крака от кресло.

Блъснах се в нещо и извиках. После се обърнах и вдигнах крака от креслото за удар.

Беше Доби. Успях навреме да се спра и да не го ударя.

— Рандъл — каза тихо той, — това са пак твоите буболечки.

Доби посочи нагоре и аз вдигнах поглед. Таванът гъмжеше от блестящи златни буболечки.

Като ги видях, малко от страха ми мина и отново започнах да изпитвам гняв. Замахнах с крака от креслото, целейки се в тавана. Бях готов да го стоваря върху буболечките, когато Доби ми сграбчи ръката.

— Не ги принуждавай да се размърдат! — извика той. — Не знаем какво може да направят.

Опитах се да си освободя ръката, но той беше увиснал на нея.

— Смятам — заяви Доби, докато се боричкаше с мен, — че положението е излязло извън границите, в които би могла да бъде овладяна от един гражданин.

Отказах се от намерението си. Беше непристойно да се опитвам да освободя ръката си от хватката на Доби, а освен това започнах също да разбирам, че тоягата е неподходящо оръжие срещу буболечките.

— Вероятно си прав — казах аз.

Видях Били да наднича през вратата.

— Махай се оттук! — му извиках аз. — Намираш се на огневата линия. Всеки момент може да изхвърлят това кресло през вратата. Почти са привършили с него.

Били се скри от погледа ми.

Излязох от кухнята и започнах да ровя в едно от чекмеджетата на бюфета, докато не открих телефонния указател. Намерих номера на полицията и го набрах.

— Сержант Ендрю на телефона — каза гласът.

— Сержант, слушайте внимателно — започнах аз. — Тук имам няколко буболечки...

— Това ли е всичко? — прекъсна ме развеселен сержантът.

— Сержант — казах аз, опитвайки се казаното от мен да прозвучи възможно най-приемливо, — знаей, че звучи странно, но този вид буболечки е съвсем различен. Те трошат мебелите ми и ги изхвърлят навън.

— Вижте какво — отвърна все още с весел тон сержантът, — по-добре се върнете в леглото и се опитайте да се излекувате като поспите. В противен случай ще ви арестувам.

— Сержант — настоях аз, — говоря съвсем сериозно...

От другата страна на линията се чу тъп звук и телефонът замря.

Отново набрах номера.

— Сержант Ендрю — каза гласът.

— Току-що прекъснахте връзката! — извиках аз. — Какво искате да кажете? Аз съм сериозен гражданин, който съблюдава законите и си плаща данъците и имам право на защита и малко уважение, дори и да не мислите така. И когато ви казвам, че имам буболечки...

— Добре, добре — отвърна уморено сержантът. — Щом си го търсите. Кажете си името и адреса.

Казах му ги.

— И още нещо, господин Марсдън — рече сержантът.

— Какво има сега?

— По-добре ще е да имате тези буболечки. Ако знаете какво е добро за вас, по-добре ще е да има няколко от тях.

Тръшнах телефона и се обърнах.

Доби влезе стремително откъм всекидневната.

— Внимавай! Креслото лети към теб! — извика той.

Моето любимо кресло (по-скоро онова, което бе останало от него) изсвистя във въздуха, удари вратата и заседна в рамката ѝ. После се задвижи бързо напред-назад, освободи се и падна на купчината отвън.

— Изумително — каза със затаен дъх Доби. — Наистина изумително. Но това обяснява много неща.

— Кажи ми — попитах рязко аз, — какво обяснява?

— Телекинеза — отвърна той.

— Теле..., какво?

— Е, може би само телепортация — призна свенливо Доби. — Това е способността да се преместват предмети само с помощта на мисълта.

— И мислиш, че тази телепортация потвърждава теорията ти за колективния разум?

Доби ме погледна с известно учудване.

— Точно така — потвърди той.

— Не мога да си представя защо правят всичко това — казах аз.

— Разбира се, че не можеш — отвърна Доби. — Никой не очаква от теб да можеш, нито може да си позволи да мисли, че разбира един другопланетен мотив. На пръв поглед изглежда, че събират метали може би точно това правят. Но самият факт не е достатъчен. За да се разбере техния истински мотив...

От улицата се чу сирената на приближаваща се полицейска кола.

— Това се те — казах аз, бързайки към вратата.

Колата спря и от нея слязоха двама полицаи.

— Вие ли сте Марсдън? — попита първият.

Отвърнах, че съм аз.

— Странно — намеси се вторият, — сержантът каза, че е пиан.

— Слушайте, какво става тук? — попита отново първият, взирайки се в купа отпадъци от външната страна на кухненската врата.

Два крака от кресло изсвистяха през вратата и тупнаха на земята.

— Кой изхвърля тези неща отвътре? — попита вторият полицай.

— Вътре са само буболечките — отвърнах аз. — Само буболечките и Доби. Мисля, че и той е още там.

— Да влезем и хванем този Доби, преди да е опустошил къщата.

Аз останах отвън. Нямахме смисъл да влизам. Те само щяха да зададат куп глупави въпроси, а имаше достатъчно, които можех да задам и самият аз. Нямахме нужда да слушам и измислените от друг.

Започна да се събира малка тълпа. Били беше събрал няколко от своите приятели, а съседските жени тичаха от къща на къща и пискаха като възбудени пилци. Спряли бяха няколко коли, а хората в тях гледаха глупаво.

Излязох на улицата и седнах на бордюра.

А сега, помислих си аз, всичко става само малко по-ясно. Ако Доби беше прав относно телепортацията, а фактите показваха, че беше прав, тогава скалата би могла да бъде космически кораб, който буболечките бяха използвали за пътуването си до Земята. Същата сила, която използваха за разрушаването на мебелите и за изхвърлянето им навън, биха могли да използват и за придвижване през космическото пространство. Не бе необходимо корабът им да е скала. Би могъл да бъде каквото и да е друго.

Били със своето необременено момчешко мислене вероятно бе стигнал близо до истината. Те използваха ахатова скала, защото тя им служеше и за храна.

Полицайте изскочиха, топуркайки, от къщата и спряха до мене.

— Слушайте, господине — каза единият от тях, — имате ли поне малка представа какво става?

— По-добре поговорете с Доби — отвърнах аз. — Той е човекът с отговорите.

— Той твърди, че тези същества са от Марс.

— Не от Марс — намеси се другият полицай. — Само изказа предположение, че са оттам. Той каза „от звездите“.

— Доби е един стар козел, който говори странно — оплака се първият. — Голяма част от онова, което казва, е повече, отколкото човек би могъл да асимилира.

— Джейк, по-добре ще е да започнем да правим нещо с тази тълпа — предложи другият. — Не можем да ги оставим да се приближат твърде много.

— Ще се обадя по радиостанцията за помощ — каза Джейк.

Той отиде до полицейската кола и влезе вътре.

— Вие се навъртайте наоколо — ми нареди другият.

— Нямам намерение да ходя никъде — отвърнах аз.

Тълпата беше вече доста нараснала. Бяха спрели още коли. Някои от хората бяха излезли от тях, но повечето само седяха и гледаха отвътре. Вече се бяха насъбрали много деца. Прииждаха и още жени, вероятно от по-далечните квартали. В район като нашия мълвата бързо се разпространява.

Доби дойде с лека походка откъм двора. Седна до мен и започна да machка бакенбардите си.

— Това няма смисъл — каза той, — но тогава, разбира се, нямаше да го вършат.

— Не мога да си обясня, защо очистват къщата — казах аз. — Защо трябва всичко да бъде изхвърлено навън, преди да започнат да трупат на куп метала? Тук трябва да има някаква причина.

По улицата изскърца кола и удари спирачки съвсем близо до мястото, където седяхме. От нея припряно излезе Хелън.

— Само да се обърна за минутка и нещо се случва — заяви тя.

— Причина са твоите буболечки — казах аз. — Твоите мили буболечки-чистачи на къщата. Те я обезобразяват.

— Защо тогава не ги спреш?

— Защото не зная как.

— Те са от друга планета — спокойно ѝ обясни Доби. — Идват някъде от космоса.

— Доби Уелс, стой настрана от тази работа. Ти си причина за всичките неприятности. Хрумването да се заинтересува Били от насекоми е твое дело! Цяло лято задръства къщата с тях.

Един мъж дойде с бърза крачка при нас, клекна до мен и ме побутна по ръката. Обърнах се. Беше Бар, колекционерът на минерали.

— Марсдън — каза възбудено той, — размислих. Ще ви дам пет хиляди за тази скала. Веднага ще напиша чек за сумата.

— За коя скала? — попита Хелън. — Нашата скала отзад в градината ли имате предвид?

— Точно същата — отвърна Бар. — Трябва да я получа.
— Продай му я — рече Хелън.
— Няма да му я продам — отказах аз.
— Рандъл Марсдън — изписка тя, — не можеш да се откажеш от пет хиляди. Помисли за това, какво е такава сума...

— Мога да се откажа — заявих твърдо аз. — Скалата струва много повече. Тя не е вече само един ахат, а още и първият космически кораб, дошъл някога на Земята. За нея мога да получа всичко, каквото поискам.

Хелън ахна.

— Доби, истината ли ми казва той? — попита тя със слаб глас.

— Мисля, че по изключение, да — отвърна Доби.

— Лейди — каза полицаят, — трябва да поместите колата си, а вие граждани да преминете на отсрещния тротоар. Щом дойдат другите, ще трябва да направим кордон около мястото.

Пригответе се да преминем отсреща.

— Ако искате да останете двамата заедно, ще я преместя аз — предложи Доби.

Хелън му даде ключовете и двамата с нея пресякохме улицата. Доби влезе в колата и я подкара.

Полицайте вече бяха прогонили останалите коли.

Пристигнаха дузина полицейски коли. Хората се отдръпнаха от тях. Част от полицайте започнаха да изтласкат тълпата назад, а останалите се пръснаха във верига и започнаха да оформят кръг около къщата.

Счупени мебели, постелки, дюшеци, дрехи и пердета излитаха от време на време през вратата на кухнята. Купчината отпадъци ставаше все по-голяма.

Стояхме на отсрещния тротоар и наблюдавахме как се руши нашият дом.

— Досега трябва вече да са изхвърлили почти всичко — казах със странно безпристрастие аз. — Питам се, какво ли ще последва?

— Рандъл, какво ще правим сега? — попита Хелън с насълзени очи и се вкопчи в ръката ми. — Те унищожиха всичките ми вещи. Как стои въпроса... къщата застрахована ли е?

— Не зная — отвърнах аз. — Никога не съм мислил по този въпрос. Беше самата истина. Това никога не ми бе минавало през ума.

На мен, застрахователният агент!

Сам бях написал полицата и сега отчаяно се опитвах да си спомня, какво гласеше ситният шрифт. Имах чувството, че ми прималява. Как, питах се аз, би могло да се обхване със застраховка такова нещо? Това със сигурност не беше риск, който би могъл да бъде преценен.

— Във всеки случай, все още имаме скалата, която можем да продадем.

— Продължавам да си мисля, че трябваше да приемем тези пет хиляди — ми каза Хелън. — Какво би станало, ако правителството просто дойде и ни задигне скалата?

Тя е права, казах си аз. Това е точно от вида неща, които силно биха заинтересовали правителството.

Самият аз започнах да си мисля, че би трябвало да вземем тези пет хиляди.

Трима полицаи прекосиха двора, влязоха в къщата и почти веднага изхвъркнаха обратно навън. След тях се изсипа рояк блестящи точки, които бръмчаха, жужаха и така бързо пикираха, че сякаш оставяха във въздуха след себе си нишки от златния си блясък. Полицаяте тичаха, като се навеждаха, извъртаха и размахваха ръце над главите си. Тълпата се раздвижи и хората побягнаха. Полицейският кордон се разкъса и полицаите отстъпиха с достойнство, каквото можаха.

Озовах се зад къщата от другата страна на улицата. Пръстите ми още стискаха ръката на Хелън. Тя бе по-бясна от голяма оса.

— Не бе необходимо да ме дърпаш да бързам толкова — ме упрекна тя. — Бих могла да вървя и сама. Заради тебе си загубих обувките.

— Забрави обувките — отсякох аз. — Работата става сериозна. Иди намери Били и двамата изчезвайте оттук. Идете у Ейми.

— Знаеш ли къде е Били?

— С приятелите си е някъде наоколо. Просто потърси група момчета.

— А ти?

— Ще остана тук — отвърнах аз.

— Ще бъдеш ли внимателен, Рандъл?

Потупах я по рамото и се наведох да я целуна.

— Ще внимавам — отвърнах аз. — Знаеш, че не съм от много смелите. Сега иди и намери момчето.

Хелън тръгна и после се обърна.

— Ще се върнем ли някога у дома? — попита тя.

— Мисля, че ще се върнем, и то скоро — отвърнах аз. — Все някой ще намери начин да се избавим от тях.

Наблюдавах нейното отдалечаване и студени тръпки ме побиха от лекотата, с която излъгах.

Щяхме ли наистина да се завърнем някога отново у дома? Щеше ли целият свят, цялото човечество да си бъде някога отново у дома? Щяха ли златните буболечки да отнемат комфорта и сигурността, които човекът познаваше години наред на своята планета?

Изкачих наклона на задния двор и намерих обувките на Хелън. Поставих ги в чантата си, приближих се до гърба на къщата и погледнах иззад ъгъла.

Буболечките се бяха отказали от преследването, но сега рояк от тях летеше лениво в кръг точно над покрива на къщата. Очевидно бяха на пост.

Седнах на тревата и се облегнах на стената на къщата. Беше топъл и ясен летен ден. Един от онези дни, в които човек би могъл да окоси тревата в градината си.

Този ужас, мислех аз, без значение колко противен или страшен, би могъл да бъде разбран, би могло да се води борба срещу него, но хладнокръвната самоувереност, с която златните буболечки преследваха своята цел, хладнокръвната егоцентрична ефективност, с която действаха, беше пак нещо друго.

А безпристрастието и начинът, по който не ни обръщаха внимание, бяха смразяващ удар по човешкото достойнство.

Сепнах се от шума на приближаващи се стъпки и вдигнах поглед.

Беше Артър Белсън. Изглеждаше разтревожен.

Но това не бе необичайно. Той можеше да се разтревожи и от нещо съвсем обикновено.

— Търсих те навсякъде — каза той. — Точно преди малко срещнах Доби и той ми предаде, че тези твои буболечки...

— Тези буболечки не са мои — отвърнах троснато аз. Бях започнал да се отегчавам от всеки, който говореше така, сякаш аз бях

собственик на буболечките и по някакъв начин трябваше да бъде отговорен за тяхното идване на Земята.

— Е, добре де, в крайна сметка той ми каза, че те търсят метали.

— Точно така — кимнах аз. — Може би металите са ценен материал за тях. Вероятно ги нямат много там, откъдето идват.

Помислих си за ахатовата скала. Ако имаха метали, сигурно нямаше да използват нея.

— Изпитах ужасно чувство, когато се прибрах вкъщи — каза Белсън. — Помислих, че е избухнал пожар. На водещата към квартала улица имаше паркирани много коли и страхотна тълпа. Имах късмет, че успях да се промъкна през нея.

— Ела и седни — поканих го аз. — И престани с твоето вечно безпокойство.

Той обаче не ми обърна внимание.

— У дома имам ужасно много метал — каза той. — Всички тези мои машини в сутерена. Вложил съм много време, труд и пари в тях и не мога да позволя да им се случи каквото и да било. Не мислиш ли, че буболечките ще започнат да се разпростират?

— Да се разпростират ли?

— Ами, да. След като се справят с всичко в твоята къща, може да започнат да се разпростират по другите.

— Не бях помислил за това — отвърнах аз. — Допускам, че би могло да се случи.

Седях там, мислех по този въпрос и ги виждах в съзнанието си как напредват от къща на къща, изхвърлят всичко, вземат метала и го трупат на голяма купчина, докато тя покрие целия квартал и дори града.

— Доби каза, че са с кристален строеж. Не е ли странно това за едни буболечки?

Не отговорих нищо. В края на краищата той говореше на себе си.

— Но кристалът не може да бъде жив — запротестира Белсън. — Той е материал, от който се изработват разни неща електронни лампи и други подобни неща. В тях няма живот.

— Не се опитвай да спориш с мен. Не зависи от мен, дали да са от кристал.

Тълпата на улицата изглежда продължаваше да нараства. Станах и погледнах иззад ъгъла на къщата. В момента нямаше нищо за

гледане. Всичко изглеждаше мирно и тихо. Един-двама полицаи тичаха възбудено наоколо, но не виждах да се е случило нещо. Всичко си беше точно както преди.

В този момент вратата на една от паркираните полицейски коли бавно, почти величествено се откачи и заплава към отворената кухненска врата. Достигна я, завъртя се леко наляво и изчезна вътре.

Във въздуха, проблясквайки, се носеше огледало за обратно виждане. Следваше го клаксон. Двата предмета изчезнаха в къщата.

Боже мой, възкликнах аз, буболечките са нападнали колите!

Сега вече забелязах, че на някои от тях липсват капаци и брони. Липсваха и още няколко врати.

Буболечките, помислих си аз, накрая удариха къоравото. Нямах да спрат, докато не оголят колите до гумите.

Мислех си също, като странна вироглава реакция, че в къщата няма достатъчно място за складиране на всички тези разглобени коли. Какво ще стане, питах се аз, когато тя се напълни?

Половин дузина полицаи прекосиха улицата и се отправиха към къщата. Успяха да стигнат до тревната площ, преди патрулът от буболечки да ги усети и се спусне към тях като жужаща златна дъга. Полицаяте отстъпиха панически. След като свърши работата си патрулът се върна и отново закръжи над покрива. Брони, врати стопове, фарове, радиоантени и други части от колите продължиха да се изсипват в къщата. Отнякъде се появи едно куче и, махайки приятелски с опашка, тръгна да пресича тревната площ.

Рояк буболечки се отдели от патрула и се насочи към него.

Кучето се сепна от жуженето на нападащите го буболечки и се обърна, за да побегне, но беше вече късно.

Чу се гадният тъп звук на куршуми, забиващи се в плът. Кучето подскочи високо и падна по гръб.

Буболечките отново се вдигнаха във въздуха. В редовете им нямаше празнини.

Кучето лежеше, потръпвайки, а кръвта му изтичаше в тревата.

Свих обратно зад ъгъла на къщата. Гадеше ми се. Превих се на две, опитвайки се с всички сили да повърна. Потиснах това свое желание и стомахът ми се успокои. Надзърнах иззад ъгъла на къщата.

Отново всичко бе мирно и тихо. Мъртвото куче лежеше проснато на тревата. Буболечките бяха заети с оголване на колите. Не се

виждаше никакъв полицаи. Не се виждаше и никой друг. Дори Белсън беше изчезнал някъде.

Положението беше вече различно. Причина бе кучето.

Буболечките не бяха повече само мистерия, а още и смъртна опасност. Всяка от тях представляваше надарен с разум куршум.

Спомних си нещо, което Доби каза само преди около час. Да се евакуира района и после да се пусне атомна бомба, бе казал той.

Дотам ли щеше да се стигне? — питах се аз. Това ли бе единственото средство срещу опасността?

Разбира се никой още не мислеше по този начин, но може би не за дълго. Това бе само началото. Днес градът беше нащрек и на сцената бе полицията. Утре може би губернаторът, а по-късно и федералното правителство щеше да изпрати войскови части. След това вероятно единственият отговор щеше да бъде предложението на Доби.

Буболечките все още не се разпространяваха твърде бързо, но опасенията на Белсън бяха сериозни. С времето щяха да се разпространят, измествайки квартал по квартал своето предмостие и увеличавайки непрекъснато количеството си. Защото Били беше прав, когато каза, че те наистина се размножават много бързо.

Опитах се безуспешно да си представя скоростта на тяхното размножаване.

Най-напред вероятно правителството щеше да се опита да влезе в контакт с тях, да установи някаква връзка. Може би не със самите същества, а по-скоро с този колективен разум, който Доби считаше, че притежават.

Но беше ли възможно да се осъществи връзка с подобни същества? На какво интелектуално ниво можеше да ги доближи човек? Какво би се получило от такава връзка, ако се осъществеше? Каква беше основата за разбирателство между тези същества и човешката раса?

И накрая установих, че дори докато всички тези въпроси занимаваха ума ми, съм мислил панически. Да се подхване проблем като предложеният от буболечките бе нужна обективност. Не можеше да става и дума за страх или гняв. За човека бе дошло времето да отхвърли дребнавото еднопланетно мислене.

Този въпрос разбира се не беше мой, но мислейки за него виждах смъртна опасност от закъснението на евентуалната власт, която и да бе

тя, с нейната обективност.

Трябваше да има начин да бъдат спряни буболечките, някакъв начин да се борим с тях. Преди да се опитаме да установим контакт, трябваше да има начин, по който да ги удържим.

Помислих си за нещо от казаното от Били, че за да бъдат задържани, щом веднъж бъдат хванати, е необходим пластмасов капан.

Запитах се, откъде ли момчето знаеше това? Може би не беше нещо повече от опитването на различни методи, докато се получи желания резултат. В края на краищата сигурно са пробвали с Томи няколко различни вида капани.

Пластмасата можеше да бъде решението на проблема, ако започнехме да действаме преди да се разпространили твърде много.

Но защо пластмасата? Кой елемент от нея ги ограничаваше до пълна неподвижност и ги задържаше в себе си, щом веднъж биваха уловени? Някой фактор, който може би щяхме да научим едва след продължително и старателно изследване. Сега обаче това нямаше значение. Достатъчно беше да знаем, че пластмасата става за тази работа.

Стоях известно време там и прехвърлях в ума си въпроса при кого да отида.

Разбира се можех да отида в полицията, но имах чувството, че там нямаше да ми обърнат достатъчно внимание. Същото важеше и за градската управа. Тя вероятно щеше за момент да се вслуша, да обсъди въпроса, да свика конференция и накрая да се почувства принудена да се консултира с някой експерт, преди да предприеме каквото и да било. А за намеса на правителството във Вашингтон в момента не можеше и да се мисли.

Бедата бе, че никой още не беше достатъчно уплашен. За да действат с подходяща бързина, те трябваше да бъдат силно уплашени, а аз имах повече време за това от който и да е друг.

Тогава се сетих за един човек, който бе уплашен колкото мен.

Белсън.

Белсън беше човекът, който щеше да ми помогне. Беше уплашен до смърт.

Той беше инженер и вероятно можеше да ми каже, дали замисленото от мен е добро или не. Можеше да седне и измисли как то да стане. Знаеше откъде да намери нужната ни пластмаса и повече от

сигурно как да уреди произвеждането ѝ. Може би знаеше също и някой, с когото би било добре да се говори.

Върнах се до ъгъла на къщата и се огледах.

Виждаха се наоколо полицаи, но не бяха много. Не правеха нищо, само стояха и гледаха, докато буболечките продължаваха да работят върху колите. Бяха вече добре оголили купетата им и сега се занимаваха с двигателите. Докато ги наблюдавах, видях как един двигател се издигна и заплава към къщата. От него капеше масло и падаха големи парчета спечена мърсотия. Потръпнах при мисълта как щеше да изцапа килимите и тапетите на Хелън.

Тук-там се виждаха групи зяпачи, но всички стояха на почтително разстояние.

Стори ми се, че, ако обиколя квартала, няма да е трудно да стигна до къщата на Белсън. И така, тръгнах.

Питах се, дали Белсън си е в къщи и се боях да не би да го няма. Повечето от околните домове изглеждаха изоставени. Трябваше да използвам този шанс. Ако го нямаше в дома му, щях да го търся, докато го намеря.

Стигнах до къщата на Белсън и позвъних. Нямаше отговор, така че направо влязох.

Къщата изглеждаше пуста.

— Белсън! — извиках аз.

Тогава чух по стълбите шум от стъпки. Вратата на сутерена се отвори и главата на Белсън се показва навън.

— О, това си ти — каза той. — Радвам се, че дойде. Ще имам нужда от малко помощ. Изпратих семейството си на друго място.

— Белсън — започнах аз, — зная какво можем да направим. Трябва да намерим огромен пластмасов лист и да го поставим върху къщата. Така буболечките няма да могат да излязат. Вероятно ще можем да получим четири хелекоптера по един за всеки ъгъл на листа.

— Слез в сутерена — каза Белсън. — Там има работа и за двама ни.

Последвах го надолу по стълбите в работилницата му. Тя беше подредена, както можеше да се очаква от вечно безпокоящ се от нещо човек като Белсън.

Музикалните машини, лъснати до блясък, стояха в прави редици, работната маса бе безупречна, а всички инструменти бяха по местата

си. Записващата машина стоеше в един ъгъл цялата осветена като елха. Пред нея имаше маса, но съвсем не подредена. Бе отрупана с книги, някои от които лежаха отворени, а други бяха нахвърлени безразборно на купчина. Навсякъде бяха пръснати надраскани листове хартия, а връзки от нея лежаха по пода.

— Не е възможно да греша — ми каза Белсън, възбуден както винаги. — Трябва да бъда сигурен още от първия път. Втори такъв шанс няма да има. Разполагах с дяволски малко време да го измисля, но считам, че вече го получих.

— Слушай, Белсън — казах аз леко раздразнен, — не зная над каква вятърничава схема може би работиш, но каквато и да е тя, работата, по която съм дошъл, е бърза и важна.

— По-късно — рече Белсън, почти подскачайки в нетърпението си. — Ще ми кажеш по-късно. Трябва да довърша една лента. Направих всички изчисления...

— Но става дума за буболечките!

— Това също, глупако! — ми изкрещя Белсън. — Над какво друго очакваше да ме намериш, че работя? Знаеш, че не мога да рискувам да дойдат тук. Няма да ги оставя да ми отнемат всичко, което съм направил.

— Но, Белсън...

— Виж тази машина — ме прекъсна той, посочвайки една от помалките. — Нея трябва да използваме. Захранва се от батерия. Виж дали можеш да я поместиш до вратата.

Той се засуети около машината за запис, после седна пред нея и започна бавно и внимателно да манипулира с клавиатурата. Машината отвърна с мъркане и тракане, а светлините ѝ замигаха.

Видях, че няма смисъл да се опитвам да му говоря, преди да си е свършил работата. Имаше разбира се известен шанс да знае какво прави, да е измислил някакъв начин или да защити тези машини, или да спре буболечките.

Отидох до машината, която ми посочи. Беше по-тежка, отколкото изглеждаше. Започнах да я тласкам. Местех я само с по няколко инча наведнъж, но продължавах.

Внезапно, както я тласках, без да питам разбрах какво замисляше Белсън.

Учудих се как сам не съм се сетил за това. Защо и Доби с всичките си приказки за А-бомби също не се беше сетил. Разбира се, трябваше да се сети човек като Белсън с неговото странно хоби.

Идеята бе така стара, до такава степен част от магическото минало, че бе почти странна, но щеше да свърши работа.

Белсън стана от машината и свали от нея една ролка с лента. Побърза към мен и коленичи до машината, която бях изтласкал почти до вратата.

— Не мога да бъда сигурен какво точно представляват — ми каза той. — Разбира се зная, че са с кристален строеж, но точно какъв? И така, трябваше да изработя един вид подвижно устройство, излъчваща вълни със свръхзвукова честота. Надявам се, че някъде в този диапазон е тази, която ще попадне в резонанс с кристалната им структура, каквато и да е тя.

Той отвори една секция в малката машина и започна да прокарва лентата в нея.

— Също като цигулката, която счупила чашата — казах аз.

— Класическият принцип — изсумтя нервно той. — Виждам, че си чувал за него.

— Всеки е чувал — казах аз.

— Сега, слушай ме внимателно — рече Белсън. — Трябва само да натиснем този бутон и лентата ще започне да се движи. Този уред контролира силата на звука и е нагласен на максимум. Ние ще отворим вратата, ще хванем машината от двете ѝ страни и ще я носим, докато можем. После ще я оставим. Искам да я приближим до тях.

— Не твърде много — го предупредих аз. — Буболечките току-що убиха едно куче. Няколко от тях го удариха и минаха през него без да спират. Те са живи куршуми.

— Такива си ги представях — облиза пресъхналите си устни Белсън и посегна да отвори вратата.

— Само минутка, Белсън. А имаме ли право?

— Право за какво? — попита той.

— Право да убиваме тези същества. Те са първите пришълци от друга планета, дошли да ни посетят. Много бихме научили, само ако можехме да поговорим с тях...

— Да поговорим с тях ли?

— Ами, да установим връзка. Да ги разберем.

Чудех се какво ли е станало с мен, за да говоря по този начин.

— След това, което направиха с кучето ли? Или след което направиха с теб?

— Да — отвърнах аз, — дори след това, което ми направиха.

— Ти си луд! — изкрещя Белсън, дръпна и отвори вратата. — Хайде, хващай я!

Поколебах се за миг и после сграбчих дръжката.

Машината беше тежка, но ние я вдигнахме и понесохме навън. Препъвахме се с нея почти до алеята. Там инерцията от нашето втурване се изчерпи и ние оставихме товара си на земята.

Вдигнах поглед към моята къща. Патрулиращите буболечки бяха там. Те кръжаха малко над билото на покрива и образуваха в светлината на залязващото слънце блестящ златен кръг.

— Може би — дишаше запъхтяно Белсън, — може би можем още да я приближим.

Наведох се, за да хвана отново дръжката и още докато вършех това забелязах как патрулиращият кръг се разчупи.

— Внимавай! — извиках аз, защото буболечките се бяха втурнали към нас. — Бутонът! Бутонът!

Но Белсън стоеше и ги гледаше втренчено замръзнал, безмълвен, вцепенен.

Хвърлих се върху машината, намерих бутона и го натиснах, а после, пълзейки в прахта, се сгуших в основата ѝ, опитвайки се максимално да се سماля.

Нямаше никакъв звук и разбира се знаех, че няма да има, но това не ми попречи да се чудя защо не го чувам. Може би, мислех аз, лентата се е повредила или машината не е заработила. С крайчеца на окото си видях как патрулът се насочва към нас. Те сякаш висяха във въздуха и нищо не можеше да ги спре. Но знаех, че греша и че страхът просто правеше номера с времето.

Бях наистина уплашен, но не толкова, колкото Белсън. Той продължаваше да стои изправен, без да е в състояние да се помръдне, и да се взира в приближаващата се смърт в позата на поразяващо неверие.

Те бяха почти до нас. Бяха така близо, че виждах всяка от тях като танцуваща златна частица. Внезапно всяка буболечка се превърна в облаче прах и роякът изчезна.

Изправих се бавно на крака и се изтупах.

— Ела на себе си — казах на Белсън и го разтърсих.

Той бавно се обърна към мен и видях напрежението да изчезва от лицето му.

— Машината работи — каза той с равен глас. — Сигурен бях, че ще заработи.

— Забелязах това — казах аз и без да зная защо добавих с горчивина: — Ти си героят на деня.

Оставих Белсън да стои до машината и бавно пресякох алеята.

Правилно или не, ние направихме това. Бяха ни посетили първите същества от космоса, а ние ги унищожихме. Щеше ли да се случи същото и с нас, когато се отправехме към звездите? Щяхме ли да намерим така малко търпение и да срещнем така малко разбиране? Щяхме ли да действаме така арогантно като тези златни буболечки? Винаги ли щеше да има белсъновци, които да надделяват над марсдъновци? Щяха ли марсдъновци винаги да не бъдат в състояние или да не искат да се изправят пред панически викащите, винаги опасяващи се, че тяхната позиция на бавно информиране може да бъде антиобществена? Щеше ли движещото чувство на страх и нежелание за разбиране да преграждат пътя на всички същества от звездите?

Беше странно, че точно аз от всички хора мислех за тези неща. Защото моята къща бе опустошена от буболечките.

Макар че, като си помисля, те може би не ми костваха нищо. Можеха да ми донесат пари. Все още притежавах скалата-ахат, а тя бе цяло богатство.

Бързо погледнах към градината, но скалата я нямаше там.

Впуснах се да тичам със заседнала в гърлото буца.

Спрях на ъгъла на градината и се взрях вцепенен от ужас в елегантната купчинка блестящ прах.

Имаше едно нещо, което бях забравил, а именно, че ахата, както буболечките и чашата, беше също с кристална структура!

Този Белсън, помислих си аз, с неговото подвижно устройство за излъчване на вълни със свръхзвукови честоти!

Идваше ми да грабна една от тези негови машини и да я запратя по него!

После замръзнах неподвижно. Осъзнах, че нищо не мога да направя или кажа. Белсън беше герой, точно както казах аз. Той бе

единственият, който премахна заплахата от звездите.

Това щяха да тръбят заглавията по вестниците, така щеше да мисли целият свят. С изключение може би на няколко учени и други като тях, които не влизаха в сметката.

Белсън беше героят и само ако го докоснех с пръст, щях вероятно да бъда линчуван.

Бях прав. Белсън е героят.

Той включваше своя оркестър в шест часа всяка сутрин и никой в квартала не можеше да му каже нещо.

Има ли някой, който да знае колко струва звукоизолирането на цяла къща?

---

[1] Dobby — дух, таласъм — Б.пр. ↑

[2] Обла конкрекация на халцедона (минерал.) — Бел.пр. ↑

[3] Твърдата защитна външна обвивка на някои бръмбари, насекоми и пр. — Б.пр. ↑

ГОРДЪН ДИКСЪН ТРУДНА ЗАДАЧА

Кари Гармън беше надарен млад мъж. Бе достатъчно интелигентен за да извоюва поста адвокат на Долинското общество, което на Венера не беше лесно за постигане. Своя пост бе имал прозорливостта да затвърди с женитбата си в семейството на водещ износител на лекарства. Но въпреки това, от научна гледна точка, бе лаик, а на лаиците с тяхното невежество не трябва никога да се позволява да имат работа с фино техническо оборудване, защото резултатът може да бъде катастрофален.

Съпругата му беше жена с висок дух и с труден характер, но бе достатъчно глупава да го обича. Тъй като той изобщо не я обичаше, беше и просто и практично да изчезва от къщи за няколко дни, докато нейният очевиден страх да не го загуби за добро я довеждаше до подходящо унижение. Всеки път, когато изчезваше, той избираше някое ново скришно място, където тя да не може да го открие. Това му бе станало хоби. Следователно той бе с повдигнато настроение през сивия зимен следобед, когато посети непоканен метеорологичната станция на Бурке високо в Самотните Планини — една назъбена сурова верига по пустото крайбрежие на Венерианското Северно море. По пътя за купола бе изпреварил с няколко минути една снежна вихрушка. И сега прибрал на безопасно място своя двуместен флаер и с храна от най-добрите запаси на своя домакин в стомаха си, той се наслаждаваше на комфортното си положение и се вслушваше в шума от движещите се с огромна скорост ледени ветрове, които шибаха безпомощно облия покрив над главата му.

— Още десет минути и щеше да ми бъде трудно да завърша пътуването — каза той на Бурке.

— Трудно! — изсумтя едрият русокос Бурке, който се отнасяше с леко презрение към цялото човечество с изключение на метеоролозите. — Вие там, в Долината, сте твърде привикнали към своята Градина на Рая, която имате долу. Още десет минути и щеше да бъдеш захвърлен

върху някой от околните върхове, за да чакаш спасителната група да събере костите ти през пролетта.

Кари се засмя недоверчиво.

— Опитай, ако не вярваш — каза Бурке. — Но не се сърди на мен, ако не се вслушаш в здравия разум. Тръгвай веднага, ако искаш.

— Не и аз. — Белите зъби на Кари проблеснаха на мургавото му лице. — Зная кога ми е добре. А това не е начин да третираш своя гост, изхвърляйки го навън в бурята, когато току-що е пристигнал.

— Някакъв гост — измърмори Бурке. — Поздравявам те с дипломирането, нямам никаква вест от теб в продължение на шест години и после изведнъж ми чукаш на вратата.

— Дойдох по вътрешен импулс — отвърна Кари. — Това е закон в моя живот. Придава блясък на съществуването ми.

— И ще те вкара рано в гроба — добави Бурке.

— Ако импулсът е погрешен — каза Кари. — Например, ако те кара да скачаш от канари или да играеш на руска рулетка, значи си твърде глупав, за да живееш.

— Кари — каза сериозно Бурке, — ти си повърхностен.

— А ти си скучен — ухили се Кари. — Предлагам да престанеш да ме обиждаш и да ми кажеш нещо за себе си. Как върви твоят отшелнически живот? Какво правиш?

— Какво правя ли? — попита Бурке. — Работя.

— Но какво точно? — попита Кари, намествайки се по-удобно на стола. — Балони ли пускаш? Звездите ли наблюдаваш? Или какво?

Бурке поклати глава и търпеливо се усмихна.

— Защо искаш да знаеш? — попита го той. — Това просто ще ти влезе в едното ухо и ще излезе от другото.

— О, нещо може и да остане — отвърна Кари. — Давай, все пак!

— Е, ако настояваш да говоря, за да те забавлявам — отвърна той, — не правя нищо толкова интересно. Просто седя на едно бюро и подготвям данните за времето за предаване към Центъра долу в Главния Град.

— Аха! — каза Кари, поклащайки укорно показалец към него. — Сега те разбрах. Но ти си единственият тук, ако не правиш наблюдения, тогава кой ги прави?

— Малоумник такъв! — извика Бурке. — Разбира се, че машините. Тези станции имат Мозък, за да го вършат.

— Още по-лошо — отвърна Кари. — Седиш си тук удобно и на топло, а някакъв беден малък мозък припка навън из снега и върши цялата работа вместо теб.

— О, млъкни! — каза Бурке. — Фактически ти си по-близо до истината, отколкото мислиш и няма да ти навреди да научиш някои неща за механическите чудеса, които ти позволяват да водиш щастлив живот на невежа. В последно време са извършени някои чудесни неща за екипирането на тези станции.

Кари подигравателно се усмихна.

— Мозъкът, който имаме вече тук — продължи оживено Бурке, — е последната дума при този вид инсталация. В действителност е инсталиран неотдавна. Само допреди няколко месеца ние трябваше да работим просто с колектор и компютър. Тоест, той събира данните за времето из тази станция и ти ги представя. После ти трябва да ги подготвиш за калкулатора, който ги поема за малко и после ти връща резултатите. Тези резултати ги подготвяш отново за предаване в Центъра.

— Сигурен съм, че е било уморително — каза Кари и се пресегна за питието, поставено удобно на края на масата до стола му.

Бурке не му обърна внимание, завладян от своята собствена оценка на индустриалното развитие, за което говореше.

— Това те държи зает, защото данните идват непрекъснато. Станция като тази е централно място за механизмите за наблюдение, разположени в отделни точки на територия с площ повече от петстотин квадратни мили и бидейки само човешко същество имаш време само да обереш каймака от съобщенията и да подадеш повърхностна картина за анализ от калкулатора. Освен това има включени определени отговорности относно грижата за станцията и за себе си. Сега обаче — Бурке се наведе решително напред и мушна с дебелия си показалец въздуха в посока на своя посетител — ние получихме нова инсталация, която взима данните директно от механизмите за наблюдение, превръща ги в подходяща форма за обработка от калкулатора до получаването на крайните резултати. Всичко, което аз все още трябва да правя е да подготвям пълна картина от тези резултати и да ги предавам нататък. В добавка тя командва съоръженията за отопление и осветление и прави автоматични проверки по поддръжката на станцията. Извършва ремонти и корекции

по устна команда и има цяла отделна секция за обмисляне на теоретически проблеми.

— Един вид малък метален бог — каза злобно Кари. Той бе свикнал на внимание и подсъзнателно бе отегчен от факта, че Бурке изглежда бе повече във възторг от своята машина, отколкото от забавния гост, който бе дошъл по вътрешен импулс да разнообрази скучния отшелнически живот на метеоролога.

Бурке го погледна невъзмутимо и се усмихна.

— Не — отвърна той. — *Голям* метален бог, Кари.

* * *

Адвокатът леко се вдърви на стола си. Подобно на много хора, които обичаха да подхвърлят злобни шегички на други, той бе твърде чувствителен, когато му връщаха със същото.

— Предполагам, че вижда всичко, знае всички и казва всичко — рече язвително Кари. — Никога не греши. Безпогрешен.

— Може да се каже — отвърна Бурке все още усмихнат. Изпитваше голямо удоволствие да кара другия да се защитава. Но Кари, вещ в словесните битки, се изплъзваше като змиорка.

— Само тези качества обаче не са съвсем достатъчни, за да обожествяваш своята джунджурия. Липсва й едно много важно свойство — неувязимост. Боговете никога не се провалят.

— Този също.

— Хайде, Бурке — подразни го Кари, — ти не трябва да се подвеждаш от своя ентузиазъм. Някоя машина не е свършена. Няколко проводника накъсо, изгоряла електронна лампа и какво става с твоя хубавец? Бум! Поврежда се.

— В него няма никакви проводници — отвърна Бурке. — Използва лъчеви връзки. Колкото до изгорелите електронни лампи, те дори не се считат за проблем. Машината просто превключване към сектор, който в момента не се използва, а автоматичните ремонти се извършват от самия Мозък. За твое сведение, Кари, в този модел никой сектор не извършва само една специфична работа. Всеки от тях — а те са с 50% повече (двадесет на брой) от необходимите за тази станция — може да извършва всяка работа от управление на отоплението до

опериране с калкулатора. При появата на повреда, която е твърде голяма, за да се справи с нея един сектор, той включва един по един от неизползваните в момента сектори, докато се справи с положението.

— Ами, ако се появи нещо, изискващо повече от наличните свободни сектори? Няма ли да се претовари и изгори?

— Отговорът е не, Кари. Няма — отвърна Бурке. — Например, ако тази станция внезапно подскочи във въздуха и полети без видима причина, секторът който първи усети положението ще продължава да търси помощ, докато всички останали сектори не се включат в обмислянето ѝ докато изтласка всички други функции, които машината извършва. Но дори тогава тя няма да се претовари и изгори. Секторите просто ще продължат да мислят върху проблема, докато не разработят теория, която да обясни защо летим във въздуха и какво да направим за завръщането си на обичайното място и към обичайната работа.

Кари се изправи и щракна с пръсти.

— Тогава това е просто — каза той. — Само ще отида и ще кажа в разговорното устройство на твоята машина, че летим във въздуха.

Бурке избухна в смях.

— Кари, ти си глупак! — каза той. — Мислиш ли, че конструкторите на машината не са предвидили възможността от устна грешка? Ако кажеш, че станцията лети във въздуха, машината незабавно ще провери това, правейки свои собствени наблюдения и вежливо ще отговори „Съжалявам, вашето твърдение е неправилно“ и ще забрави цялата работа.

Кари слабо се зачерви, но запази усмивката си.

— Но има секция за теории — промърмори той.

— Да — каза Бурке, забавлявайки се — и ти можеш да я използваш като отидеш при нея и кажеш „обмисли фалшивото твърдение или данни, че станцията лети във въздуха“ и машината веднага ще заработи върху него. — Метеорологът направи пауза и после продължи триумфално. — Но тя ще обмисли твърдението само със секторите, които в момента не работят и ще ги отстъпва всеки път, когато бъдат изисквани от някоя секция използваща реални данни.

Той завърши, гледайки насмешливо Кари. Но Кари не каза нищо, само отвърна на погледа му като невестулка на куче, което я е притиснало към една от стените на курника.

— Откажи се Кари — каза накрая той. — Няма полза. Никой не може да попречи на моя Мозък да си изпълнява правилно служебните задължения.

Тъмните очи на Кари проблясваха зад полузатворените му клепачи. Мълча в продължение на една дълга секунда и после тихо каза:

— Аз мога да направя това.

— Да направиш кое? — попита Бурке.

— Мога да измамя твоята машина — отвърна Кари.

— О, не взимай нещата така на сериозно, Кари! — избоботи Бурке. — Какво от това, ако не можеш да затрудниш машината. И никой друг не може.

— Казах, че мога — повтори Кари.

— Казвам ти веднъж завинаги, че това е невъзможно — отвърна Бурке. — Престани да търсиш кусури на нещо безпогрешно и дай да говорим за нещо друго.

— Обзалагам се с теб на пет хиляди кредитки, че ако ме оставиш насаме с твоята машина само за една минута ще мога напълно да я извадя от строя.

— Ще престанеш ли? — избухна Бурке. — Не ти ща парите, макар че пет хиляди се равнява на годишната ми заплата. Бедата при тебе, Кари, е че не понасяш да губиш. Сега престани!

— Залагай или млъкни — каза Кари.

— Слушай какво — каза Бурке, в чийто плътен глас започна да се чувства раздразнение. — Може би сбърках като те предизвиках с машината. Но трябва да се откажеш от мисълта, че можеш да ме принудиш да призная, че си прав. Нямах никаква представа за технологията, която стои зад машината и колко сигурен съм аз, че не можеш да попречиш на работата ѝ. Мислиш, че в съзнанието ми има малък елемент на съмнение и че можеш да ме подведеш като ми предлагаш астрономически облог. Аз съм пълни сто процента сигурен в правотата си и не искам облога, защото той ще бъде чист грабеж. А освен това, като загубиш, ще ме намразиш до края на живота си.

— Облогът стои — каза Кари.

— Добре! — изрева Бурке и скочи на крака. — Обзалагаме се, щом толкова настояваш.

Кари се усмихна и стана, следвайки го навън от приятната просторна стая, в което топли лампи пропъждаха сивия полумрак на отрупаното със сняг небе отвъд прозорците. Те вървяха кратко по къс коридор с метални стени и спряха пред помещение, чиято стена към коридора и вратата в нея бяха изцяло от стъкло.

— Там е машината — каза Бурке като посочи през прозрачната стена и се обърна назад към Кари. — Ако искаш да общуваш устно с нея, говори в онази решетка там. Калкулаторът е вдясно от теб, а онази вътрешна врата води към помещението, където са инсталирани съоръженията за осветление и отопление. Но ако възнамеряваш да осъществяваш физически саботаж, по-добре се откажи. Системите за осветление и отопление нямат дори аварийно управление. Те се управляват от малък атомен реактор, който може да бъде манипулиран само от машината. А през защитата не можеш да проникнеш и за седмица. Ако се опиташ да проникнеш до машината от тук, през това табло, в което е монтирана решетката — то е изработено от стоманени листа с дебелина два инча, а краищата им за заварени под налягане.

— Уверявам те — каза Кари, — че нямам намерение да повреждам нищо.

— Добре — каза Бурке и отстъпи от вратата. — Давай. Мога ли да чакам тук или не трябва да те гледам?

— О, разбира се, че можеш. Гледай — каза Кари. — Нямам нищо за криене. — Той се обърна подигравателно към Бурке и вдигна ръце. — Виждаш ли? В десния ми ръкав няма нищо, нито в левия.

— Продължавай — прекъсна го грубо Бурке. — Свършвай е тази работа. Искам да се върна към питието си.

— Веднага — каза Кари и влезе при машината.

През прозрачната стена Бурке го видя да се приближава към таблото редом с решетката на микрофона и да спира на около два фута пред нея. След като пристигна на мястото, той остана напълно неподвижен и с гръб към Бурке. В продължение на част от минута той напрягаше очите си, за да открие какво се крие под маската на тази очевидна неподвижност на Кари. После му хрумна една идея и се засмя.

— Ами — каза Бурке на себе си — той продължава да блъфира до последната минута, надявайки се, че ще се разтревожа и ще побързам вътре да го спра.

Той се отпусна, запали цигара и погледна часовника си. Оставаха някакви четиридесет и пет секунди. След по-малко от минута Кари щеше да излезе, и най-после да признае поражението си, ако не развиеше някакъв фантастичен аргумент, че поражението е било всъщност победа. Бурке се намръщи. Начинът по който Кари винаги отказваше да признае превъзходството на някой или нещо над него бе патологичен. А ако не намереше начин да го утеши, той щеше да стане неприятен компаньон през останалите дни, докато траеше бурята. Щеше да бъде буквално убийство, ако го принудеше да си замине при тези бурни скорости на ветровете и температура, която в момента трябва да беше минус шестдесет градуса. В същото време, не беше по нрава на метеоролога да се унижава заради приятелството...

Вибрациите на генератора, които се чувстваха слабо през пода, внезапно престанаха. Въртящите се лопатки, закрепени към вентилаторната решетка над главата му спряха своя колоритен танц и се отпуснаха безжизнени надолу със спирането на поддържащата ги въздушната струя. Светлините отслабнаха и угаснаха, оставяйки коридора и помещението да бъдат осветявани само от призрачната сива светлина, която проникваше отвън през дебелите прозорци в двата му края. Цигарата падна неугасена от пръстите на Бурке. С две бързи крачки той бе при вратата и влезе вътре.

— Какво направи? — сопна се той на Кари.

Последният го погледна подигравателно, отиде до най-близката стена на помещението и се облегна небрежно на нея.

— Твоя работа е да откриеш — отвърна той с очевидно задоволство.

— Не бъди неразумен... — започна метеорологът, после постъпвайки като човек, който няма никакво време за губене, се обърна към таблото и съсредоточи вниманието си на уредите върху него.

Реакторът беше загасен. Вентилационната система бе изключена, а електрическата система не работеше. Ток имаше само в акумулаторните клетки на самата машина, защото експлоатационната лампичка на панела продължаваше да свети червено. Големите външни врати, достатъчно широки, за да позволят влизане и излизане на двуместния флаер, бяха затворени и щяха да останат така, защото изискваха енергия за отварянето или затварянето си. Видеото, радиото

и електрическата пишеща машина бяха еднакво мълчаливи и безжизнени, поради липсата на енергия.

Но машината продължаваше да работи. Бурке пристъпи към решетката и натисна два пъти червеният аварийен бутон под нея.

— Внимание — каза той. — Реакторът е загасен и до всички части от инсталацията, освен в теб, липсва захранване. Защо?

Не последва никакъв отговор, макар че червената лампичка на таблото продължаваше усърдно да свети.

— Малък твърдоглав пакостник, нали? — обади се Кари.

Бурке не му обърна внимание и отново натисна бутона.

— Отговаряй! — заповяда той. — Отговаряй веднага! Каква е пречката? Защо реакторът не работи?

Нямаше никакъв отговор.

Той се обърна към калкулатора и натисна няколко бутона. Захранвана от съхранената в машината енергия, перфорираната лента се издигна като крехка бяла дъга и изчезна през отвора в таблото. Бурке зачака.

Нямаше никакъв отговор.

Той стоя един дълъг момент и се взира в калкулатора, сякаш не можеше да повярва, че дори в тази последна негова надежда машината го бе провалила. После бавно се обърна към Кари.

— Какво направи? — повтори унило Бурке.

— Признаваш ли, че не беше прав? — попита Кари.

— Да — отвърна Бурке.

— А печеля ли баса? — настоя тържествуващо Кари.

— Да.

— Сега ще ти обясня — каза адвокатът. Той постави цигарата между устните си и смукна от нея. После изпусна дълга струйка дим, която се издигна на талази и увисна в неподвижния въздух. — Тази твоя джунджурия може да е добра в метеорологията, но не е много добра в логиката. Получава се шоково положение, когато вземеш предвид близката връзка между математиката и логиката.

— Какво направи? — попита отново Бурке.

— Ще ти обясня — отвърна Кари — Както казах, това е шоково положение. Тази твоя непогрешима машина, която предполагам струва няколко милиона кредитки, се мъчи да реши един парадокс.

— Парадокс! — почти изхълца Бурке.

— Един много безобиден парадокс — продължи Кари, — който, в случай че не знаеш, е от „Пиратите на Пензанс“ на Джилбърт и Съливан. Хрумна ми, докато ти се хвалеше, че ако твоя малък приятел тук не може да бъде повреден, той може да бъде спрял като му се зададе твърде голям проблем, за да могат да се справят с него клетките на механичния му мозък. Спомних си едно малко нещо от моите предварителни правни курсове по логика, наречено „Парадокс на Епименид“. Не си спомням каква беше оригиналната му фразеология, но например, ако ти кажа „всички адвокати са лъжци“, как можеш да разбереш дали твърдението е вярно или невярно, тъй като аз съм адвокат. Ако е вярно, лъжа ли, като казвам, че всички адвокати са лъжци? Но, от друга страна, ако лъжа, тогава всички адвокати не са лъжци и твърдението е невярно. Ако твърдението е невярно, то е вярно и обратно, така че до какъв извод стигаш?

Кари избухна в гръмогласен смях.

— Да можеше да си видиш лицето, Бурке — извика той. — През живота си не съм виждал никое лице така учудено. Както и да е, само произмених тази фраза и я подадох в машината. Докато чакаше учтиво отвън, аз се приближих до нея и ѝ казах: „Ти трябва да отхвърлиш твърдението което отправям към теб, защото всички твърдения са неверни“. — Кари направи пауза и погледна метеоролога. — Разбираш ли, Бурке? Тя е приела това мое твърдение и е решила да го отхвърли, но не би могла, ако признае, че е вярно, а как може да е вярно, когато в него се казва, че всички твърдения, които направих са неверни. Ти разбираш. По лицето ти познавам. О, само да можеше да се видиш отнякъде. Гордостта на метеорологичната служба погубена от един парадокс!

Кари отново се засмя. Смяхът му трая цяла минута. Но всеки път, когато се успокояваше и погледнеше смаяното изражение на лицето на Бурке, отново не можеше да се сдържи. Метеорологът нито помръдваше, нито говореше, а само гледаше втренчено своя гост, сякаш той бе призрак.

Накрая, уморен от веселието, Кари започна да изтрезнява. Той се облегна на стената, пое дълбоко въздух и се изправи. Тръпки го полазиха, когато обърна яката на своята туника.

— Е, сега, когато вече знаеш трика, можеш да върнеш отново своята любимка към обичайните ѝ задължения.

Но Бурке не направи никакво движение към таблото. Погледът му бе съсредоточен и пронизваше Кари както преди.

— Хайде, Бурке. Събери смелост. После ще се възстановяваш от шока. Ако те безпокои баса, забрави го. Нямам намерение да ти взимам последното пени. А ако те безпокои провала на машината, не го взимай така присърце. Тя се държа по-добре, отколкото очаквах. Мислех, че просто ще изгори някой предпазител и тя ще спре да работи, но виждам, че все още се труди, включила всички възможни сектори. Мисля, че работата ѝ отива към развиване на една теория за видовете. Това ще ѝ даде решението. Вероятно след около година.

Бурке продължаваше да не помръдва.

— Какво има? — попита Кари раздразнен.

— Ти... — каза той. Думата се откъсна от гърлото му като дрезгаво хъркане на умиращ.

— Какво...

— Ти, глупако! — изпъшка Бурке, намерил своя глас. — Глупав идиот! Малоумник!

— Аз ли? — извика Кари, а гласът му се извиси като женски писък — Аз бях прав.

— Ти беше прав — отвърна Бурке. — Твърде прав. Как се очаква от мен да откъсна машината от този проблем и да я върна към управлението на реактора за топлина и светлина, когато всичките ѝ вериги са заети с решаването на твоя парадокс? Какво мога да направя, когато Мозъкът е глух, ням и спял?

Двамата мъже се спогледаха в смълчаното помещение. Топлия въздух, издишван от тях, правеше ледени цветя в неподвижния въздух, а заглушавания от дебелите стени на станцията рев на бурята изглеждаше по-силен в тишината и носеше нотка на див триумф.

Температурата в станцията падаше много бързо...

ХЕНРИ ФЕЛСЪН КОСМОНАВТЪТ ИДВА

Опитвах се да съставя речта си за пред нашето Градско събрание и подобно на повечето писатели се взирах през прозореца за вдъхновение. Наблюдавах едно малко бяло облаче, когато аднаксаска летяща чиния пресече линията на погледа ми и изчезна по посока на гората Рацца.

Сега живеях в Сентър Вали, Айова, с моята жена, родена на Земята и двете ни деца и бях приел външния вид на землянин на средна възраст, но съм роден на планетата Аднаксас и съм живял там няколкостотин земни години. Преди няколко земни години бях принуден да избягам от родната планета и сторих това с откраднат космически кораб от аднаксаските военновъздушни сили. Затова знаех какво виждам.

Аднаксаският пилот не случайно се беше насочил към гората Рацца. Там, на върха на едно дърво, бях паркирал моята стара летяща чиния и макар да беше невидима за човешките очи, знаех, че космонавтът я бе забелязал и сега се спускаше, за да я изследва.

Обзе ме отчаяние.

До този момент бях сигурен, че съм единственият аднаксасец, който знае за съществуването на Земята. Първият път бях дошъл тук, за да определя Земята за разрушаване, но да употребя един стар аднаксаски израз — „бях оглупен“. Влюбих се в земно момиче.

По тази причина и поради затрудненията да направя своя доклад на Аднаксас, аз избягах обратно на Земята и се ожених за момичето. Установихме се в малък град и заживяхме спокойно.

Но сега Земята беше открита от още един аднаксасец и знаех твърде добре какво означава това. Пилотът щеше да се върне на Аднаксас с доклад и само след няколко часа през Космоса към Земята щеше да се понесе ескадрила от бомбардировачи. Защото според аднаксаския обичай, щом бъде открита нова планета, тя се разрушава, преди да е успяла да извърши някаква агресия над Аднаксас. След това

изпращаха екип от учени, които по парчетата установяваха дали това е била враждебно настроена или приятелска планета.

Моето задължение беше ясно. Аз трябваше по някакъв начин да попреча на човека от летящата чиния да се завърне на Аднаксас. Така съществуването и местоположението на Земята щеше да остане неизвестно за моята безмилостна родна планета.

Но как?

Съзнанието, подсъзнанието и аднаксаското ми съзнание отказваха да функционират. Единственият план, който ми дойде на ум, беше да се предам, да тръгна с пилота на летящата чиния и по обратния път, преди да сме стигнали до планетата, да унищожа него и себе си. При мисълта да напусна завинаги жена си и децата си се почувствах така нещастен, че силно изстенах.

— Какво ти е, мили? Да не си болен?

Обърнах се. В рамката на вратата със загрижено лице и кърпа за прах в ръка стоеше жена ми.

— Добре съм — отвърнах тъжно аз. — Причина е речта, която трябва да подготвя. — Хванах се за тази лъжа и продължих по-смело. — Нищо не мога да измисля. Ще изляза да се поразходя. Може това да ми помогне.

— Сигурна съм, че ще измислиш нещо — рече жена ми. — Една добра дълга разходка ще ти проясни главата. Като седиш тук и пушиш толкова много, нищо чудно, че не можеш да мислиш.

Отидох при нея и я прегърнах.

— Довиждане, мила — казах аз, като се опитвах да не издавам вълнението си. После я целунах. — Къде са децата? Искам да си взема довиждане и с тях.

— Какво ти става? — попита жена ми. — Излизаш само на разходка, а както се сбогуваш, човек би помислил, че отиваш на Луната.

Луната! Щом стигнех до този спътник, пътуването ми едва щеше да е започнало. Но жена ми мислеше, че съм землянин, а сега не беше време да ѝ обяснявам, че през последните десет години е била омъжена за извънземно същество, което сега я напуска, за да спаси света. Мисля, че не можете след десет години да кажете нещо подобно на жена си. Вероятно тя нямаше да повярва и на половината от казаното.

Въздъгнах и изрекох последните земни думи, които щяха да излязат от устата ми.

— Да, мила.

След това напуснах къщата и започнах тъжното си пътуване.

— Вземи си шапката! — извика след мен жена ми. — Ако се разхождаш гологлав, след това аз ще слушам оплакванията ти!

Престорих се, че не съм я чул, и продължих пътя си. В главата ми нахлуваха тъжни мисли. Що за безславно начало на една мисия, която имаше за цел да спаси Земята. Исках да се пожертвам, но страшното беше, че не можех да споделя това с никого, дори с жена си. Трябваше уж за малко да се отделя от любимите ми същества, а вече никога няма да се върна при тях. Те щяха да чакат, да се чудят, да се безпокоят и накрая щяха да решат, че съм ги напуснал. После щях да бъда обявен за мъртъв, децата ми щяха да пораснат, жена ми щеше да се омъжи за някой друг, а за мен щяха да си спомнят с неприязън. Да си взема шапката? Тя беше нова и скъпа. По-добре беше да я оставя. Вероятно щеше да бъде по мярка на следващия ѝ съпруг. Това беше най-малкото, което можех да направя.

Стигнах до гората Рацца, хвърлих един последен човешки поглед наоколо и след това се върнах към своята аднаксаска форма, която ме направи невидим за човешките очи. Като сторих това, изпитах страшни болки и бях ужасен от сърцераздирателния звук, който изглежда излизаше от моето тяло. И тогава внезапно се почувствах по-добре. Погледнах се и разбрах. Десетте години добра, домашно приготвена земна храна бяха оказали своето влияние. Аз бях надраснал старата си аднаксаска военна униформа. От внезапната промяна част от копчетата бяха изхвъркнали, а панталоните се бяха цепнали. Въздъгнах и загубих още едно копче.

Разполагах с малко време, за да тъгувам за своята бивша елегантна фигура. Чух изстрелите на няколко пушки (те не бяха на повече от няколко ярда оттук) и почти в същия момент аднаксаската чиния се плъзна над главата ми и се приземи на поляната, където стоях. В мига, в който докосна земята, пилотът я направи невидима за човешкото око.

Чух развълнувани гласове и шум от хора, пробиващи си път към храстите. След малко Дейв Никълс и Джек Уилсън се появиха на

поляната с пушки в ръце и се заоглеждаха нетърпеливо наляво-надясно.

— Тук падна! — извика Дейв. — Ударих я и с двата куршума. Най-голямата канадска гъска, която някога си виждал!

— Тя е моя — възрази Джек. — Аз я ударих, след като ти пропусна. Но това не беше канадска гъска, а американска патица. Видях отличителните ѝ белези много добре.

— Тук я няма, но не ще да е отишла далеч с моя куршум в тялото ѝ.

— *Твоя куршум!* — извика Джек. — Искаш да кажеш *моя!*

Двамата ми съседни се отдалечиха, като спореха бурно. Люкът на летящата чиния се отвори бавно и космонавтът се огледа внимателно. След това прекрачи прага, стискайки в едната си ръка аднаксаски молекулярен пистолет, а в другата — ръчна кожена чанта.

Знаех, че един изстрел от пистолета му може да разруши цяло село, и забързах към него.

— Не стреляйте! — му извиках на аднаксаски. Космонавтът насочи пистолета към мен.

— Не стреляйте! — повторих аз. — Аз съм един от вашите.

Космонавтът свали пистолета, който (едва сега видях) държеше наопаки.

— Еврика! — възкликна той. — Най-после те намерих! Командирът на ескадра Екс-май-екс, предполагам?

— Да, аз съм Екс-май-екс.

Космонавтът погледна парцаливата ми униформа и шкембето.

— Променил си се — каза той с тъга и прибра пистолета. — Чудно ми е, че си останал жив тук, в изгнание, на милиони светлинни години от цивилизацията. Не ме ли позна?

Погледнах го по-отблизо.

— Външните отличителни белези са ми познати, но не мога да се сетя за името — отвърнах неуверено аз.

— Май-екс-екс — рече той. — От Аднаксаския университет. Преподавал съм ти космическа химия.

— Разбира се — казах аз, — сега си спомням. Но какво правите тук, сър?

— Търся те по нареждане на Президекса — отвърна той. — Очаква завръщането ти с нетърпение.

Тръпки ме побиха. Бях виждал какво се случва на аднаксасците, които са разсърдвали Президекса.

— Когато избяга — продължи Май-екс-екс, — общественото мнение реши, че ти завинаги си се загубил в космоса. Но неколцина от нас чувстваха, че в действителност си се подслонил на някоя далечна планета. След като военните се отказаха от търсенето, на част от нашите учени бе поставена задача да те открият. За първи разузнавателен полет бях избран аз, защото те познавах лично. И ето, че те намерих. Това се казва късмет, нали?

— Да, но за вас — отвърнах покорно аз. — Ще се върна с вас сър. Предполагам, че можем да тръгнем веднага.

Бях готов. Колкото по-скоро тръгнем, толкова по-скоро щях да унищожа двама ни в космоса.

— Това не е възможно — рече професор Май-екс-екс. — Беше ми наредено, ако те намеря на нова планета, да я изследвам и да отнеса подробен доклад на Президекса. Така той ще знае как да се справи с нея, нали разбираш?

Разбрах. Та нали самият аз се бях „справял“ с други планети по същия начин? Бях унищожил четиринадесет без чужда помощ и сега Земята беше следващата.

Но имаше малка надежда. Професор Май-екс-екс е бил винаги добър човек, макар и малко неразбираем понякога. Ако можех да му покажа какво хубаво място е Земята, колко мили са хората и да го оставя да види красотата на моя семеен живот, може би той щеше да се трогне и да ни пощади. Вероятно щеше да ми позволи да остана на Земята и дори да не съобщи на Аднаксас за съществуването ѝ. Струваше си да опитам. Ако не сполучех, винаги имаше възможност да изпълня първоначалното си решение.

— Сега — каза живо Май-екс-екс, — се уповавам на теб да ми помогнеш в тази мисия, възложена ми устно от министъра на космическите работи. Ти знаеш, че мога да кажа няколко добри думи за теб, когато се върнем на Аднаксас.

— На ваше разположение съм, сър — отвърнах аз, започвайки да го подготвям да погледне с добро око на Земята.

— Добре тогава. Тъй като си успял да преживееш известно време на тази планета, предполагам, че си имал някакви контакти с аборигените.

— О, да — отвърнах аз. — И не само приех тяхната форма, но се ожених за местно момиче и...

— *Оженил си се за туземка?* — погледна ме с недоверие Май-екс-екс.

— Да, сър — признах аз, изчервявайки се. — Ожених се за местна жителка и имам семейство. В края на краищата мислех, че ще мога да остана тук до края на живота си.

— Не се извинявай, момче — каза дяволито Май-екс-екс. — Не съм изненадан. Познавам ви вас, момчетата от ВВС. Кой друг би могъл да се отправи сляпо в Космоса, да пропътува милиони светлинни години и да кацне на планета с момичета? Искам да се запозная със семейството ти. Може ли да се уреди това, без да разберат кой съм?

— О, разбира се — уверих го аз. — Приемете човешки образ и аз ще ви представя за мой стар приятел от Бруклин. След това, каквото и да кажете, никой няма да го приеме за странно. Аз ще приема по-напред човешки образ, за да ви покажа как изглеждат земните хора. — При тези думи аз върнах обратно обичайния си човешки вид.

Професорът ме разгледа отблизо, като се усмихваше под мустак и си взимаше бележки за бъдещите лекции. Той се упрекваше, че беше пропуснал да вземе със себе си кинокамера.

— Мисля, че запомних как изглеждат земните хора — рече той, отстъпвайки малко назад. — Само след миг се присъединявам към теб, момчето ми.

Малко по-късно той стоеше пред мен в човешки вид. Беше съвсем нормална мостра на човек. Дори ми се стори твърде позната. Погледнах го втори път по-отблизо. Професорът се беше променил в точно мое копие.

— Извинявайте, сър, но вие сте точно мое копие.

— Добре го направих, нали?

— Но, сър — продължих търпеливо аз, — това е неудобно. Би било по-добре, ако заприличате на някой друг човек.

Професор Май-екс-екс се опули.

— Какво искаш да кажеш, Екс-май-екс? Не са ли всички хора еднакви?

— Не, сър — отвърнах аз. — Няма двама еднакви хора, с изключение на близнаците.

— За Президекса, човече! — възкликна професорът. — Ако всички те изглеждат различно, как тогава се разпознават един друг?

— Вие трябва да запомняте всяко лице и чие е то — поясних аз.

— Никога не съм чувал за такъв хаос — запелтечи професорът. — Колкото се отнася до Аднаксас, където всички си приличаме, щом погледнеш някой човек, веднага *познаваш* кой е той. А да няма двама души, които да си приличат не е нищо друго освен репродуктивна анархия. Твърде небрежна етногенетика^[1], според моя учебник.

— Само ни дайте време, сър — отвърнах аз. — Ние тук сме млада планета и още не сме шлифовани, но прогресираме. Ето, само вчера видях две жени, които носеха еднакви шапки и лицата им също изглеждаха еднакви.

Професорът измърмори нещо под носа си и отново се промени. Той се превърна в колеблив възстар джентълмен с очила и малки рошави мустачки, в неогладен вълнен костюм и черна мека шапка. Чантата остана непроменена. Решихме да се нарича Джордж Хоскинс.

— Кажи ми, Хенри — ме попита професор Хоскинс, когато се отпавихме към града, — какво представлява тази планета?

— Земята е една велика малка планета, сър — отвърнах аз. — Пълна е с училища, църкви магазини и транспортни средства. Развива се с големи темпове. За мен, така далеч от родината, тя стана истински дом, сър, и аз я обикнах.

— Как са настроени аборигените?

— Приятелски, като всички чуждоземци — отвърнах аз. — Това е най-характерният белег на земянина, сър. Желает мир и приятелство със всички.

— Добре — намръщи се професорът, — но точно преди да се приземя, чух множество експлозии, а няколко топчици пробиха корпуса на летящата чиния и профучаха съвсем близо покрай главата ми. Това ли е обичайният поздрав, с който твоите земяни посрещат гост от друга планета?

— Това не бяха изстрели на военни, сър — засмях се аз. — Двама мои съседни ви взеха за дива патица.

— Един от враговете на хората ли?

— О, не — отвърнах аз. — Дивите патици са безобидни птици и са големи приблизително колкото вашата чанта. Те не могат да причинят зло на човека.

— Защо тогава хората ги стрелят?

— За спорт и забавление — започнах аз. — Много е вълнуващо да...

Изразението на лицето на професора ме прекъсна. Що за начин бях избрал да го убедя в човешката миролюбивост!

— Това не е само спорт — добавих бързо аз. — Ловците се хранят с убитите птици.

— Колко отвратително — възмути се професорът. — И така, земляните са миролюбиво и приятелски настроени хора, нали?

— Ами, да — потвърдих аз, — такива са. Вие ще видите. Ние не сме ужасни хора, сър.

Междувременно бяхме пристигнали в града.

— Земляните са съвсем обикновен народ, който вярва, че трябва да живее и... Внимавайте, сър!

Професорът беше слязъл на платното, без да се огледа в двете посоки. Сграбчих го за рамото тъкмо навреме, за да го отстраня от пътя на мощния автомобил, който профуча покрай нас.

— Ей богу! — извика професорът, опипвайки се за молекулярния пистолет. — Бяхме нападнати!

— Моля ви да се успокоите, сър — казах аз. — Няма причина да се тревожите. Това беше само един средношколец с колата си на път за вкъщи.

Професор Май-екс-екс ме погледна странно.

— Искаш да кажеш, че тази машина я управлява едно дете? Нормално нещо ли е на Земята да се позволява на децата да убиват другите по свое желание?

— О, не — отвърнах аз. — Те не се *опитват* да убият никого. Ако го сторят, ще пострадат родителите им. Това е само детски начин малко да се позабавляват.

— Започвам да се боя от нравите в този свят — рече професор Май-екс-екс. — Кажи ми, ако човешките същества стрелят по всичко, което се движи, а децата им връхлитат върху всичко, което не се движи, как тогава изобщо са останали живи хора?

Сигурен съм, че имаше отговор на този въпрос, но сега не можех да мисля за него.

Професор Май-екс-екс имаше вече съвсем нещастен вид и аз бях обезпокоен. Реших да спрем пред Градския клуб, за да му покажа

всъщност колко приятелски настроени бяха хората. Обясних му, че клубът е място, където хора с подобни вкусове се събират доброволно, за да се забавляват и разговарят помежду си.

На входа налетяхме на Големия Бъд Топлинджър, един от нашите най-сърцати членове. Когато представих Джордж Хоскинс на Големия Бъд, моят огромен съсед го посрещна с възхищение.

— За мен е истинско удоволствие да се запозная с вас, Джордж — изрева Големият Бъд и така му стисна ръката, че костите на Джордж изпращяха. — Ела!

И Големият Бъд, с най-добри намерения, така силно тупна професора по гърба, че бедният стар космонавт се блъсна в бара.

— Големият Бъд много ви хареса — прошепнах аз на Май-екс-екс, докато му подавах очилата. — И вие ще го харесате. Той е най-добросърдечният и приятелски настроен човек, когото бихте могъл да намерите на Земята.

— Наистина ли? — ахна Май-екс-екс. — Президексът да ми е на помощ!

Аз исках Май-екс-екс да остане и пийне едно питие, но той настоя да напуснем веднага. Може би така беше по-добре.

Когато наближихме дома ми, чухме силни писъци и викове. Няколко малки фигури в космонавтски шлемове се стрелнаха към нас. Те стреляха диво с оръжията си и падаха мъртви, после скачаха отново и продължаваха битката.

— Мугислендерите! — извика Май-екс-екс, посягайки към молекулярния си пистолет. — Бягай, и се спасявай!

— Всичко е наред, сър — успокоих го аз. — Това е само детска игра на война.

— Децата играят на война?

— Това е любимата им игра — отвърнах аз. — Докато те се забавляват...

— Тази дума! — изстена Май-екс-екс. Трябва да отбележа този обичай. Децата, които играят на война.

— Те не се убиват наистина — казах аз. — Това е един безобиден начин да се разтоварват, а нашите психолози казват, че децата, които...

Прекъснаха ни две от децата, които се биеха с юмруци заради един пистолет. Децата избягаха, плачейки, а драскотините, които получих, докато ги разтърдвах, слабо кървяха.

Ние влязохме въщи и представих Май-екс-екс на жена си. Тя го посрещна радушно и го увери, че няма да има никакви неприятности. След това ме целуна, докато професорът ни се усмихваше, и ме ощипа, когато той погледна настрани. Ако не бях извикал от болка, той може би изобщо нямаше да забележи.

— Малка нежна жена — усмигнах се болезнено аз, докато го въвеждах в гостната.

— Да, наистина — каза предпазливо той. — Вярвам, че няма да ме хареса много. Лесно получавам синини.

Седнахме в гостната и включихме телевизора.

— Земянинът обича този начин на живот — казах аз на Май-екс-екс. — Да се сгуши в малкия си дом с жена си и децата си и мирно да гледа забавните и учебните програми по телевизията. В момента са детските програми, но по-късно ще можете да добиете по-добра представа за нашите културни ценности.

Децата дойдоха и седнаха да гледат с нас. През следващите два часа ние бяхме под въздействието на серията каубойски приключения, които изпълваха стаята с гръмотевичен шум от копита, трясък на оръжия и тъпи звуци от юмручните боеве. Гледахме как хора биваха застрелвани, промушвани и стъпквани от диви коне.

Когато детските програми свършиха и децата бяха изпратени да си легнат, Май-екс-екс беше вече с разстроени нерви.

Вечеряхме пред телевизора и продължихме да наблюдаваме криминалните истории, които бяха сменили каубоите и космическите страшилища. Бяхме подложени на по-фини форми на насилие и хулиганство.

През цялото това време Май-екс-екс си водеше бележки и поклащаше неодобрително глава. На мен ми хрумна, че той като чужденец не бе оценил мирната привързаност на семейния живот, особено когато трябваше да напляскам децата, за да отидат да спят.

Строгото изражение на лицето на Май-екс-екс не се промени до идването на тъща ми след вечеря.

Тъща ми бе хубава жена със сребристо бяла коса. Две минути след нейното пристигане Май-екс-екс вече припкаше около нея да ѝ подава пепелника или запали цигарата ѝ и да пуска малки шегички. Като видях колко добре се разбират, почувствах първия реален лъч на

надежда за бъдещето на Земята. Не можеше ли нещата да се обърнат така, че майката да спаси Земята, както някога бе направила дъщерята?

За известно време всичко вървеше добре. Май-екс-екс развиваше една теория за космическата философия, а тъщата кимаше и отпиваше от чая, докато слушаше. Огънят в огнището припукваше и в дома ни цареше весела и уютна атмосфера. Май-екс-екс бе оставил бележника си настрана и флиртуваше с тъща ми.

И тогава дойде катастрофата.

Май-екс-екс се опули, не вярвайки на очите си, когато тъща ми му обърна гръб и се наклони към телевизора. Той се канеше да продължи дискусията, когато Кид Горилата хвана в смъртна хватка Едди Елегантния.

— Откъсни му ръката! — изписка тъща ми. — Строши му гръбнака!

Май-екс-екс наблюдаваше как борците се надхитрят, ритат и извиват. Очите му се бяха разширили от ужас.

— Борба — прошепнах му аз. — Жените обичат да я гледат, макар тя да не е нищо повече от един фарс.

— Удари му главата в стълба! — изписка тъща ми.

Професор Май-екс-екс стана.

— Мисля, че ще е добре да си полегна малко — каза той. Избягвайки летящите юмруци на тъща ми, Май-екс-екс отиде в спалнята за гости и затвори вратата след себе си.

Почаках малко и като не чух никакъв звук, влязох в стаята му, за да видя какво става.

Стаята беше празна, а прозорецът — отворен. Сърцето ми замря. Май-екс-екс беше избягал. Той бе поел своя път към Аднаксас и вече беше твърде късно да го спра. Ние бяхме обречени!

Един къс хартия върху нощното шкафче привлече вниманието ми. Прочетох написаното, което гласеше:

Драги Екс-май-екс,

Аз се връщам на Аднаксас. Ужасен съм от буйността на хората и от начина, по който се забавляват. Предлагам ти следното споразумение. Аз никога няма да спомена на Аднаксас за Земята, ако ти никога не позволиш на

земляните да научат за съществуването на нашата родна планета. Откакто ти избяга, ние имаме нов Президекс и си живеем мирно и тихо. Побиват ме тръпки като си помисля, на какво ще заприлича нашата мила планета, ако земляните някога я открият. Сбогом завинаги. Поздрави семейството си от мен.

Май-екс-екс

Препрочитах съобщението отново и отново. Ние бяхме спасени! Върнах се в гостната. Сега, когато борбата беше свършила, жена ми и тъща ми седяха спокойно и разговаряха за цените на пазара.

— Къде е приятелят ти професор Хоскинс? — ме попита тъщата.

— Трябваше да си отиде по време на борбата — отвърнах аз. — Помоли ме да ви кажа довиждане от негово име.

— Той беше един мил дребен човечец — рече тъща ми. — Но изглежда, че целият му живот е минал с нос, забоден в книгата. Не мисля че по този начин човек може да стигне до някъде или да постигне нещо.

— Между другото — намеси се жена ми, — готов ли си с речта си за пред Градското събрание?

Поклатих отрицателно глава.

— Нищо не ми хрумна — казах безпомощно аз.

— Ами — рече жена ми, — след като децата са така луди по научната фантастика, а и ти самият я четеш непрекъснато, защо тогава не разкажеш за причините, поради които не са възможни междупланетните пътешествия?

— Мила — отвърнах аз, — това е чудесно предложение. Време е да поговорим за космическите пътешествия в рамките на голите факти вместо във фантастиката. Точно аз съм човекът, който може да докаже, че те са възможни.

---

[1] Наука за произхода на расите — Б.пр. ↑

АРТЪР КЛАРК

ПЪТУВАЙТЕ ПО ТЕЛЕГРАФА!

Вие, хора, нямате престава за неприятностите и изпитанията, които трябваше да издържим преди да усъвършенстваме радиопредавателя. Но това съвсем не означава, че е вече напълно съвършен. Най-голямата трудност, както е било с телевизията преди тридесет години, бе подобрението на яснотата. Този малък проблем ни коства почти пет години. Както сте виждали в Научния музей, първият пренесен от нас предмет бе дървен куб, който не бе монолитен, а се състоеше от милиони малки сфери. На практика той приличаше по плътност на едно от най-ранните телевизионни изображения, защото вместо да се справи с предмета молекула по молекула или още по-добре електрон по електрон, нашите скенери го поемаха на малки късчета.

За някои неща това нямаше значение, но ако искахме да пренасяме произведения на изкуството, да не говорим за човешки същества, трябваше значително да подобрим процеса. Успяхме да го сторим посредством използването на скенери на делта-лъчи навсякъде около нашия обект — отгоре, отдолу, отляво, отдясно, отпред и отзад. Мога да ви кажа, че синхронизирането на всичките шест скенера беше чудесна игра, а когато бе постигнато, ние открихме, че предадените елементи бяха ултрамикроскопични по размер, което бе достатъчно добро за повечето цели.

После, когато биолозите от 37-я етаж не гледаха, взехме от тях за временно ползване едно морско свинче и го изпратихме през апаратурата. То премина в отлично състояние с изключение на факта, че бе умряло. И така, трябваше да го върнем на неговите собственици с вежливата молба за аутопсия. Те отначало се ядосаха малко и казаха, че нещастното създание е било заразено с единствения екземпляр от някакви микроби, за което бяха изразходвали месеци, за отглеждането им. Фактически бяха така ядосани, че равнодушно отказаха на нашата молба.

Такова непокорство от страна на обикновени биолози беше разбира се възмутително и ние умишлено генерирахме в тяхната лаборатория високочестотно поле и в продължение на няколко минути предизвикахме треска у всички тях. Резултатите от аутопсията дойдоха до половин час. Преценката гласеше, че създанието е било в отлично състояние, но е умряло от шок. Препоръката беше, че ако искаме да извършим експеримента отново, трябва да вържем очите на нашата жертва. Беше ни съобщено също, че на 37-я етаж е монтирана брава с шифър, за да бъде защитен от грабителските походи на механици-клептоманиаци, които ставали само за миячи на коли в гараж. Не можехме да оставим това безнаказано, така че незабавно облъчихме бравата с Х-лъчи и за техния ужас им казахме каква е ключовата дума.

За всеки е най-добре да бъде в нашите редици, така винаги ще може да прави с другите хора каквото си поиска. Химиците от по-горния етаж бяха единствените ни сериозни съперници, но ние обикновено излизахме победители. Да, спомням си това време, когато пъхнаха някакво гадно химическо вещество в нашата лаборатория през дупка в тавана. Цял месец трябваше да работим с дихателни апарати, но по-късно се реванширахме. Всяка нощ след напускане на персонала изпращахме в лабораторията им доза слаби космически лъчи и съсирвахме всички техни хубави утайки, докато една вечер не остана след работа старият професор Хъдсън, когото за малко не уморихме. Но да се върна към моя разказ...

Получихме друго морско свинче, упоихме го с хлороформ и го изпратихме през предавателя. За наша радост то остана живо. Незабавно го убихме и препарирахме за доброто на идните поколения. Можете да го видите в музея заедно с останалата наша апаратура.

Но поискахме ли да сложим началото на пътнически услуги, това изобщо не се получаваше. Твърде много приличаше на операция, за да задоволи повечето хора. Обаче чрез намаляване на времето за транспортиране до една десетохилядна от секундата и следователно намаляване на шока успяхме да изпратим напълно невредимо още едно морско свинче. Него също препарирахме.

Очевидно бе дошло време да опита апаратурата и някой от нас, но когато установихме каква загуба за човечеството би било това при евентуална грешка, ние открихме подходяща жертва в лицето на

професор Кингстън, който преподаваше гръцки или някаква глупост на 197-я етаж. Подмавихме го до предавателя с копие на Хомър^[1], включихме полето и от врявата в приемателя разбрахме, че е пристигнал благополучно и без да загуби никоя от своите способности. Бихме го препарирали и него, но това не можеше да се уреди.

След като минахме всички по реда си, открихме, че преживяването е съвсем безболезнено и решихме да изнесем устройството на пазара. Очаквам, че си спомняте вълнението, което цареше при първата демонстрация на нашата малка играчка пред пресата. Разбира се употребихме дяволски много труд, за да убедим вестникарите, че това не е фалшификация, но те не ни повярваха истински, докато сами не преминаха през предавателя. Ние, все пак, отказахме на лорд Роскасъл, който би гръмнал бушоните, дори да можехме да го напъхаме в предавателя.

Тази демонстрация ни направи такава реклама, че няхаме изобщо никакви проблеми с основаването на компания. Сбогувахме се с Изследователската фондация, казахме на учените, оставащите в нея, че може би някой ден ще им върнем за злото е добро, като им изпратим няколко милиона и започнахме да проектираме нашите първи търговски предаватели и приематели.

Първото бюро бе открито на 10 май 1962 година. Макар официалната церемонията се състоя в Лондон, при парижкия приемател бяха се събрали огромни тълпи, за да наблюдават пристигането на първите пътници и вероятно надяващи се, че няма да пристигнат. Сред одобрителните викове на хилядите събрали се, министър-председателя натисна един бутон (който не бе свързан с нищо), главният инженер натисна един включвател (който бе свързан) и огромният Юниън Джек избледня от погледа, за да се появи в Париж по-скоро за досада на някои патриотично настроени французи. След това потокът от пътници започна да преминава по линията с такава скорост, че митническите служители останаха безпомощни. Пътническото бюро бе велик и мигновен успех, тъй като вземахме такса само две лири на човек. Сметнахме тази такса за твърде умерена, защото изразходваното електричество струваше една стотна от едно пени.

Не след дълго ние имахме пътнически бюра до всички големи градове в Европа. По кабел, а не по радиото. Една телеграфна система

бе по-безопасна, макар да беше ужасно трудно да се полагат под Канала полиаксиални кабели, струващи £500 на миля. Тогава, съвместно с Пощенската служба, започнахме да развиваме вътрешни услуги между големите градове. Може би си спомняте нашите реклами „Пътувайте по телефона“ и „По-бързо е по телеграфа“, които се чуваха навсякъде през 1963 г. Скоро практически всеки ползваше нашите вериги и ние се справяхме с хиляди тона товари на ден.

Естествено имаше и инциденти, но можехме да подчертаем, че бяхме направили нещо, което никое Министерство на транспорта не бе правило досега. Намалихме катастрофите по пътищата само на десет хиляди на година. На всеки шест милиона пътници загубвахме един клиент, което беше съвсем добре, дори като начало, въпреки че сегашните данни показват подобрение. Някои от станалите злополуки бяха наистина твърде странни и на практика имаше съвсем малко случаи, които все още не бяха обяснени на близките или на застрахователните компании.

Едно общо оплакване беше заземяване по линията. Когато това се случеше, нашият нещастен пътник просто се разтваряше в нищото. Допускам, че неговите или нейните молекули се разпределяха равномерно по цялата земя. Спомням си един особено ужасен инцидент, когато апаратурата аварира по средата на едно предаване. Можете да се досетите за резултата... Може би още по-лошо се получаваше при пресичането на две линии, когато токовете се смесваха. Разбира се не всички инциденти бяха така лоши като тези. Понякога, поради високо съпротивление във веригата пътникът можеше да загуби при преминаването си до около пет стоуна^[2], което обикновено ни струваше около £1000 и достатъчно безплатна храна за възстановяване на загубеното тегло. За щастие скоро бяхме в състояние да правим пари от тази работа, защото идваха дебели хора, които искаха да отслабнат. Ние направихме специален апарат, който предаваше масивни важни дами по съпротивителните намотки и ги събираше отново в мястото, откъдето бяха тръгнали минус причината за безпокойството. „Толкова е бързо, мила, и е съвсем безболезнено! Сигурен съм, че те ще могат да отнемат за нула време тези 150 фунта^[3], от които искаш да се отървеш! Или бяха 200?“

Имахме също много неприятности от интерференция и индукция. Вие разбирате, че нашата апаратура събираше различни

електрически смущения и ги добавяше към предаваните обекти. В резултат на това много хора пристигаха с вид, който не приличаше на нищо на Земята и приличаше твърде малко на нещо на Марс или Венера. Грешките обикновено можеха да бъдат оправени с пластична операция, но някои неща трябва да се видят, за да им повярва човек.

За щастие сега, когато използваме за пренасянето микролъчи, тези трудности са в голяма степен преодоляни, макар от време на време да продължават да се случват инциденти. Надявам се, че си спомняте големия съдебен процес, който имахме миналата година с телевизионната звезда Лита Кордова. Тя предяви иск от нас за щети на стойност £1 000 000 за загуба на красота. Твърдеше, че едно от очите ѝ се преместило по време на предаването, но аз самият не видях никаква разлика, нито пък можах да я забележат съдебните заседатели, които имаха достатъчна възможност за това. Тя изпадна в истерия в съда, когато нашия главен електротехник заяви безцеремонно, за ужас на адвокатите и от двете страни, че ако по време на предаването наистина е *имало* някаква повреда, госпожица Кордова не би могла да се познае в огледалото, подадено ѝ от някоя жестока личност.

Много хора ни питаха кога ще имаме линия до Венера или Марс. Несъмнено това щеше да стане, но разбира се трудностите бяха значителни. В космоса има така много смущения от Слънцето, а да не говорим за многобройните отражателни слоеве навсякъде. Знаете, че слоевете Аплетън „Q“ на височина 100 000 километра спират дори микровълните. Докато не преодолеем това, междупланетните дялове са все още в безопасност.

Е, виждам, че приближава 22 часа, така че е по-добре да тръгвам. До полунощ трябва да съм в Ню Йорк. Какво? О, не. Ще пътувам със самолет. Не пътувам по телеграфа! Вие разбирате, участвал съм при изобретяването на това нещо!

За мен са ракетите! Лека нощ!

---

[1] Пощенски гълъб. В текста вестник с това заглавие — Бел.пр.

↑

[2] Английска мярка за тегло, равняваща се на около 6.35 кг. — Бел.пр. ↑

[3] Английска мярка за тегло, равняваща се на около 0.454 кг. — Бел.пр. ↑

АЛФРЕД БЕСТЪР ЩЕ ПОЧАКАТЕ ЛИ?

Хората продължават да пишат старомодни истории за сделки с Дявола. Вие знаете... сяр, заклинания и пентаграми, трикове, уловки и измами. Те не знаят за какво говорят. Магьосничеството на двадесети век е изкусно и модерно като музикалните кутии, автоматичните асансьори, телевизорите и всички останали съвременни постижения, които ви правят безпомощни и ви вбесяват.

Преди година ме уволниха от работа за трети път в рамките на десет месеца. Бях съкрушен до смърт. Реших да продам душата си на Дявола, но проблемът беше как да го намеря. Отидох в библиотеката и изчетох всичко по демонология и дявология. Но това бяха само приказки. Ако можех да си позволя скъпите съставки, които хората твърдяха, че биха задействали Дявола, изобщо нямаше да е нужно да си имам работа с него.

Бях затруднен, така че направих очевидното нещо — обадох се в „Бюро Знаменитости“. Отговори ми млад внимателен мъж.

— Можете ли да ми кажете, къде е Дявола? — попитах аз.

— Абонат ли сте на „Бюро Знаменитости“?

— Не.

— Тогава не мога да ви дам никаква информация.

— Мога да платя малка такса за един пункт.

— Ограничена услуга ли желаете?

— Да.

— Коя е знаменитостта, моля?

— Дяволът.

— Кой?

— Дяволът... Сатана, Луцифер... Дяволът.

— Момент, моля. — Гласът се върна след пет минути крайно отегчен. — Съжалявам. Дяволът повече не е знаменитост.

И затвори. Направих нещо практично. Прегледах телефонния указател. На страница, украсена с реклама за ресторанта Сарди,

намерих Сатана, Шейтън, Карнейдж & Беъл, 447 Медисън Авеню, Джъдсън 3–1900. Телефонирах. Обади се млад женски глас.

— СШК&Б. Добро утро.

— Моля, може ли да ме свържете с господин Сатана?

— Линията е заета. Ще почакате ли?

Почаках и загубих десетцентовата монета.

Поспорих с оператора и загубих още една монета, но получих обещание за възстановяване на сумата в пощенски марки. Позвъних отново.

— СШК&Б. Добро утро.

— Може ли да ме свържете с господин Сатана? И моля ви, не ме оставяйте да вися на телефона. Обаждам се от...

Номераторът ме прекъсна и зазвъня. Зачаках. Монетният автомат зацъка предупреждаващо. Накрая линията се откри.

— Кабинетът на госпожица Хоган.

— Моля, може ли да ме свържете с господин Сатана?

— Кой се обажда?

— Той не ме познава. Търся го по лична работа.

— Съжалявам, но господин Сатана не е вече при нас.

— Бихте ли ми казали къде мога да го намеря?

Последва приглушена дискусия и после госпожица Хоган каза:

— Г-н Сатана работи сега за Бейолцебуб, Белиъл, Дявол & Оргия.

Потърсих фирмата в телефонния указател. 383 Медисън Авеню, Плаца 6–1900. Набрах номера. Обади се напевен металически глас:

— Номерът, който набирате, не работи. Проверете във вашия указател и наберете верния номер. Това съобщение е на запис.

Проверих в указателя. Той гласеше, Плаца 6–1900. Обадих се пак и отново получих същото записано съобщение.

Накрая се добрах до оператор-човек, който ми даде новия номер на Бейолцебуб, Белиъл, Дявол & Оргия. Позвъних им. Обади се млад женски глас:

— Б.Б.Д.О. Добро утро.

— Моля, може ли да ме свържете с господин Сатана?

— Кой?

— Господин Сатана.

— Съжалявам. При нас няма такава личност.

— Тогава дайте ми Бейолцебуб или Дявола.

— Един момент, моля.

Зачаках. Всяка половин минута тя отваряше моята линия достатъчно дълго, за да каже: — Продължавам да звъня на Дяв... — и прекъсваше преди да имам възможност да отговоря. Накрая млад женски глас каза:

— Кабинетът на господин Дявол.

— Мога ли да говоря с него?

— Кой го търси?

Дадох името си.

— Той е на друга линия. Ще почакате ли?

Зачаках. След двадесет минути отново се обади млад женски глас:

— Току-що отиде на извънредно заседание. Може ли да ви се обади той?

— Не. Ще опитам пак.

Накрая, девет дни по-късно, успях да го хвана.

— Да, сър? Какво мога да направя за вас?

— Искам да си продам душата.

— Имате ли нещо на хартия?

— Какво имате предвид с „нещо на хартия“?

— Собствеността, мое момче. Продаваното. Не можете да очаквате, че Б.Б.Д.О. ще купи котка в чувал. Донесете вашето представяне. Секретарката ми ще ви даде час.

Подготвих едно представяне на моята душа и после се обадих на секретарката.

— Съжалявам. На почивка е. Обадете се след две седмици.

Пет седмици по-късно тя ми даде час. Отидох и чаках два часа в приемната на Б.Б.Д.О. Накрая бях въведен в ъглов кабинет, украсен с тексаски факли с неонов осветление. Дяволът се беше изтегнал в своето кресло и диктуваше на една Желязна лейди. Бе висок мъж с неискрения глас на началник пласмент от типа, който говори на висок глас в асансьора. Стисна ми искрено ръката и веднага прегледа моето представяне.

— Не е лошо — каза той. — Мисля, че ще свършим работа. Какво имате на ум? Обичайното ли?

— Пари, успех, щастие.

— Значи обичайното. Тук вече незабавно си уреждаме сметките.
Б.Б.Д.О. гарантира пари, успех и щастие.

— За колко време?

— За нормална продължителност на живота. Никакви номера, мое момче. Взимаме нашите оценки от статистическите таблици. Импровизирано мога да ви кажа, че ви остават около четиридесет години. Точната цифра ще уточним по-късно в договора.

— Никакви номера, нали?

— Никакви номера. Обещавам ви.

— Гарантирате ли?

— Не само гарантираме услугата, но и настояваме да я вършим. Трябва да ни се обаждате за услуги два пъти годишно. В противен случай договорът се прекратява.

— Какъв вид услуги?

— Всякакъв. Лъскане на обувки, почистване на пепелници, водене на танцьорки. Това може да бъде уточнено по-късно. Ще наредя на нашия правен отдел да изготви договора. Кой ви представя?

— Имате предвид агент ли? Нямам такъв.

— Нямате агент? — Той бе смаян. — Мое момче, вие водите опасен живот. Бихме могли да ви одерем жив. Вземете си агент и му кажете да ни се обади.

— Да, сър. М-м-може ли... да задам един въпрос?

— Давайте.

— Какво ще ми се случи... а-ако договорът бъде прекратен?

— Наистина ли искате да знаете?

— Да.

— Не ви съветвам.

— Искам да знам.

Той ми показа. Приличаше на ужасно заседание с психоаналитик за вечни времена — едно безкрайно агонизиращо самообвинение. Беше ад. Бях потресен.

— Бих предпочел да ме измъчват свирепи демони — казах аз.

— Не могат да се сравнят с жестокостите на човека към самия него — каза той и се засмя. — Е, ще направим ли сделката?

— Да.

— Не забравяйте — предупреди ме той на вратата. — Защитете се. Вземете си агент. Най-добрият.

На трети март наех фирмата Сибил&Сфинкс. На 15 март телефонирах на С&С.

— О, да — каза г-жа Сфинкс. — Ще се разберам. Госпожица Сибил се споразумя с Б.Б.Д.О. за вас, но трябваше да отлети за Дома на мъртвите. Аз поех тази работа вместо нея.

Обадих се на 1 април. Г-ца Сибил каза:

— О да, имаше малко закъснение. Госпожа Сфинкс трябваше да отиде до Салем на репетиция. За изгаряне на вещици. Ще се върне другата седмица.

Обадих се на 15 април. Секретарят на г-ца Сибил ми каза, че има малко закъснение с напечатването на договорите. На 1 май от Сибил&Сфинкс ми казаха, че договорите са пристигнали и че техният правен отдел ги преглежда.

През юни трябваше да приема една черна работа, за да задържа тялото и душата заедно. Работих в отдела за надписи в един РТЦ. Най-малко веднъж седмично идваше документ за сделка с Дявола, който се подписваше, подпечатваше и доставяше преди първите реклами.

Веднъж видях Дявола да бърза по Парк Авеню. Отиваше на конгрес. Заговорих го, но той изобщо не си спомни за мен.

През юли договарянията спряха. Всеки бе в отпуска. През август всички бяха в чужбина на някакъв фестивал на черната магия. През септември Сибил&Сфинкс ме повикаха в техния офис за подписване на договора. Той бе дълъг 37 страници и изобилстваше с вмъкнати корекции и добавки. В полето на всяка страница бяха отпечатани по половин дузина мънички квадратчета.

— Само ако знаехте каква работа падна по този договор — казаха ми със задоволство Сибил&Сфинкс.

— Не е ли твърде дълъг?

— Всички неприятности идват от късите договори. Поставете инициалите си във всяко квадратче и подпишете последната страница на всичките шест копия.

Когато свърших, не почувствах никаква разлика. Очаквах да горя от пари, успех и щастие.

— В сила ли е вече сделката? — попитах аз.

— Не, докато не подпише *той*.

— Не мога да издържа още дълго.

— Ще ви го изпратим по куриер.

Почаках седмица и после телефонирах.

— Пропуснали сте инициалите си в едно от квадратчетата — казаха ми те.

Отидох в офиса им и ги поставих. След седмица се обадох пак.

— Сега *той* е пропуснал да си постави инициалите в едно от квадратчетата — казаха ми този път.

На 1 октомври получих специално изпратен пакет и препоръчано писмо. Пакетът съдържаше подписан и подпечатан договор между мен и Дявола. Най-после можех да бъда богат преуспял и щастлив. Препоръчаното писмо беше от Б.Б.Д.О. и ме информираше, че поради моят пропуск да спазя клауза 27-А от договора, последният се счита за прекратен и аз трябваше да бъда прибран в удобно за тях време. Изтичах до Сибил&Сфинкс.

Клауза 27-А изискваше от мен да ползвам услугите на Дявола поне веднъж на всеки шест месеца.

— На коя дата е сключен договора? — попитаха Сибил&Сфинкс.

Погледнахме. Договорът датираше от 1 март, когато за пръв път разговарях с Дявола в неговия кабинет.

— Март, април, май... — започна да брои на пръсти г-ца Сибил.

— Правилно. Изминали са седем месеца. Сигурен ли сте, че не сте искали някаква услуга?

— Как бих могъл? Нямах договор.

— Ще видим тази работа — каза мрачно г-жа Сфинкс. Тя се обади на Б.Б.Д.О. и води оживен спор с Дявола и неговия правен отдел. После затвори. — Той каза, че сте сключили сделката на 1 март — съобщи тя — и е бил готов честно да изпълнява своята част от нея.

— Откъде бих могъл да зная? Нямах договор.

— Нищо ли не сте искал?

— Не. Чаках договора.

Сибил&Сфинкс телефонираха на своя правен отдел и представиха случая.

— Трябва да се реши чрез арбитраж — казаха от правния отдел и обясниха, че на агентите е забранено да стават адвокати на своите клиенти.

Наех правната фирма Магьосник, Вълшебник, Шаман, Доузер & Хаг (99 Уот стрийт, Ексчейндж 3–1900) да ме представлява пред Арбитража. Те поискаха такса \$200 плюс 20% от ползите на договора.

Бях успял да спестя едва \$34 по време на работата си в отдела за надписи. Те се отказаха от таксата и продължиха с подготовката си за арбитража.

На 15 ноември РТЦ ме понижи в длъжност и аз сериозно замислях самоубийство. Спря ме само факта, че душата ми бе изложена на риск в арбитража.

Случаят бе разгледан на 12 декември пред трима арбитри и това отне цял ден. Казаха, че ще ми изпратят решението по пощата. Почаках една седмица и телефонирах на Магьосник, Вълшебник, Шаман, Доузер & Хаг.

— Не са работили заради Коледните празници — казаха ми те.

Телефонирах на 2 януари.

— Един от тях не е в града.

Телефонирах на 10 януари.

— Той се върна, но другите двама не са в града.

— Кога ще получа решението?

— Това може да отнеме месеци.

— Какви мислите, че са моите шансове?

— Ами, никога не сме губили дело.

— Това звучи много добре.

— Но винаги може да има първи път.

Това прозвуча твърде лошо. Уплаших се и реших да се подсигурия срещу загуба. Направих най-разумното. Започнах да преглеждам телефонния указател, докато не намерих Серафим, Херувим и Ангел, 666 Пето Авеню, Темплетън 6–1900. Телефонирах им. Обади ми се млад женски глас.

— Серафим, Херувим и Ангел. Добро утро.

— Моля, може ли да ме свържете с господин Ангел?

— Той е на друга линия. Ще почакаете ли?

Аз все още чакам.

РЕЙМЪНД БАНКС

ЗАЙЦИ ЗА ЛУНАТА

Те възнамеряват да дадат на уморения старец още една възможност, помисли той. Притиснаха ме до стената, но би било по-добре да внимават, когато си имат работа с човек като мен.

После запали пура със сигурни движения на ръцете и каза:

— Джентълмени, внимавайте да не ме предизвикате, защото ще се намерите в компанията на един разярен Гуум.

Те му отвърнаха хладен поглед.

Той остави току-що запалената пура и видя, че вече има пред себе си и друга и че пуши едновременно две. При известни условия това би могло да бъде признак за нервност.

— Господин Гуум — каза търпеливо Кътер, сякаш говореше на дете, — вие можете да изберете или да станете председател на борда на директорите, или да напуснете компанията. Съжалявам, но ние от „Гуумски станове“ я ценим твърде много, за да пропуснем предлаганата ни голяма възможност.

Реджиналд Гуум взе една от пурите и дръпна от нея. После я остави със замах.

— Космически костюми — изсумтя той. — „Гуумски станове“ винаги е бил малък текстилен завод. Като поддоставчик на космически костюми ние просто бихме станали придатък към „Триумфен текстил“. Не, няма да се лакомим. Противопоставих се на дамски спортни панталони и на пижами. Сега се противопоставям и на космически костюми, фини работни облекла за напредничави мъже — такъв е бил предмета на дейност на „Гуумски станове“ по времето на моя баща и такъв ще си остане завинаги.

Той разсеяно извади сребърната си табакера и взе от нея една пура. Тежестта на запалката, направена от ковано сребро, се усещаше добре в ръката му. Гуум запали пурата и издуха завъртулка син хавански дим към заседателната маса.

— Джентълмени — каза Кътер, вдигайки блестящите си очи, — време е да гласуваме. Мисля, че на „Гуумски станове“ са нужни по-модерно управление и нов президент, който да ни води към сключването на договор за космически костюми. Няма никаква причина един гуумски космически костюм да не стане модната дреха на звездомислещите. Призовавам за гласуване!

Реджиналд Гуум погледна гневно Кътер, който имаше малко мъх от влакна върху ревера на своя гуумски габардинен костюм, очевиден признак за небрежност и прозаично мислене.

— Почакайте — каза той. — Не считам, че вие, джентълмени, имате пълен контрол над компанията. Аз гласувам и с дяловете на господин Мулен, моя братовчед.

— Пълномощното на господин Мулен е с изтекъл срок — каза Кътер. — А ако продължите да палите пури с тази скорост, компанията скоро ще фалира.

Гуум се взря ужасен в трите запалени пури пред себе си. Бе започнал да изкуфява. Винаги се бе страхувал от настъпването на този момент. И то не в интимната обстановка на своята ергенска квартира, а точно на заседателната маса в най-важния момент от целия му живот.

Той вдигна поглед към портрета на баща си, който се усмихваше от стената. „Винаги поддържай нашият текстилен завод малък, но адекватен“, беше казал този джентълмен. „И никога не забравяй, че най-доброто идва на малки партиди. Ако успееш да създадеш в своето време нов ревер, това ще е за теб пълноценен живот. Не се подлъгвай по големите пари. Те винаги идват, следвани от цяла тълпа алчни маймуни.“

Гуум се взря в лицата около заседателната маса. Можеше да види разликата върху тях. Погледите им ставаха като на алчни маймуни. А той изкуфяваше. Мъничкият текстилен завод, подобно на всички хубави неща, отиваше към своя край.

Но Реджиналд Гуум не възнамеряваше да се предаде без борба.

— Дик Мулен ми изпраща пълномощно всяка година — каза той.

— Къде е то?

— Тъй като в момента е на Луната, ще са нужни около две седмици, за да го получа — отвърна Гуум. Ръцете му трепереха и се чувстваше зле.

— Но ти разбираш — каза Кътер с тон, който се използва при разговор с твърдоглаво дете, — че трябва да приемем или отхвърлим договора до идващата събота. Не разполагаме с две седмици.

— Настоявам събранието на борда на директорите да се отложи с две седмици — каза Гуум с прималяло сърце. — По дяволите! — Трябваше да продължи да настоява за пълномощното. Не подозираше, че Кътер е замислил подмолно тази широкомащабна революция, заради този глупав поддоговор с „Триумфен текстил“.

Той заплашваше, умоляваше, доказваше, но без никаква полза. Гласуването бе проведено и без включването на дяловете на Мулен и той загуби. Изневериха му дори верните Джонсън и Рийд. Не посмяха да го погледнат в очите, но гласуваха против него.

— Може би точно в момента пълномощното на господин Мулен пътува с пощата от Луната — предположи Гуум, чувствайки безнадеждността на положението си. — Можете поне да ми дадете време до събота да регистрирам гласа на неговите дялове. Това е най-важното гласуване в историята на компанията.

— Не — отсече Кътер.

Но Джонсън и Рийд го подкрепиха. Това бе някакъв изход. Те знаеха, че получаването на пълномощното преди събота е физически невъзможно.

— Няма нищо лошо, ако прегласуваме в събота — каза Джонсън.

Рийд го подкрепи и така възраженията на Кътер не бяха приети. Алчните маймуни бяха жестоки, но не брутални. Те продължаваха да не го гледат в лицето, но знаеха че с него е свършено и запазиха самоуважението си като му дадоха още три дни, като че ли при тези обстоятелства това имаше някакво значение.

Те го оставиха в заседателната залата сам с неговите три пури.

Гуум се взря в тях — една загаснала и две горящи. Точно като почти изчезналото семейство Гуум. Само той, неговата племенница и този идиот-учен, за когото се беше омъжила.

И имаше само три дни за да отиде до Луната, да вземе пълномощното и да се върне...

* * *

— Миналата нощ изпратих заек на Луната — каза Вик Уеб на жена си по време на сутрешното кафе.

Вирджиния Уеб погледна лицето на своя съпруг достатъчно дълго, за да го разгледа.

— Браво.

— „Лесното пътуване“ на Уеб ще замени напълно космическите кораби — каза Вик. — Най-после съм на правилен път.

— Тогава ще трябва да изоставиш зайците — отбеляза тя. — Вече няколко месеца ги изпращаш на Луната. Кога ще започнеш с хора?

— Може би след десет години, а може би след двадесет — поклати глава Вик. — Все още имаме проблем със скелета.

— Когато остареем и посивеем ще струваме милиарди — отбеляза тя. — А най-полезните години от живота си ще прекараме в безплатно превозване на зайци за Луната. Защо не се опиташ да изпратиш хора?

— Може да опитам е чичо Гуум, стария заядливец — отвърна Вик. — Онзи ден отказа да ми заеме пари за новите антени на „Лесното пътуване“. Петстотин долара щяха да са достатъчни. Това са парите му за пури.

— Остави чичо Гуум на мира! — извика тя твърде страстно за този сутрешен час. — Той е единственият ми богат родственик. Без него щях да бъда обикновена робиня, омъжена за неопитен университетски професор и щях да умирам от глад.

— Развод ли означава това? — попита Вик.

— Не бъди глупак — отвърна по-спокойно Вирджиния. — Бедата при тебе е твоята непрактичност, ако мога да се изразя така. Твоето „Лесно пътуване“ струва милиони в сегашното си състояние, но само ти и онзи глупав доктор Питч на Луната го знаят.

— Науката еволюира, а не експлодира.

— Вчера изгоряха фаровете на нашата въздушна кола — каза Вирджиния. — Какво предлагаш да направим по този въпрос, доктор Уеб? Има също един малък въпрос относно двестата долара от моята последна бременност, които дължим на болницата. От там заплашват да си вземат обратно нашето дете. Мисля, че трябва да се погрижим за това.

Вик въздъхна и я целуна.

— Обичам те — каза той.

— Разбира се — отвърна също с въздишка тя. — Повече няма да говорим по този въпрос. По време на целувката нейните тънки грациозни пръсти измъкнаха портфейла от джоба му. Една жена, дори да е съпруга, трябваше да живее.

— Какво е това? — попита чичо Гуум от облака цигарен дим, почуквайки с бастунчето си част от машината.

— Моля те, не удряй оборудването с бастуна си — каза хладно Вик. — Това е печатна платка и ако я повредиш, ще изпратя заешка козина в Санскрития.

— Значи изпращаш зайци на Луната — отбеляза чичо Гуум. Той тръсна пепелта от пурата си, а Вик ужасен я издуха от прецизните машинни части.

— Да — отвърна Вик, овладявайки се. — И се нуждая от петстотин долара за да продължа работата си върху нея. Не бих ти казал, но тези пари много ми трябват.

Реджиналд Гуум отстъпи назад. Очите му потъмняха.

— За това нещо ли? То прилича на телевизионна камера.

— Сканира — обясни Вик. — Разбива плътта до светлинни лъчи, които изпраща през космоса със скоростта, разбира се, на светлината. Мисля, че само за секунди и 68.14 долара мога да изпратя човек на Луната. Никакви дълги чакания, гравитационни разстройства и безпокойства относно сблъскване с метеор. Само за 68.14 долара вместо за петстотин, колкото струва пътуването в момента. Така че, ако ми заемеш една малка...

— Почакай минутка — прекъсна го чичо Гуум. — Първо говорим за наука, а после внезапно преминаваме към пари. Тази тема се промъкна малко прибързано. Нека се върнем към твоята наука.

— Субстанцията — каза с въздишка Вик, установявайки, че трябва да се опростяват обясненията, когато човек си има работа с лаик — изглежда непроницаема, но ние знаем, че плътността на веществото е илюзорна. Във вътрешността на всеки атом има огромни празни пространства — той почтително почука по хромовото покритие на своето устройство. — Дори в нещо толкова плътно като метала има относително големи разстояния между електронните орбити и ядрото — колкото в нашата слънчева и звездна система — в сравнение, разбира се, с големината на електрона.

— Да, четвърто измерение — каза замислено чичо Гуум, взирайки се унило в часовника си.

— Това няма нищо общо с четвъртото измерение! — извика Вик. — То има общо с редуцирането на материята до нейните най-прости заредени частици и с излъчването им към Луната. Компютър запаметява сложната структура на изпратеното. Това усъвършенстване в компютрите постигнахме едва неотдавна.

— Ах, да, компютри — каза чичо Гуум. — Много научно.

— Наблюдавал ли си някога как работи машината за захарен памук? — попита Вик.

Чичо Гуум се стъписа малко. Никога не можа да свикне със скоковете в логиката на Вик.

— Виждал си как човек слага захар в машината — каза Вик — и как тя се превръща във фина субстанция, която се стопява до нищо в устата ти. Като приспаднеш нормалните загуби на захар, накрая получаваш същия продукт, с който си започнал, формата му е леко изменена, но не можеш да го сбъркаш със сол или с нещо друго. „Лесното пътуване“ на Уеб прави точно това. То прекарва заредените частици през пространството по такъв фин начин, че те всичките преминават през него. За разлика от захарният памук, частиците се реинтегрират на другия край, на Луната, и с това пренасянето е извършено.

— Смайващо — каза чичо Гуум. — Харесва ми.

— С изключение на скелета — допълни кисело Вик. — Моите скелети винаги се мъкнат отзад и трябва да бъдат реинтегрирани по-късно на Луната. Това ме задържа.

— Как изглеждат телата без скелет? — попита чичо Гуум.

— Не лошо. Но хората трябва да чакат пристигането им. Ето защо са ми нужни петстотин долара, за да разработя антена за повишаване качеството на предаване. Така че би могъл да ми заемеш малко...

Чичо Гуум мълча известно време, мръщейки се. После сви рамена.

— Можем да се споразумеем при две условия — каза той.

Вик изглеждаше изненадан. Обикновено чичо Гуум се бореше като лъв, когато станеше дума да вземе някому пари.

— Н-назови ги — побърза да каже той.

— Първото — започна чичо Гуум — е да ме изпратиш на Луната. А второто, да престанеш да носиш своя гуумски габардинен костюм в лабораторията и да го прогаряш с киселина. Второто е далеч по-малко важно от първото. Гуумската тъкан е произведение на изкуството.

Вик го погледна втренчено.

— Искаш да отидеш на Луната ли? — попита той. — Веднага?

— Да.

— Защо?

— Няма значение. Да кажем, че ставам стар и сантиментален и искам веднага да отида на Луната — отвърна с въздишка чичо Гуум. — Ще ти платя петстотин долара за това. Останалото е мълчание.

— В никакъв случай — поклати глава Вик. — Голям брой чудесни идеи са били съсипани от прибързване — от прилагането им твърде скоро върху хора. Изобщо не може да става дума за това.

— Защо ли трябва да хвърлям напразно пари? — попита чичо Гуум, поклащайки на свой ред глава. — Бездруго, ако завършиш своето „Лесно пътуване“, ще е необходимо да си доктор на науките, за да можеш да го използваш.

Вик почервения. Едно от неговите болезнени места беше прекалената сложност при конструирането.

— Това е лъжа — каза той. — За десет минути мога да направя компетентен оператор теб или който и да е друг.

— Ако устройството е наистина просто — каза чичо Гуум, — то може да е практично..., а аз да ти заема повече пари. Докажи го.

— Ами то е наистина съвсем просто — рече Вик. — Абсолютно гениално. Сега, първо ти...

Чичо Гуум слушаше търпеливо, едва смуквайки от пурата си. Накрая въздъхна и извади чековата си книжка.

— Говориш, сякаш си постигнал нещо практично — призна чичо Гуум.

Вик, зачервен, се опипа за портфейла си. Беше достатъчно лесно да популяризира устройството, ако имаше времето... Той извика. Портфейлът не беше на мястото си.

— Извини ме, чичо Гуум — каза той, стискайки устни. — Днес в тази къща е имало някакво мошеничество! — И после си тръгна, пъхайки чека в страничния джоб на костюм си от гуумски габардин.

Чичо Гуум се въздържа да укори момчето за начина, по който то се отнасяше към своя костюм. После закрачи замислено наоколо, почуквайки машинните части на уебското „Лесно пътуване“. Беше в състояние на нервна възбуда.

— Бедните стари уморени нерви — каза той. Чувстваше се, сякаш се спуска твърде бързо с въздушна кола. Тръпнеше от неизвестното. Нека Рудолф Кътер и неговата група алчни маймуни ликуват над положението, в което се намираше. Един Гуум никога не се предава. Може би, в края на краищата, щеше да успее да отиде до Луната и да се върне навреме с пълномощното.

Бързо завъртя превключвателите и почувства ужасната несигурност на човек, когото очаква екзекуция. Погледът му попадна на неговия гуумски костюм, който бе свалил и сгънал прилежно на съседния стол.

— В името на „Гуумски станове“ — каза той и влезе в затопления трансмитер на уебското „Лесно пътуване“.

— Биолог ли? — попита доктор Питч, дебел мъж с кръгло тъжно лице. — Какво би могъл да прави един биолог на Луната? Тук, под купола, няма живот, нито някъде другаде.

Мършавият и възмутен Ричърд Мулен се намръщи.

— Аз съм биолог, който мрази живота — отвърна той. — Моето семейство беше в текстила. Вместо там, аз отидох в науката. Не се погаждам твърде добре с хората, нито с животните. Фактически не ме е много грижа да отглеждам каквото и да било.

Той всмукна дълбоко от кислорода на доктор Питч и се взря навън през малкия стъклен въздушен купол, намиращ се дълбоко в един от кратерите на Луната. Пемзената пустиня и рушащите се от влиянието на космоса скали му действаха успокояващо.

— Дойдох на Луната, за да изобретя нещо по-добро от живота, но се нуждая от отпуска. Когато чух, че си в съседния купол и че провеждаш някакви опити с електронна апаратура, реших да ти се представя. Харесвам твърде много електрониката и освен това мисля, че си във връзка с един мой далечен роднина, някой си Виктор Уеб.

— Работя с Уеб — уточни доктор Питч. За момент видът му стана още по-тъжен. — Моят земен опит прилича много на твоя. Моите хора бяха в бизнеса „Как да се подмазваме“, така че аз се залових с инженерство — хуманно инженерство, за да бъда точен.

Водех при „Вашингтон Маркет“ курса „Как да бъдем любезни“. После те поискаха от мен да преподавам „Практическите аспекти да бъдеш щастлив“. Накрая ми дадоха да водя семинар по „Как да получа най-много от всеки“. Точно тогава не издържах и написах „По дяволите всички“, което стана бестселър и ми позволи да дойда на Луната и се посветя на електрониката. — Питч махна с ръка към сивотата на Лунния пейзаж. — Никакъв грохот от трафик. Никакви срещи с превзето усмихващи се политици, нанасящи си взаимно удари под пояса. Никакви упорити млади мъже, опитващи се да смучат знание само за до го превърнат в долари за хромирани въздушни коли. Ни...

Мулен не слушаше. Той се взираше в някаква стъкленица върху полицата.

— Какво е това?

— Заек — отвърна Питч, — а не би ли могъл да дишаш по-повърхностно, докато разговаряме на тази тема? Знаеш, че кислородът струва пари.

— Съжалявам. Това нещо малко ме шокира. Обект на вниманието на Мулен беше малък съд съдържащ около два литра течност. Неговото съдържание беше загадка. Представляваше сребристосива субстанция с неопределена плътност.

— Имаме проблем със скелетите — поясни Питч. — Този заек пристигна вчера. Две определено заешки очи се появиха в стъкленицата на повърхността на създаването и се възряха в тях. Питч мушна в съда един морков и очите изчезнаха. Появи се заешка уста, която захапа зеленчука.

Ръцете на Мулен трепереха но в очите му блестяха от възхищение.

— Какво друго може да прави? — попита той.

Питч тъжно изля заека от стъкленицата. Веществото образува заекopodobно тяло и тръгна по пода на издадени от него пипала. То образува нос, който потрепваше и душеше, а от време на време правеше и очи, за да изследва географията на лабораторния под.

— Определено подобрение на това, което имаме на Земята — въздъхна Мулен.

— О, Уеб не се интересува от нови форми бозайници — каза Питч. — Той иска с тази машина да пренася хора. Да замени космическите кораби.

— Как?

Питч му каза.

— Обаче днес не мога да ти я демонстрирам, защото по план не е предвидено пренасяне. Но, както виждаш, имаме проблем с твърдия калций на костите. Скелетът на този заек ще пристигне след около седмица. После мога да го прекарам през приемно-предавателното устройство — т.е. да го пренеса отново през машината тук, на Луната — и да получа моя обикновен градински вариант на заек.

Мулен наблюдава как заекът заподскача пъргаво наоколо. После се преобразува в нещо като котка и се покатери на една маса, на която имаше купчина моркови.

— Обобщена неспециализирана маса за едно тяло — промълви той. — Следователно, ако се нуждаеш от крак, обръщаш се към съответната памет и си изграждаш колкото са ти необходими. Ако се нуждаеш от око, обръщаш се към паметта за него. През останалото време можеш да си почиваш във формата на локва. — Мулен се обърна триумфиращо към Питч. — Ами, човече, това е бъдещето! Скелетите години наред са задържали развитието на човешката раса. Хората без скелети биха могли да живеят в къща с големината на детска играчка посредством увеличаване на своята плътност. Биха могли да пътуват, преобразувайки се в разумно факсимиле на птица. Биха могли да удвоят интелекта си, като заемат телесни клетки и направят от тях мозъчни през часовете на работа. Биха могли...

— Те не могат — подсмръкна Питч. — Никой никога не е виждал човек без скелет. Като хуманен инженер, аз те уверявам, че мъж без скелет ще загуби работата си, а жена му повече няма да го харесва. Той няма да изглежда добре във военна униформа и би действал по непредсказуем начин. Тази машина няма да е от никаква полза, ако не може да получава скелета заедно с останалата част от човека.

Една оранжева лампичка засвети слабо, а после по-ярко. Цяло електронно табло започна да оживява. Замигаха червени светлини, преминавайки в оранжеви и зелени. Около мъжете се разнесе дълбок остър мирис на озон.

— Нещо става — каза Мулен, който се взираше изненадан.

— Цикълът на приемане е автоматичен, така че мога да спя, ако се нуждая от сън — каза Питч. — Но не разбирам. Днес не бе

предвидено да има пренасяне.

В стъкленницата започна да се образува нещо, приличащо на тесто. Разнесе се слаб, но безпогрешен мирис на цигарен дим.

— Този заек е с доста добри размери — отбеляза учудено Мулен.

Но Питч не гледаше стъкленницата, а нервно разместваше своите бележници.

— Какво ли е намислил Уеб? — извика почти гневно той. — Запасът ми от моркови вече е разпределен за зайците, които имам!

Най-после купчината тесто престана да нараства. Тя беше много по-голяма, отколкото за заек. Мулен се наведе любопитно напред, за да изследва субстанцията, която се охлаждаше и втвърдяваше в прозрачно почти красиво парче желе. Той го мушна с пръст.

От тестото се появиха две светлосини човешки очи, които го погледнаха гневно. После се появи уста и с нея пура. Устата задъвка пурата. Очите огледаха помещението и отново се спряха върху него.

— Мулен, къде, по дяволите, е моето пълномощно? — прозвуча един добре познат глас.

Може би за пръв път в своя живот като възрастен, изражението на Мулен се смени напълно от гневно на учудено.

— Я гледай! Братовчедът Гуум! — даде воля на чувствата си той. — Едва те познах без твоя скел... — Стана му малко зле. — Тоест, без твоя гуумски габардин.

* * *

Вик Уеб захапа гневно своя грейпфрут.

— Твоят чичо Гуум отиде на Луната с „Лесно пътуване“ — каза той.

— Какво лошо има в това? — озадачено попита Вирджиния. — Ти го изпрати за петстотин, нали?

— Вече иска да се връща — отвърна Вик, ритайки крака на масата.

— Естествено.

— Но той е от хората, които винаги правят сцени. Ще ми създаде лошо име. Ето защо се ограничих до пренасянето на зайци. Те не са ексцентрични. Скелетът на чичо Гуум може би няма да пристигне на

Луната до една-две седмици. Ако Питч го изпрати обратно, ще мине поне месец, преди да можем да му възстановим костите.

— Междувременно, какво ще стане? — наивно попита Виджиния. — На закачалка ли ще го държат, като мокра риза?

— Междувременно се опитвам да го задържа на Луната — отвърна Вик, — но Питч казва, че той не иска да остане. Освен това ме предупреди, че ще напусне, ако не взема чичо Гуум обратно. Каза, че е алергичен на цигарен дим.

— Чичо Гуум е имал добра причина, за да използва твоето изобретение — каза Вирджиния. — А единствената причина, поради която изобщо прави нещо е за благо на „Гуумски станове“. И ако не искаш да умрем бедни, ще е добре бързо да го върнеш.

— Публичността сега ще съсипе работата на целия ми живот — възрази Вик. — Той ще остане на Луната.

Вирджиния се облегна назад и хладно го погледна. Тя наистина мразеше да подбива цената на Вик, но нейното гуумско съзнание усещаше, че предстои нещо от голяма важност, а чичо Гуум винаги знаеше какво е най-добро за „Гуумски станове“ и оттам за тяхното семейство. Тя се съсредоточи. Следващото ѝ изречение просто трябваше да бъде правилно.

— Честно казано — промълви тя, — аз не мисля, че ще можеш да върнеш чичо Гуум. Машината е твърде сложна.

Думите имаха върху него забележителен ефект.

— Смяташ, че „Лесното пътуване“ е сложно? — попита той, зачервявайки бузи. — Цикълът е изключително прост.

Тя се намуси и се върна небрежно към своя вестник. Можеше да го чуе как започна да диша по-тежко.

— Даже идиот би могъл да го пусне в действие — каза той. — Фактът, че чичо Гуум сам се изпрати на Луната е доказателство за това.

— Моят чичо Гуум има диплома по тъкачество от първокласен университет и не може да бъде наречен идиот — отвърна спокойно тя.

— Дори ти можеш да задействаш „Лесното пътуване“ — каза той тропайки ядосано с чашката си. — Но няма да ти покажа как става.

— Благодаря ти, че ми спестяваш това главоболие, скъпи. Не разполагам с три пълни седмици, през които да не правя нищо — отвърна мило тя и започна да събира посудата.

Той щеше да ѝ се сърди цял ден, но накрая нямаше да устои на предизвикателството. Вирджиния бе доволна, че Вик никога не бе карал курс по психология.

Вик и Вирджиния занесоха купата в офиса на чичо Гуум.

— Внимавайте — измърмори гласът от съда. — Гъделичкате ме.

Президентската секретарка госпожица Кронк погледна стреснато.

— Това звучи като...

— Той е — прекъсна я Вик, — но не разбирам какво може да направи без скелета си. Само ще бъде изхвърлен от компанията.

— Няма — каза Гуум. — Имам пълномощното на Мулен.

— Ами, бордът на директорите вече се е събрал — каза Вирджиния, вслушвайки се в гласовете, които идваха откъм двойната махагонова врата. — Чувам ги. Ще трябва някак да го внесем, за да може да гласува. Как да го направим?

— Надявам се че с господин Гуум всичко е наред каза тя излизайки иззад бюрото си. Мога ли да го погледна?

Вик повдигна капака на съда и тя погледна вътре.

— Ай! — възкликна госпожица Кронк и се свлече шумно на пода.

От прозрачното желе се образува глава.

— Някой да попречи на това проклето момиче да припадне! — нареди чичо Гуум. — И престанете да говорите за мене, като че ли не съм тук. Сега, пригответе ме за събранието.

— Бихме могли да те излеем върху масата — каза с иронична усмивка Вик, — но се боя, че твоите приятели няма да реагират адекватно. Те просто биха си изтеглили своите инвестиции от компанията.

— Той е прав — въздъхна Вирджиния. — Кътер ще те направи на пух и прах...

— Глупости — отсече чичо Гуум. — Те може да не ме приемат без моя скелет, но аз ще се снабдя с един. Ето защо исках да ме промъкнете през задната врата.

— Нека видим как си правиш скелет — подигра се Вик.

— Всеки глупак, който е учил биология в гимназията може да отговори на този въпрос — каза презрително чичо Гуум. — Има цяла

поредица същества, които съществуват с външен скелет. Омарът, например.

— Ракообразните — промълви с благоговение Вирджиния.

— Ако разполагаш с време да си отгледаш черупка, тогава давай — каза Вик, свивайки рамена. — Но аз продължавам да твърдя, че е по-добре да почакаш до края на март, когато от Луната ще пристигне твоя собствен скелет и аз ще мога да ти възстановя костите, както нарича това Питч.

Но чичо Гуум образува една ръка, която протегна към вътрешния телефон.

— Дайте ми най-хубавия гуумски габардинен костюм в завода — нареди той. — А също така гуумски риза, връзка и ръкавици.

— Както знаете, ние трябваше до днес да приемем или отхвърлим поддоговора на „Триумфен текстил“ за производство на космически костюми — каза самодоволно Къстер. — Имам чувството, джентълмени, че говорим твърде много за качество и твърде малко за правене на пари. Надявам се това гласуване да е последно!

Глави кимаха в знак на съгласие, точно когато влезе чичо Гуум.

Наистина, той носеше шапка, а тежки очила, закриваха едно твърде полегатото чело. Бе облечен в костюм, който изглеждаше леко издут и на ръцете си имаше ръкавици. Приличаше на човек прекарал инфаркт, но кой би могъл да оспори гневните сини очи и пурата?

— Джентълмени — каза той, — аз съм тук с пълномощното на братовчеда Мулен от Луната и ще гласувам срещу новия договор. Това слага край на събранието.

— Не съвсем, Гуум — каза Кътер, който отново беше станал. — Решихме, че ако успееш да се сдобиеш с това пълномощно, ние ще се оттеглим от компанията и мисля, че ти нямаш достатъчно капитал, за да продължиш сам. Ние не искаме много — само възможност да правим пари.

— И вие *ще* правите пари! — извика чичо Гуум. — „Триумфен текстил“ постепенно ще запада, защото космическите костюми, джентълмени, са вече история!

Те се взираха в странното му облекло и слушаха неговата безумна реч, сякаш разбираха, че е вече откачил.

Той им разказа за „Лесното пътуване“. Как човек би могъл да отиде до Луната за 8.14 долара и да носи гуумски габардинен костюм

докато пристигне скелета му. Разказа им колко е интересно да нямаш скелет. Как все повече хора ще прекарват все по-голяма част от времето си във външни гуумски скелети, използвайки собствените си главно за възстановяване на кръвта и други биологични нужди само по няколко дни всеки месец. За да разкаже всичко това му бяха нужни осем минути, а през това време позвъниха от „Триумфен текстил“.

Кътер се изправи ликуващ.

— Очаквах съпротива Гуум, но не лудост — каза той. — Това бе най-безумната реч на годината! Боя се, че старческата сенилност ще опустоши „Гуумски станове“.

— Да допуснем, че мога да ви покажа човек, който е напълно щастлив без своя скелет — каза чичо Гуум. — Ще приемете ли това за доказателство, че човечеството заедно с „Гуумски станове“ навлиза в нова ера?

Кътер огледа усмихнат залата, подбуждайки съжалителните усмивки на останалите за бръцолевенето на стария глупак. Това бе срам за стареца, но той си го заслужаваше.

— Покажи ми, Гуум как изглежда твоя свръхчовек и аз първи ще си променя намерението — каза той. — Може би купа с желе? Не, Гуум, дойде ни до гуша от твоите сенилни фантазии...

Чичо Гуум свали шапката си.

... повече не искаме да страдаме от детинското ти въображение...

Чичо Гуум свали очилата, връзката и палтото.

... твоето е-его у-управлява к-к-компанията...

Чичо Гуум свали ризата си.

... ние повече н-не можем... п-п-п-повече н-н-не...

Чичо Гуум започна да си сваля панталоните.

... АААААААй! — завърши Кътер и припадна.

Чичо Гуум се изля с лекота върху масата, предлагайки грациозно три или четири ръце тук, огънче за пура там и потупвания по рамото, оставяйки следа от припадащи директори. Но той си спомни да намигне на портрета на своя баща върху стената. Може би старецът щеше да бъде доволен да узнае, че по своето време Реджиналд Гуум е направил нещо повече от измислянето на нов ревер.

МАРТИН ПЕТКОВ

ЧАСЪТ НА БУБОЛЕЧКИТЕ

Подадох му шишето, за да допие останалото. Той го сграбчи и дълго го държа, притиснато до устата си, сякаш очакваше отнякъде да се появи още вода и да потече в пресъхналото му гърло. Когато му омръзна да стои така, захвърли бутилката и се огледа нервно. Там беше работата, обаче, че нямаше какво да се види. Наоколо всичко си беше по старому. Дюните все така си бяха надвесени над нас, подобно на огромни великани, готвещи се да ни захлупят в лапите си и да ни погълнат; въздухът се мержелееше в далечината, а пясъкът ставаше все по-горещ и по-горещ. Продължихме да вървим напред. Вече бяхме спрели да разговаряме. Има моменти, когато всичко ти изглежда толкова маловажно, че не си заслужава и да го споменеш. Обикновено това се случва със старите хора. Те дотолкова са обладани от мисълта за смъртта, че вече не са способни да правят каквото и да било, дори и да разговарят с някого. Казват си — какъв смисъл има, щом утре ще си отида. И ние бяхме в същото положение. Но мълчанието ни не беше тягостно. Просто, защото нямаше кой да обърне внимание на такива подробности и да се впечатлява от настроението на другия. Напротив — беше облекчаващо. Даваше ни възможност да се затворим в себе си, да помислим за онова, за което искахме да мислим, да извъртим за последен път ролката (нали се сещате, имам предвид онова, дето целият живот минавал пред очите ти като на филмова лента) и може би малко да пофантазираме. Ами ако пък ни се размине, ако от земята избие вода или от небето рукне дъжд, ако се измъкнем или ако успеят да ни намерят?... Но за това, последното, се сещахме все по-рядко.

Пръв заговори той. Не изглеждаше по-уморен от преди, но от един момент нататък вече не можеш да изглеждаш по-уморен и единственото странно нещо е, че все още си жив.

— Тази вечер — казва той, докато се препъва в пясъка.

— Какво? — питам го.

— Ще дойдат — отвръща и продължава да се препъва.

Не питам кой ще дойде. Сега знам за какво мисли. Докато аз още съм склонен да фантазирам, той вече е минал границата и сега в ума му са само те. Не съм сигурен от кога мисли за тях. Сигурно откакто свърши водата. Става дума за часа на буболечките. Така го нарекохме в началото. Той не е точно определен — например на свечеряване или при изгрев, а настъпва, когато вече не можеш да се движиш и падаш в пясъка; знаеш, че си свършен, но в теб все още нещо се движи и удължава живота ти. Тогава отдолу изпълзват буболечките. Не знам как те надушват но всичко става почти мигновено. Паднеш ли — свършен си. Най-напред изгризват очите и устните ти, после минават към венците, а след това се захващат с езика. А след това... А след това просто няма. А след това си мъртъв. Но страшното е преди това, когато онова нещо в тебе още иска да живее, а ти усещаш как буболечките те гризат, но не можеш дори да извикаш, защото езикът ти е изяден, а устата ти — обезобразена.

Преди да се стъмни, той проговаря само веднъж.

— Чувам ги — казва.

Аз мълча и се опитвам да не гледам към него.

— Вече идват — прошепва той, препъва се и пада на колене в горещия пясък.

На другата сутрин вървя сам. Загубих го още в началото на нощта. Не се опитвах да му помагам. Така или иначе, скоро щях да го последвам. Човекът се нуждае от величие и показва героизъм, само когато има публика, а тук бяхме само ние двамата и скоро нямаше да ни има и нас. Не видях буболечките, но съм сигурен, че са си свършили работата. Даже почти си ги представям. Виждам как пълзят по него с хиляди и умело и упорито осъществяват своето дело. И докато си го представям, едва ли не ги чувствам как пълзят по мен, катерят се на горе и се опитват да достигнат лицето ми. Отърсвам се с едно конвулсивно потръпване и разбира се виждам, че наоколо няма нищо — никакви буболечки, да не говорим пък за промяна в пейзажа. Твърде уморен съм, за да забележа, че от снощи буболечките не ми излизат от ума.

— Сигурно довечера ще дойдат за мен — казвам си и се спъвам в пясъка.

А след това? Можеше ли да има след това? Не можеше. И точно тогава, когато вече се накланях на една страна, залитах и падах, в

главата ми проблесна някаква мисъл. Отначало съвсем крехка и немоцна, тя все пак успя да си пробие път сред буболечките, които се бяха настанили там, окопа се и избухна, като снаряд, оглушавайки ме и ослепявайки ме едновременно. Именно в тези десети от секундата аз забравих за пустинята и разбрах, че тя не е важна. И буболечките не бяха важни. Защото осъзнах, че за абсолютно всеки човек един ден идваше часът на буболечките. И не е важно това, че те изяждат, важното е друго — кога си се предал; кога си се счупил и си се превърнал в ходещ мъртвец; кога си допуснал буболечките в себе си и сам си ги превърнал в осезаема реалност и заплаха. И докато едните ядяха плътта ти, то онези, другите, прегризваха духа ти и унищожаваша човешкото в тебе. Това си мислех в онзи момент. А след това паднах. Но не истински. Падна само тялото ми, а аз продължих да крача, защото моят час не беше дошъл и нямаше да дойде. Именно в онези десети от секундата бях успял да победи буболечките.

МАРТИН ПЕТКОВ

ПО ИЗБОР НА КЛИЕНТА

Колата врхлетя изневиделица и всичко, което той успя да види, бе един огромен кръгъл фар в блестяща хромирана гривна, придружен от воя на гуми и клаксон. Тялото на Джон се претърколи през предния капак и падна на асфалта, точно върху разграничителната линия. Наоколо се събра тълпа, но той вече не виждаше и не чуваше нищо.

* * *

Когато очите му започнаха да се отварят, в тях блеснаха ослепителни слънчеви лъчи. Наоколо беше изключително тихо, а самият той, като че ли лежеше върху някакви полуобли камъни. Явно съм много зле, щом ми се привиждат такива неща — помисли Джон — Дано да не съм в Общинската болница. Ако съм в нея, нищо чудно да ме оставят инвалид за цял живот. Леля ми така и не можа да се съвземе от лекарствата, които ѝ даде онзи стажант.

— Виждам, че вече сте тук — обади се някакъв плътен и равен глас.

— Да, докторе, в съзнание съм.

— А кой ви каза, че аз съм доктор? — пак така безразлично полюбопитства гласът.

На Джон му хрумна, че сигурно това е психологът на болницата, който го проверява, дали не е в стрес. Затова се опита да прозвучи спокойно.

— Ами нормално е в болниците да има доктори — отговори той.

— Ха-ха-ха — засмя се онзи — Вече колко пъти ми се случва. Все забравям, че вие, хич не усещате разликата и обикновено си мислите, че се намирате или в болницата, или у дома си. Само сектантите-самоубийци веднага се усещат...

— Какви ги говорите? — потръпна Джон — Какви самоубийци? Кой сте вие и къде се намираме?

— Ще ви обясня веднага — отзова се монотонният глас — Но по-напред, благоволете да си отворите по-смело очите и да се изправите.

Джон се осмели да погледне по-смело в слънцето и подпирайки се с ръце, приседна върху един от облите камъни под него. Огледа се около себе си и хлъцна изненадано.

— Мили Боже.

— За него има време — рече гласът, само че това вече не бе само глас, а някакъв палячо, облечен целият в бяло, със странна шапка на главата и още по-идиотски лебедови крила на гърба.

Той седеше на един пън и почесваше бузата си с огромен жълт ключ, който може би беше златен, а наоколо Джон видя най-странныя парк, който някога бе посещавал. Най-разнородни дървета стърчаха тук и там — някои от тях, ниски и криви, а други, прави и високи; между тях никнеха перести зелени храсталаци и всичко това бе окичено в някакви непознати червени плодове. А малко встрани, на равна зелена полянка, се издигаше огромна дървена врата с две крила и нищо друго. Нямаше нито стена, нито къща. Просто една висока врата и около нея нищо.

Джон спря отново озадачения си поглед върху човека в белите дрехи.

— Моля ви се, кажете ми, къде се намираме.

Тогава онзи се изправи, поизступа дрехата си и придавайки си повнушителен вид, заговори бавно и помпозно.

— Човече, с огромно удоволствие те приветствам пред вратите на рая! — и ръката му с плавен мах посочи дървената порта — Аз съм Свети Петър, а ти вече се пренесе в селенията Господни.

— Велики Боже! — възкликна Джон.

— Наистина е велик — отзова се другият.

Но Джон не го чу. Бяха го вкарали в лудницата. Дявол знае, кой му беше свил този номер, но вместо в болница, се намираше в лудницата и отгоре на всичко го бяха сложили в една стая със Свети Петър, който поне засега не буйстваше. Само не можеше още да си обясни какъв е този странен павилион. Дали не го бяха декорирали

специално за тоя, крилатия, а него да го бяха вкарали там по случайност, защото другаде е нямало място.

— Ти май нещо не ми вярваш — обади се Свети Петър и му прекъсна размишленията.

— Вярвам ти, вярвам ти, как да не ти вярвам — побърза да отговори Джон — Разбира се, че ти си Свети Петър.

Но светията съвсем се навъси и започна да потупва нервно с крак.

— И това се повтаря всеки път. Пък аз, уж, го знам, и пак се нервирам.

Той размаха ръцете си и закрещя с все сила насреща му.

— Абе, говедо, не виждаш ли, че си в рая, питекантроп такъв, а и защо ли обиждам животното, то се държеше, къде по-прилично. Ти си истинското животно, тъп имбецил такъв!

— Ама, чакай малко — заекна уплашено Джон — Аз още не разбирам. Как така в рая? Значи съм мъртъв?

Свети Петър се успокои и го загледа подигравателно.

— Я се послушай.

Джон се заслуша, но не чу нищо и все така объркано повдигна рамене.

— Дишаш ли? — попита Свети Петър.

— Какво?!

— Попитах те, дали дишаш.

Джон замлъкна отново и... Невъзможно! Той не дишаше! Значи...

— Е? — рече Петър.

— Ами не — смънка Джон и отново се свлече върху камъните.

— А-а, видя ли? — захили се Свети Петър — Значи си мъртъв и толкова — отсече той и също седна на своя пън.

Джон се огледа наоколо. Значи това е то, смъртта. В един миг колата и на асфалта, а в следващия — при Дядо Господ.

— Значи това е раят? — попита на глас Джон.

Свети Петър кимна и се почеса пак с жълтия ключ.

— Това е не просто раят, а раят, който ти си си представял.

— Как така? — обърка се отново Джон.

— Ами така. За да бъде справедливо за всички. Докато човек е жив, той, дори и да не е вярващ, има някаква представа за рая и когато

умре, попада именно в онзи рай, който си е представял.

— Значи всеки си има отделен рай? Нещо, като частна собственост?

— Не точно — рече Свети Петър — Дълбоко религиозните християни и мюсюлмани, които са научили Библията и Корана наизуст, отиват в рая, описан там. По-несведущите, като теб, се тропосват в някоя гротескова пародия на рая, а най-големите оригинали наистина се оказват сами в своите фикции. Например някои пияници, като умрат и попадат в бар, където си въртят приказката с ангелите, а Дядо Господ им сипва безплатно 60-градусово уиски. Някои по-алчни пък попадат в подземна съкровищница, зарити до шия в златни монети, а Господня му внимава да не се измъкнат и от време на време изсипва отгоре им по още някоя кофа с жълтици.

Свети Петър сигурно щеше още доста дълго да показва познанията си за рая, но Джон се интересуваеше най-вече от неговия си собствен рай.

— И кой още е тук, в моя рай?

— Ами тук са всички онези, за които ти някога си си мислел, че ще дойдат в рая — роднини, приятели и така нататък. Само, че те така ще присъстват, че хем ще бъдат тук, хем няма да ги има, а и тях ще ги виждаш само ти, другите няма да могат.

— Пак се обърках — изстена Джон.

— Ами виждаш ли. Те по принцип ще бъдат в онзи рай, който те са си представяли, но ние сме се погрижили те да бъдат и тук, като образи, за да не се нарушава пълнотата на представата ти за рая.

— А ти каза, че ще има и други. Те какви са?

— Тук са всички онези невежи, които са си представяли рая, точно като тебе. — Свети Петър присви гнусливо устни — Тоест като една заготовка, без никакви детайли. Скоро ще се запознаеш с тях. Както казах, те няма да виждат твоите познати и приятели, но и ти няма да виждаш техните. Затова да не се учудваш, ако ги видиш някой път да си говорят сами или да правят път на някого, а ти да не разбираш на кого. За разлика от земята, тук това е нещо нормално. А и освен това, така се спазва пресвещената божя заповед — Не пожелавай жената на ближния си! — и Свети Петър се засмя раболепно и доволно — Например ако си имал такава жена, тук никой друг няма да може да

я види и следователно няма да може и да я пожелае. Това решава и въпроса с кражбите, и с убийствата, и...

— Ами тогава дали няма да започнем да се крадем един друг? — прекъсна го Джон.

Свети Петър поклати глава.

— Такава опасност няма. Архангел Михаил оглавява небесната сигурност вътре и по последни данни, досега е завербувал за агентурата си 99.99% от живущите, така че никой не смее да гяволува, защото веднага го издават.

— Хм, това се казва работа! — впечатли се Джон.

— Е, няма как. Трябва да си държим на реномето — поизпъчи се Свети Петър.

Джон погледна пак към портата.

— Ами кога ще ме пуснеш вътре?

Свети Петър също погледна натам.

— Когато ми изпратят потвърждение от Господнята канцелария. Входящият ти лист трябва да бъде подписан от всеки един от другите единадесет апостола, а пък тях всичките, докато ги намери ангел, може да мине цяла година. После Предтечата трябва да го подпечата. След това пак отива при апостолите да проверят дали е автентичен печата, щото Предтечата е много изкуфял напоследък и ако Тома Неверни не скъса или изгори документа, за да провери веществеността му, ще ми го изпратят на мене за проверка. Тогава ще те пусна.

— Ама аз това не съм си го представял — възкликна Джон — Как така го има?

— Така — рече назидателно Свети Петър — Някои неща, искаш, не искаш, ги има. Трай си сега, защото ако тръгнеш да обжалваш процедурата, може с векове да си седиш тука. А адвокати в това крило няма. Те са отделно — в рая с богатите клиенти и делата, от които се печелят по няколко милиона.

Джон се хвана отчаяно за главата и приседна на един по-гладък камък.

Добре се насади. Значи и за рая трябвало да се чака. Интересно как стоеше въпроса за ада.

— И за ада ли се чака така? — зададе той въпроса си на глас.

— Там е друга работа — отвърна Петър — Там приемат само привилегировани, които притежават специални клубни карти за ада.

Например франкмасоните или еврейското лоби, или руската царска аристокрация.

— И какво правят там?

— Ами нищо. Седят и си въобразяват, че управляват света и от тях зависят съдбините на човечеството. Всъщност те продължават да правят онова, което са вършили цял живот, само че в случая няма опасност да навредят на някого. Вече са напълно безобидни. По цял ден забавляват Дяволите, като обясняват колко са велики и незаменими и се вайкат, какво ли ще правят бедните обикновени хорица без тях. Колегите долу се скъсват от смях.

В гласа на Свети Петър се промъкнаха нотки на завист и погледът му се зарея нанякъде.

— Страшна тъпотия — ядоса се Джон — За по-голяма глупост от тая, не бях чувал.

Свети Петър се сепна и го сръза ядно:

— Я внимавай, какви ги приказваш.

— Тъпотия е. Я се погледни и ти, палячо с палячо, клоун, шут, циркаджия — разгорещи се и Джон — Виж се с тия крила и с тоя геврек на главата, на какво приличаш.

Свети Петър почервения и от устата му захвърчаха слюнки.

— Ами нали ти си ме измислил такъв, бе идиот с идиотите. Да не мислиш, че на мен ми е много приятно да се развявам с тия крила и в тия неудобни дрехи. Ама нали така си го представяш ти рая. И това наоколо дето го виждаш, и него, ти си го измислил — и дърветата, дето даже и имената не им знам, и тая порта насред полето, и тоя ключ, дето с него ми иде да ти строша главата. Всичко твоята тиква го е родила и на такива като тебе, пък после ние сме били виновни.

И Свети Петър замахна с големия жълт ключ който може би беше златен, заплашвайки да го стовари върху главата на Джон. Но изведнъж ръката му се отпусна и той се заслуша в нещо. Джон също се заслуша, но нищо не чу. Наоколо, както и преди си беше съвсем тихо. Сигурно защото той не си е представял никакви шумове. Май че все пак си беше представял птички и наистина тука се мяркаха разни хвъркати, но и те не издаваха нито звук, вероятно защото в града Джон никога не беше чувал как пеят птиците и следователно не е можел и да си го помисли.

— Чакай — прекъсна размишленията му Петър — Ай да му се не види. Знаех си аз, че така ще стане.

— Какво се е случило? — уплаши се Джон.

— Томата ти е изгорил входящия лист, глупакът му с глупак.

— Ами сега, тук ли ще си седя?

Честно казано Светията вече съвсем му бе дотегнал.

Изведнъж блесна светлина.

* * *

Джон отвори очи и видя, че лежи на асфалта, а около него се бяха насъбрали хора. Един човек нервно обясняваше:

— Не карах с превишена скорост, за нищо не съм виновен. И алкохол не съм пил. На, ако искате да ви лъхна.

— Свести се, свести се — завикаха над него. Човек с широко усмихнато лице го потупа по рамото и каза:

— Късметлия сте. Нямате нищо счупено. Аз съм лекар, но честно казано и от мен нямаме нужда. Като се прибирате запалете една свещ и после го отпразнувайте.

Джон се надигна и погледна към небето. „Хайде Свети Петре, друг път ще се видим с тебе отново. Да е жив и здрав, Томата. Пък дотогава аз ще се постарая по-хубав рай да си измисля, а и малко да поживея като човек.“

Издание:

Златните буболечки, SF Трилър 31
ИГ „Неохрон“ и ИК „Орфия“, 1999

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.